

**KAUNO TECHNOLOGIJOS UNIVERSITETAS
EKONOMIKOS IR VERSLO FAKULTETAS**

Rugilė Kumžaitė

**INTEGRUOTŲ ATASKAITŲ INFORMACIJOS ATSKLEIDIMO
SUIINTERESUOTOSIOMS ŠALIMS TYRIMAS**

MAGISTRO DARBAS

Darbo vadovė Doc. dr. Alfreda Šapkauskienė

KAUNAS, 2018

**KAUNO TECHNOLOGIJOS UNIVERSITETAS
EKONOMIKOS IR VERSLO FAKULTETAS**

**INTEGRUOTŲ ATASKAITŲ INFORMACIJOS ATSKLEIDIMO
SUIINTERESUOTOSIOMS ŠALIMS TYRIMAS**

Apskaita ir auditas (621N40002)

MAGISTRO DARBAS

Studentė .....

Rugilė Kumžaitė, VMA-6 gr.

2018 m. gegužės ....d.

Vadovė .....

Doc. dr. Alfreda Šapkauskienė

2018 m. gegužės ....d.

Recenzentė .....

Doc. dr. Kristina Kundelienė

2018 m. gegužės ....d.

KAUNAS, 2018

KAUNO TECHNOLOGIJOS UNIVERSITETAS

Ekonomikos ir verslo fakultetas
Rugilė Kumžaitė
Apskaita ir auditas (621N40002)

Baigiamojo magistro darbo „Integruotų ataskaitų informacijos atskleidimo suinteresuotosioms šalims tyrimas“

AKADEMINIO SAŽININGUMO DEKLARACIJA

2018 m. gegužės 11 d.

Kaunas

Patvirtinu, kad mano **Rugilės Kumžaitės** baigiamasis magistro darbas tema „Integruotų ataskaitų informacijos atskleidimo suinteresuotosioms šalims tyrimas“ yra parašytas visiškai savarankiškai, o visi pateikti duomenys ar tyrimų rezultatai yra teisingi ir gauti sąžiningai. Šiame darbe nei viena dalis nėra plagijuota nuo jokių spausdintinių ar internetinių šaltinių, visos kitų šaltinių tiesioginės ir netiesioginės citatos nurodytos literatūros nuorodose. Įstatymų nenumatytų piniginių sumų už šį darbą niekam nesu mokėjęs.

Aš suprantu, kad išaiškėjus nesąžiningumo faktui, man bus taikomos nuobaudos, remiantis Kauno technologijos universitete galiojančia tvarka.

Rugilė, Kumžaitė. Research on Information Disclosure of Integrated Reporting to Stakeholders. Master's Final Thesis in Accounting and Auditing / supervisor assoc. prof. PhD¹⁰ Alfreida Šapkauskienė. The School of Economics and Business, Kaunas University of Technology.

Social Science: 03 S Management and Administration
Key words: Integrated Reporting, Stakeholders, Disclosure
Kaunas, 2018. 80 p.

SUMMARY

Importance of the topic. The growing public information needs and the rising level of innovation force organizations to look for ways to maximize the disclosure of information to all stakeholders. Integrated Reporting, which consist of 6 capital elements, seeks to reveal how the organization creates value in the short, medium and long term. This concept was designed to uncover not only the financial but all the information related to the organization's value creation process. However, the narrow spread of the concept globally, the absence of a compulsory drafting of such a report, the lack of clear detailed training procedures, and the poor disclosure of the strengths and weaknesses of the report distorting the use of the report by the International Integrated Reporting Council in organizations and does not ensure the disclosure of information therein quality. Therefore, keeping an integrated report as the best way to integrate and disclose all the company's performance results, its content and information usefulness to stakeholders is questionable. Each company that prepares it applies the principles individually, deciding on the detail and accuracy of its content.

Research object - the information disclosure of integrated reports to stakeholders.

The purpose of research- execute an investigation of information disclosure of integrated reports to stakeholders.

Results of research. The study sample consisted of 10 different integrated reports. To all these reports content analysis was applied. Based on the disclosures of the information subcategories, it was found that banking group's integrated reports disclosed all subcategories and all met the minimum requirements. So, based on these evaluations, all stakeholders' decisions related to organization can be made with sufficient amount of correct and accurate information. Insurance service companies did not disclose the amount of information that would meet the minimum requirements about company's reliable operations and social / ecological and public activities. So, based on these results, stakeholders do not have possibility to make correct decisions on these sub-categories because the amount of information in these integrated reports is insufficient. Additional research on new integrated reports confirmed all above mentioned results and all conclusions and findings are considered as reliable and acceptable for future new investigations on integrated reporting's information quality.

TURINYS

Paveikslų sąrašas	6
Lentelių sąrašas	7
ĮVADAS.....	8
1.INTEGRUOTŲ ATASKAITŲ TEORINIAI PRINCIPAI IR PROBLEMOS ANALIZĖ	10
1.1. Integruotos ataskaitos modelio atskleidimas.....	10
1.2. Integruotų ataskaitų taikymo naudų apžvalga.....	11
1.3.Integruotų ataskaitų taikymo problemos analizė.....	13
2.INTEGRUOTŲ ATASKAITŲ INFORMACIJOS ATSKLEIDIMO TEORINIAI ASPEKTAI	19
2.1. Organizacijų ataskaitų ir suinteresuotųjų šalių informacijos poreikio ryšys	19
2.2. Suinteresuotųjų šalių informacinių poreikių išskyrimas	22
2.3. Informacijos atskleidimo suinteresuotosioms šalims tyrimuose taikytų metodų teorinė analizė	28
2.4. Integruotų ataskaitų turinio elementų matavimo vienetų išskyrimas.....	31
2.5. Suinteresuotųjų šalių informacijos poreikių sąsajos su turinio elementų matavimo vienetais	38
2.6. Informacijos atskleidimo suinteresuotosioms šalims tyrimo prielaidos	40
3. INTEGRUOTŲ ATASKAITŲ INFORMACIJOS ATSKLEIDIMO SUINTERESUOTOSIOMS ŠALIMS TYRIMO METODIKA	42
3.1. Finansų sektoriaus svarba ekonomikos augimo kontekste.....	42
3.2. Integruotų ataskaitų informacijos atskleidimo suinteresuotosioms šalims tyrimo struktūrograma	43
3.3. Integruotų ataskaitų informacijos atskleidimo suinteresuotosioms šalims tyrimo duomenų šaltinis ir atranka.....	46
4. INTEGRUOTŲ ATASKAITŲ INFORMACIJOS ATSKLEIDIMO SUINTERESUOTOSIOMS ŠALIMS TYRIMAS	49
4.1. Informacijos atskleidimo suinteresuotosioms šalims tyrimo rezultatai	49
4.1.1. Turinio analizės rezultatų įvertinimas	57
4.2. Informacijos atskleidimo suinteresuotosioms šalims papildomo tyrimo rezultatai	64

4.3. Informacijos atskleidimo suinteresuotosioms šalims tyrimo rezultatų nepriklausomumo vertinimas	66
4.4. Rezultatų apibendrinimas ir tolimesnio tyrimo prielaidų formavimas	67
IŠVADOS IR DISKUSIJOS	70
LITERATŪROS SĄRAŠAS.....	72
PRIEDAI	80

Paveikslų sąrašas

1 pav. Suinteresuotųjų šalių poreikiai įmonių teikiamų ataskaitų atžvilgiu (sudaryta autorės pagal IIRC, 2013).....	10
2 pav. Integruotų ataskaitų poveikis įmonės valdymui (Magnaghi ir Trébucq, 2017)	14
3 pav. Suinteresuotųjų šalių grupių klasifikavimas (sudaryta autorės pagal Dansky ir Gamm, 2004)..	21
4 pav. Suinteresuotųjų šalių informacinių poreikių patenkinimas remiantis KPI (sudaryta autorės pagal Li, O'Donnell, García-Castro ir Vega-Sánchez, 2017).....	30
5 pav. Integruotų ataskaitų informacijos atskleidimo suinteresuotosioms šalims tyrimo struktūrograma	44
6 pav. Integruotas ataskaitas rengiančių finansų sektoriaus įmonių pasiskirstymas tarp pasaulio regionų (sudaryta autorės pagal IIRC duomenų bazę, 2018)	46
7 pav. Tyrimo imčiai taikytų prasminių vienetų atskleidimo dažnių statistika.....	50

Lentelių sąrašas

1 lentelė. IR turinio elementų atskleidimas.....	15
2 lentelė. IR probleminių sričių išskyrimas.....	18
3 lentelė. Suinteresuotųjų šalių informacijos poreikio identifikavimas.	27
4 lentelė. Suinteresuotųjų šalių informacinių poreikių patenkinimo tyrimai	31
5 lentelė. Turinio elemento „Organizacijos apžvalga ir išorinė aplinka“ atskleidimas	32
6 lentelė. Turinio elemento „Valdymas“ atskleidimas.....	34
7 lentelė. Turinio elemento „Verslo modelis“ atskleidimas.....	35
8 lentelė. Turinio elemento „Rizika ir galimybės“ atskleidimas.....	36
9 lentelė. Turinio elemento „Strategija ir išteklių paskirstymas“ atskleidimas.....	37
10 lentelė. Turinio elemento „Įmonės veiklos rezultatai“ atskleidimas.....	37
11 lentelė. Turinio elemento „Perspektyvos“ atskleidimas.....	38
12 lentelė. Suinteresuotųjų šalių informacijos subkategorijų ir turinio elementų ryšiai.....	40
13 lentelė. Intervalinė subkategorijų vertinimo lentelė.....	45
14 lentelė. Turinio analizės duomenų imties formavimas.....	47
15 lentelė. Tyrimo vienetų struktūros vertinimo rezultatai	51
16 lentelė. Prasminių vienetų paskirstymas ir dažnumas skirtinguose turinio elementuose.....	52
17 lentelė. Informacijos subkategorijų prasminių vienetų atskleidimo dažnių rezultatai	53
18 lentelė. Informacijos subkategorijų prasminių vienetų atskleidimo dažnių rezultatų procentinės struktūros rezultatai	54
19 lentelė. Galutiniai subkategorijų atskleidimo vertinimo rezultatai bankų IR grupėje.....	58
20 lentelė. Galutiniai subkategorijų atskleidimo vertinimo rezultatai draudimo paslaugų IR grupėje..	60
21 lentelė. Vidutinis informacijos subkategorijos atskleidimas pagal tyrimo grupes.....	61
23 lentelė. Informacijos atskleidimo požymių dažnių lentelė.....	66
24 lentelė. Informacijos atskleidimo nepriklausomumo Chi - kvadrato rezultatai.....	67

IVADAS

Temos aktualumas. Augantys visuomenės informaciniai poreikiai bei kylantis inovacijų lygis verčia organizacijas ieškoti būdų, kaip būtų galima maksimaliai atskleisti visoms suinteresuotosioms šalims reikalingą informaciją. Integruota ataskaita (angl. *Integrated Reporting*), jungianti 6 kapitalo elementus, siekia atskleisti, kaip organizacija trumpu, vidutiniu bei ilguoju laikotarpiais kuria vertę. Ši koncepcija buvo sukurta siekiant atskleisti ne tik finansinę, bet visą su organizacijos vertės kūrimo procesu susijusią informaciją. Tačiau siauras koncepcijos paplitimas pasauliniu mastu, privalomo tokios ataskaitos rengimo įstatymo nebuvimas, aiškių ir detalizuotų rengimo procedūrų trūkumas bei patvirtintų ir išmatuotų ataskaitos privalumų menkas atskleidimas iškraipo Tarptautinės integruotų atskaitų tarybos (angl. *The International Integrated Reporting Council*) sukurtos ataskaitos taikymą organizacijose bei neužtikrina jose atskleidžiamos informacijos kokybės. Todėl integruotą ataskaitą laikant, kaip geriausiai visus įmonės veiklos rezultatus apjungiančią bei atskleidžiančią ataskaitą, jos turinys ir informatyvumas suinteresuotųjų šalių atžvilgiu kelią pagrįstą susirūpinimą.

Problema- IR rengimo gairės nesuteikia itin detalių ir tikslių nurodymų apie tai, kokią tikslią informaciją turi pateikti tokio tipo ataskaitą rengianti organizacija. Kiekviena ją rengianti įmonė principus taiko individualiai, nusprendama apie jos turinio informacijos detalumą ir tikslumą. Taigi, darbo problema formuluojama klausimu: **Ar IR atskleidžia pakankamai informacijos suinteresuotosioms šalims?**

Tyrimo objektas- informacijos atskleidimas suinteresuotosioms šalims integruotose ataskaitose.

Tyrimo tikslas - atlikti integruotų atskaitų informacijos atskleidimo suinteresuotosioms šalims tyrimą.

Uždaviniai:

1. Atlikti integruotų atskaitų teorinių principų ir problemos analizę;
2. Ištirti integruotų atskaitų informacijos atskleidimo teorinius aspektus;
3. Sudaryti integruotų atskaitų informacijos atskleidimo suinteresuotosioms šalims tyrimo metodiką;
4. Atlikti integruotų atskaitų informacijos atskleidimo suinteresuotosioms šalims tyrimą ir pateikti išvadas.

Tyrimo metodai: mokslinės ir specializuotos literatūros analizė, kokybinė ir kiekybinė turinio analizė, statistinė analizė, apibendrinimas.

Pirmojoje darbo dalyje atliekama mokslinės literatūros analizė, kuria remiantis nustatomos su integruotų atskaitų taikymu susijusios probleminės sritys. Nustatyta, kad integruotų atskaitų taikymas dažniausiai susiduria su informacijos kokybės ir jos atskleidimo problema. Todėl tolimesnėse darbo dalyse yra tiriamas šių atskaitų informacijos atskleidimas suinteresuotosioms šalims.

Antrojoje darbo dalyje pateikiami teoriniai problemos sprendimo aspektai. Remiantis išanalizuotais suinteresuotųjų šalių poreikiais ir integruotų ataskaitų turinio elementų vienetais, yra suformuojamos informacijos kategorijos, kurios turėtų būti atskleidžiamos integruotose ataskaitose.

Trečiojoje darbo dalyje remiantis teoriniais problemos sprendimo aspektais yra sudaroma integruotų ataskaitų informacijos atskleidimo suinteresuotosioms šalims tyrimo struktūrogama, kurios metu pritaikomi turinio ir statistinės duomenų analizės metodai.

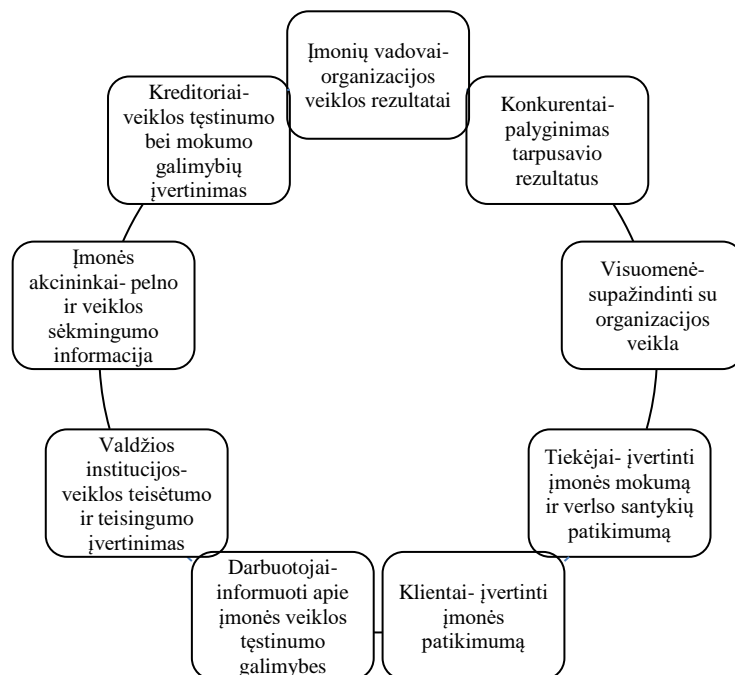
Ketvirtojoje darbo dalyje yra atliekamas integruotų ataskaitų informacijos atskleidimo suinteresuotosioms šalims tyrimas, vertinami gauti rezultatai bei tikrinamas jų patikimumas. Remiantis visais tyrimo gautais vertinimais yra suformuojamos išvados, kaip bankų ir draudimo paslaugų įmonės nuosekliai rengiamose integruotose ataskaitose atskleidžia suinteresuotųjų šalių sprendimų priėmimui svarbią ir reikalingą informaciją. Nustatyti integruotų ataskaitų rengimo praktikų skirtumai leidžia formuoti objektyvias rekomendacijas, kurios galėtų padidinti informacijos atskleidimą suinteresuotosioms šalims ir padėti spręsti šią integruotų ataskaitų taikymo problemą.

1. INTEGRUOTŲ ATASKAITŲ TEORINIAI PRINCIPAI IR PROBLEMOS ANALIZĖ

Inovatyvumas ir kuo didesnis pranašumas prieš konkurentus- tai yra esminiai sėkmingos ir konkurencingos įmonės kriterijai. XXIa. vartotojas kasdien tampa vis reiklesnis ir jo poreikius patenkinti darosi vis sunkiau. Analogiška situacija klostosi ir įmonių suinteresuotų šalių tarpe, kurių informacijos poreikiai nuolatosis kinta, finansinių ataskaitų turiniui keičiantis minimaliai. Todėl siekiant pateikti informaciją, kuri užtikrintų tiek kokybinius, tiek ir kiekybinius reikalavimus, pasaulinė praktika siūlo rengti integruotas ataskaitas (angl. *integrated reporting [IR]*).

1.1. Integruotos ataskaitos modelio atskleidimas

Integruota ataskaita- tai organizacijos komunikacija apie jos strategiją, valdžią ir veiklą išorinės aplinkos kontekste tikslu kurti vertę trumpuoju, vidutiniu ir ilguoju laikotarpiais (International [IR] Framework, 2013). Kitaip tariant, yra siekiama patenkinti suinteresuotųjų šalių poreikius, kurie pateikiami 1 paveiksle.

1 pav. Suinteresuotųjų šalių poreikiai įmonių teikiamų ataskaitų atžvilgiu (sudaryta autorės pagal IIRC, 2013)

Analizuojant integruotas ataskaitas, kaip istorinį reiškinį, pirmoji organizacija parengusi tokią ataskaitą yra Danijos kompanija „Novozymes“ 2002m. Kita Danijos kompanija, besirūpinanti diabetu, „Novo Nordick“ integruotą ataskaitą parengė 2004m. Po kelerių metų analogiškus sprendimus

įgyvendino ir savo praktikoje integruotas ataskaitas pritaikė tokios pasaulyje gerai žinomos kompanijos kaip „American Electric Power“, „PepsiCo“, „Southwest Airlines“ bei „Philips“ (Eccles ir Saltzman, 2011). 2009m. buvo išleistas „Pietų Afrikos Karaliaus III valdžios principų kodeksas“ (angl. *South Africa's King III Code of Governance Principles*), kuriame buvo rekomenduojama rengti ir publikuoti integruotas ataskaitas. 2010m. remiantis minėtuoju kodeksu buvo parengta ir išleista integruota ataskaita bei nurodyta, kodėl nebuvo laikomasi Johanesburgo vertybinių popierių biržos (angl. *Johannesburg Stock Exchange*) reikalavimų. Taigi, Pietų Afrika 2010m. tampa pirmąja šalimi, turinčia integruotų ataskaitų rengimo reikalavimus ir gegužės mėnesį yra įsteigiamas Pietų Afrikos Integruotų Ataskaitų komitetas (angl. *Integrated Reporting Committee of South Africa*), kurio tikslas plėtoti gerosios praktikos gaires integruotų ataskaitų rengimui (Integrated Reporting, 2012). 2010m. įsteigta Tarptautinė integruotos atskaitomybės taryba (angl. *The International Integrated Reporting Council [IIRC]*) išleidžia rekomendacinio pobūdžio integruotų ataskaitų reikalavimus (angl. *International <IR> Framework*) (Flower, 2014). Šiuose reikalavimuose IR įvardijama kaip priemonė, skatinanti kurti darnesnę bei efektyvesnę požiūrį į organizacijų teikiamas ataskaitas bei siekia gerinti investuotojams tinkamos informacijos kokybę tikslu efektyviau ir produktyviau paskirstyti kapitalo investicijas (IR, 2013). Viena iš keturių didžiausių pasaulyje audito kompanijų „Deloitte“ 2012m. savo išplatintoje integruotoje ataskaitoje pagrindžiant jos poreikį teigia, kad šalia finansinių ataskaitų, reikalaujančių didelės finansinės patirties informacijos suvokimui, yra rengiamos skirtingos ataskaitos vadovybės atlyginimo, organizacijos poveikio visuomenei ir aplinkai klausimais, kurios, nors ir yra adresuojamos skirtingoms auditorijoms, rengiamos skirtingais formatais ir laikotarpiais, naudoja tą pačią informaciją ir duomenis. Todėl, jų nuomone, IR yra vienas patraukliausių būdų apjungti visas atskaitomybes (Deloitte, 2012).

Taigi, tai inovatyvi ataskaitų teikimo koncepcija pasauliniu, kuriai turėtų būti skiriamas pakankamas dėmesys mokslininkų tarpe. Susidomėjimas ir tyrimai turi būti atliekami tam, kad jos teikiamų naudų ir įgyvendinimo suvokimas taptų aiškus kiekvienai organizacijai, nusprendusiai savo esamas ataskaitas pakeisti viena nauja vertės kūrimą atskleidžiančia koncepcija.

1.2. Integruotų ataskaitų taikymo naudų apžvalga

IR gali būti naudojamas kaip simbolis arba įrankis, leidžiantis reprezentuoti organizacijos dėmesį tvarumui, įgalina naudoti internetinius įrankius informacijos vartotojo individualioms finansinės ir nefinansinės informacijos analizėms (Eccles ir Krzus, 2009).

Abeysekera (2013) kaip didžiausią IR privalumą nurodo jų naudą suteikiant ne tik finansinę ir nefinansinę, bet ir informaciją apie investicijų daromą įtaką aplinkai bei visuomenei. Kitas svarbus IR ataskaitų privalumas- įgalina supažindinti ataskaitų vartotojus su būsimais numatytais organizacijos siekiamais tikslais bei esminėmis rizikomis, galinčiomis tapti svariomis ateityje (Jensen ir Berg, 2012).

XXI a. yra įprasta, kad įmonės turi galvoti ne tik apie pelno siekimą tiek trumpuoju, tiek ilguoju laikotarpiais, bet ir socialines investicijas, kaip garantą sėkmingos veiklos vykdymui ateityje ir pranašumą tarp konkurentų. Būtent socialinių investicijų svarbos suvokimą vertės kūrimo procese ir numatytos strategijos įgyvendinimui aiškiai suvokti padeda IR (Adams, Potter, Singh ir York, 2016).

IR išsprendžia organizacijų skirtingose ataskaitose pateikiamų informacijų tarpusavio nepriklausomumo problemą, ignoruojant tris pamatines verslo strategijos įgyvendinimo sąlygas, nes tokio tipo ataskaitos išsprendžia ryšio nebuvimą tarp organizacijos strategijos, valdymo, veiklos bei perspektyvų jos vykdomos veiklos kontekste (Dragu ir Tiron-Tudor, 2013; Frías-Aceituno, Rodríguez-Ariza ir García-Sánchez, 2013a, 2013b; García-Sánchez, Rodríguez-Ariza ir Frías-Aceituno, 2013). Skirtingų ataskaitų apjungimo ir holistinio visos organizacijos poveiklio pateikimo privalumą išvelgia ir Burke ir Clark (2016), teigdami, kad toks atskaitomybės standartas suformuoja platesnį verslo vertės kūrimo poveiklį.

IR ne tik iš esmės siūlo rengti visiškai kitokio pobūdžio ataskaitas, bet ir veikia vidinius įmonės procesus, koreguoja veiklos gaires bei principus. Tačiau skirtingas koncepcijos taikymas, ribotas metodinės medžiagos kiekis, maža kitų organizacijų rengimo praktika lemia nevienodus pokyčius organizacijose, kurios rengia IR. Vienas iš jų- organizacijoje įdiegtos valdymo sistemos kokybė. Kaip teigia IIRC, IR rengiančios įmonės turi produktyviau veikiančias valdymo sistemas arba tose, kuriose jų iki šiol nebuvo, pritaikius IR principus, bus įdiegiamos. Valdymo sistemų kokybė, pritaikius IR, gerėja, nes didėja ryšys su organizacijos strategija ir organizacine kultūra, auga nefinansinių rodiklių panaudojimas bei tampa geriau suprantamas priežasties-pasekmės ryšys (Mio, Marco ir Pauluzzo, 2016).

IR suteikia privalumų ne tik pačiai ją rengiančiai įmonei, bet ir kitiems rinkoms dalyviams. Integruota ataskaita pasižymi aukštu informacinių technologijų panaudojimo lygiu, todėl tampa įmanoma atskleisti daugiau informacijos ir pritaikyti skirtingus informacinių technologijų sprendimus. O tai suteikia skirtingus privalumus skirtingoms šalims:

1. Lengvesnis pačios ataskaitos rengimo procesas įmonei;
2. IT įmonių pelno didėjimas dėl jų paslaugų paklausos augimo;
3. Suinteresuotosios šalys gauna daugiau naudingos informacijos;
4. Audito įmonių pajamų augimas dėl sudėtingesnių paslaugų;
5. Verslo konsultantų pajamų augimas, siūlant paslaugas susijusias su IR taikymu (Havlova, 2015).

Prado-Lorenzo ir Garcia-Sanchez (2010) bei Pavlopoulos, Magnis ir Iatridis (2017) taip pat atliko tyrimus, siekdami nustatyti realius IR taikymo organizacijoje suteikiamus privalumus. Apibendrinus minėtųjų autorių nuomones, buvo nustatytos trys susiformuojančios naudos.

Pirmoji įvardijama nauda yra auganti įmonės valdymo mechanizmo kokybė. Tiriant dviejų kintamųjų- IR atskleidžiamos informacijos kokybės ir įmonės valdymo mechanizmo ryšį, panaudojus Prado-Lorenzo ir Garcia-Sanchez (2010) išskirtas esmines valdybos charakteristikas- dvilypumas,

nepriklausomumas, įvairovė, buvo nustatyta, kad apskaitos informacijos kokybė gerėja. Todėl yra akcentuojamas raginimas organizacijoms į savo valdybą įtraukti kuo daugiau nepriklausomų ir nevykdomosios valdžios atstovų, kas leidžia pagerinti aplinkosauginę veiklą (Pavlopoulos, Magnis ir Iatridis, 2017).

Antroji svarbi nauda- mažėjantis agresyvios pajamų valdymo politikos taikymas. Sukauptos sumos yra tinkamiausias instrumentas pajamų valdyme, nes jas sudėtinga valdyti, o galimybė jomis manipuliuoti itin maža. Pavlopoulos, Magnis ir Iatridis (2017) atliktas tyrimas atskleidė, kad tarp sukauptų sumų, pelningumo, veiklos pinigų srautų, likvidumo lygio bei institucinių akcininkų turimų paprastųjų akcijų dalies kintamųjų egzistuoja itin stiprus neigiamas ryšys.

Taip pat buvo nustatyta, kad taikant IR mažėja įmonių atstovavimo išlaidos. IR pateikiamos kokybiškesnės informacijos pateikimas leidžia organizacijoms sumažinti savo atstovavimo kaštus. Pastebėta, kad organizacijos, kuriose minėtieji kaštai yra žemi, o IR atskleidžiama informacija itin kokybiška, generalinis direktorius yra ir valdybos pirmininkas. Organizacijos, kuriomis išsiskiria aukštais atstovavimo kaštais ir prasta IR informacijos atskleidimo kokybe, generalinis direktorius nėra vykdomo direktorius. Todėl IR koncepcija verčia valdybą tapti atsakinga už pateikiamos finansinės ir nefinansinės informacijos kokybę. O būtent tai daro įtaką atstovavimo ryšiams, kai tiek akcininkai, tiek investuotojai reikalauja valdybos pateikti kuo daugiau reikalingos, teisingos ir tikslios informacijos (Pavlopoulos, Magnis ir Iatridis, 2017).

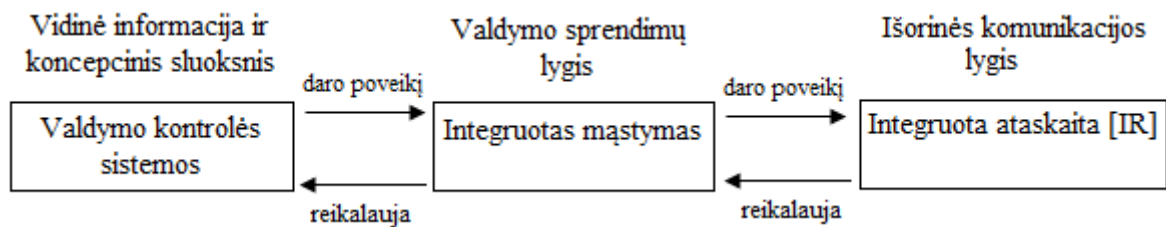
Apžvelgus skirtingų autorių pateikiamą IR suvokimą ir pačios koncepcijos teikiamus privalumus, apibendrintai galima teigi, kad tai inovatyvus organizacijos bendro vaizdo perteikimas, apjungiant skirtingus, tačiau su organizacijos veikla susijusius aspektus. Tai įrankis, kuris įgalina informacijos vartotojus vienoje pateiktyje rasti visą reikiamą informaciją, kuri bet koku pavidalu gali daryti įtaką priimamiems sprendimams.

1.3. Integruotų ataskaitų taikymo problemos analizė

Šiuolaikiniai mokslininkai pastebi, kad tradicinės finansinės ataskaitos nebetenkina visų suinteresuotųjų šalių reikalingos informacijos poreikių ir jose pateikiama informacija netgi gali būti sunkiai laikoma patikima dėl skirtingų mokesčių sistemų ir kitų išorinių veiksnių daromos įtakos (Howorth ir Moro, 2012; Interpreta, 2011; Slack ir Campbell, 2016). Būtent vis didesnio spektro informacijos atskleidimo trūkumas ir lėmė IR koncepcijos pradžią. Tačiau ši naujai atsirandanti praktika vis dar yra besivystanti ir kelia daugybę skirtingų probleminių klausimų. Todėl mokslininkams IR koncepcija, jos taikymas ir su tuo susiję klausimai yra aktualūs ir reikalaujantys objektyvaus tyrimo bei tobulinimo proceso.

IR ataskaitos daugeliui dar tebėra visiškai naujovė ir jos taikymas yra sunkiai suprantamas. Nors

pritaikius tokio tipo ataskaitas tiek pačioje organizacijoje, tiek jos išoriniame vertinime įvyksta daugybė pokyčių, visgi bendras šios praktikos paplitimas pasauliniu mastu yra žemas, o geografinė organizacijų padėtis visiškai neturi jokių sąsajų su koncepcijos įgyvendinimu (Slack ir Campbell, 2016). Viena esminių to priežasčių- žemas IR ataskaitų koncepcijos suvokimas (Perego, Kennedy ir Whiteman, 2016). Organizacijose IR neturėtų būti suvokiamas kaip pavienis ir atskiras darinys, kuris neturi visiškai jokių sąsajų su organizacijos valdymo sistema, organizacijos „mąstymu“ ir bendra strategija bei tęstinumu. Magnaghi ir Trébucq (2017) teigia, kad egzistuoja trys dedamosios, kurių tarpusavio prielaidų-pasekmės santykių egzistavimas organizacijų viduje leidžia tinkamai suvokti ir teisingai taikyti IR koncepciją. Remiantis šių autorių teigimu, IR negali egzistuoti organizacijose, kuriose nėra įdiegta valdymo kontrolės sistema, o valdymo sprendimai priimami be integruoto mąstymo (žr. 2 pav.). Taigi, susidaro uždaras trijų dedamųjų tarpusavio priklausomybės ratas, kuris sėkmingai egzistuoti gali tik įgyvendinant visas dedamąsias ir suvokiant jų tarpusavio priklausomybės ryšius.

2 pav. Integruotų ataskaitų poveikis įmonės valdymui (Magnaghi ir Trébucq, 2017)

Visgi, svarbu paminėti, kad pašalinus ankstesnėje pastraipoje minėtą problemą ir organizacijoms puikiai suvokus šią inovatyvią ataskaitų teikimo koncepciją, iki galo nėra užtikrinama, kad organizacijos pritaikys ją savo praktikoje ir pradės rengti tokias ataskaitas. Reikalinga yra ištirti, kokie veiksniai lemia organizacijų apsisprendimą rengti šias ataskaitas, kokius metodus ir vidaus mechanizmus jos panaudojo, bei įvertinti, kokius organizacinius pokyčius lemia koncepcijos pritaikymas (Stubbs ir Higgins, 2014). Ne tik pačios koncepcijos suvokimas, bet ir jos praktinis pritaikymas kelia nemažai diskusijų, nes Tarptautinės integruotos atskaitomybės tarybos patvirtinti IR rengimo gairės nesiūlo konkrečių įrankių ar instrumentų, kurie turėtų būti naudojami rengiant šias ataskaitas (Haller ir van Staden, 2014).

Priešingos nuomonės nei Abeysekera (2013), laikosi autorius Flower (2014), kuris teigia, kad dėl esančios teisinės galios trūkumo, IR neįpareigoja įmones informuoti savo suinteresuotąsias šalis apie daromą žalą aplinkai, todėl organizacijos sėkmingai išvengia atsakomybės bei pasekmių už šiuos veiksmus. Informacijos iškraipymo ir manipuliacijos problemą taip pat tyrinėjo Stacchezini, Melloni ir Lai (2016). Tvarus valdymas ir įtakos aplinkai atskleidimas bei vertinimas- vieni esminių IR aspektų, kuriais organizacijos yra linkusios manipuliuoti priklausomai nuo to, kokia yra jos padėtis. Jos šališkai pateikia tokią informaciją, kuri yra paranki ir patraukli joms pačioms, vengdamos objektyviai atskleisti

tikruosius veiklos rezultatus ir įtaką, jeigu šie yra prasti. Todėl autoriai abejoja, ar dabartinių IR principų pritaikymas organizacijose suteikia galimybę įgyvendinti integruotą tvarumo valdymą. Taip pat IR ataskaitose pateikiamą informaciją yra sudėtinga ne tik laikyti patikima, bet ir ją tikrinti. Nors, kaip teigia Havlova (2015), IR gali padidinti audito įmonių pajamas, visgi tokios paslaugos proceso sklandumą ir kokybę apsunkina IR audito reglamentavimo ir nefinansinės informacijos rodiklių, vertinančių organizacijos veiklą, trūkumas bei skirtinga IR pateikimo praktika (Oprisor, 2015).

Autoriai Wild bei van Staden (2013) atkreipia dėmesį, kad pirmosios viešai prieinamos IR nors ir yra itin ilgos, visgi neatitinka pagrindinių IR keliamų principų. IIRC nurodo pagrindinius turinio elementus, tačiau nėra apibrėžiama, kas tiksliai turi būti nurodoma ties kiekvienu elementu, pačioms organizacijoms paliekant teisę pateikti tą informaciją, kuri, jų nuomone, atrodo tinkama ir teisinga kiekvieno elemento atžvilgiu (žr. 1-ą lentelę).

1 lentelė. IR turinio elementų atskleidimas

Turinio elementas	Atskleidimas
Organizacijos apžvalga ir išorinė veiklos aplinka	Pateikiama informacija apie organizacijos pagrindinę veiklos sritį ir sąlygas, kurios daro įtaką organizacijos veiklai.
Valdžia	Supažindinama, kaip organizacijos valdymo struktūra palaiko gebėjimą kurti vertę trumpuoju, vidutiniu ir ilguoju laikotarpiams.
Verslo modelis	Pateikiamas organizacijos verslo modelis.
Rizikos ir galimybės	Įvardijamos specifinės rizikos ir galimybės, kurios veikia organizacijos gebėjimą kurti vertę trumpuoju, vidutiniu ir ilguoju laikotarpiams, bei, kaip pati organizacija su jomis kovoja arba panaudoja savo veikloje.
Strategija ir išteklių paskirstymas	Apibūdinama, kuo organizacija siekia tapti ir kokiais būdais ketina šiuos siekius įgyvendinti.
Įmonės veiklos rezultatai	Nurodoma, per kokį laiko tarpą organizacija numato pasiekti užsibrėžtus strateginius tikslus ir kokie yra rezultatai, įvertinant skirtingų kapitalų pokyčius.
Perspektyva	Apžvelgiami galimi iššūkiai bei neapibrėžtumai, su kuriais organizacija gali susidurti, siekiant numatytos strategijos įgyvendinimo, bei, kokia galima įtaka verslo modeliui ir ateities našumui.
Ataskaitos parengimo apibrėžtumai	Įvardijami principai, kurių laikantis organizacija rėmėsi, atrenkant svarią informaciją pateikiamą IR, ir, kaip ji buvo kokybiškai įvertinama bei apskaičiuota.

Toliau analizuojant su IR turinio elementų atskleidimu susijusias problemas, pastebima, kad šio tipo ataskaitose dėmesys skiriamas ne esminiams veiklos ir ateities perspektyvų elementams, o daugiausia informacijos atskleidžiama apie strategiją, veiklos kontekstą bei pačios organizacijos apžvalgą, minimizuojant dėmesį suinteresuotųjų šalių įtraukimo principui (Wild bei van Staden, 2013). Minėti autoriai pastebi, kad remiantis moksline literatūra IR turėtų dominuoti tarp organizacijų, darančių įtaką visuomenei bei aplinkai, visgi ženkliai didesnis susidomėjimas bei taikymas IR fiksuojamas finansinių paslaugų sektoriuje.

Informacijos glaustumo ir dėmesio esminiams tokių ataskaitų rengimo principams problematiką tyrinėjo Ruiz-Lozano ir Tirado-Valencia (2016). Išanalizavus pramonės industrijos įmonių parengtas

IR, pastebėta, kad nepaisant organizacijų pastangų laikytis visų esminių rengimo principų, glaustumo aspektas reikalauja didelio tobulinimo proceso. Didelis kiekis informacijos ir skirtingas organizacijų visų rengimo principų pritaikymas nesudaro galimybių objektyviam tokių ataskaitų tarpusavio palyginimui. Problemas autoriai išvelgia ir dėl IR patikimumo bei skaidrumo. Suinteresuotųjų šalių įtraukimas į IR ataskaitų rengimo procesą, identifikuojant problemines sritis bei formuojant informacijos užtikrinimo mechanizmą, leistų padidinti IR patikimumo lygį. Rengimo principų ir informacijos sisteminimo problemos sprendimą pasiūlė Abeyssekera (2013) teigdamas, kad IR gali paaiškinti, kaip organizacija siekia savo vizijos įgyvendinimo, remiantis valdybos nustatytomis vertybėmis, procesą prižiūrint valdžiai ir, svarbiausia, naudojant skirtingų tipų kapitalą: finansinį, intelektinį, socialinį bei aplinkos, pasinaudojant šablonišku informacijos pateikimu.

Tikrasis šių ataskaitų poveikis apibendrintai apskaitos informacijai (buhalterinei kapitalo ir pelno vertei) ir suinteresuotųjų šalių požiūris į IR vis dar nėra iki galo nustatytas ir ištirtas. Nesanti iki galo suformuotai IR taikymo praktikai, menkas jos išplitimas bei taikymas stabdo IR ataskaitų praktinio taikymo procesą (Baboukardos ir Rimmel 2016; Cheng, Green, Conradie, Konishi ir Romi, 2014; de Villiers, Rinaldi ir Unerman, 2014). Autoriai pastebi, kad iki šiol nėra atlikta jokių tikslių tyrimų, pagrindžiančių, kad šias ataskaitas investuotojai laiko naudingesnėmis sprendimo priėmimo procesuose nei tradicines finansines ataskaitas. Tai patvirtina Rensburg ir Botha (2014) atlikta internetinė apklausa, kurios metu buvo nustatyta, kad dauguma suinteresuotų šalių integruotas ataskaitas (IR) naudoja ne kaip pagrindinį, o tik papildomą informacijos šaltinį finansiniais ir investicijų klausimais. Ataskaitų informacijos pasirinkimo problemą tyrė Kurochkina, Shuvalova ir Novozhilova (2017), akcentuodami, kad, nepaisant IR suteikiamos galimybės atskleisti, kaip organizacijos kuria vertę, kuri yra pagrindinis veiklos vertinimo indikatorius, visgi tokio tipo ataskaitų rengimo principuose nėra įvardijama, kokius veiklos rodiklius turėtų organizacijos pateikti ir kokią skaičiavimo metodiką naudoti. Taip pat svarbu paminėti, kad atlikti skirtingi įmonių, parengusių IR ataskaitas, rinkos vertės pokyčių tyrimai atskleidė, jog atskaitomybės pasikeitimai gali stipriai paveikti įmonės pajamų, grynojo turto vertės suvokimą bei vertinimą. Tačiau nepaisant IR teikiamų naudų, metinės ir tarpinės finansinės ataskaitos vis dar yra laikomos pagrindiniais organizacijų finansinės informacijos šaltiniais. Bernardi ir Stark (2016) pastebi, kad egzistuoja akivaizdus mokslinių tyrimų trūkumas apie IR naudingumą bei įvardija galimas priežastis. Pirmoji- privalomas IR rengimas įteisintas tik Pietų Afrikoje, todėl likusiose jurisdikcijose šios ataskaitos yra taikomos tik pačių organizacijų savanoriška valia. Kita trūkumo priežastis, kurią patvirtina Pope ir McLeay (2011) atliktas įmonių, savanoriškai rengiančių IR, tyrimas, - kriterijai, lemiantys pasirinkimą rengti tokio tipo ataskaitas, negali būti pritaikomi visoms rinkoje veikiančioms kompanijoms. Bernardi ir Stark (2016) bei Pope ir McLeay (2011) sutinka, kad ne siekis turėti puikius santykius su visuomene ir skaidrumas lemia šių ataskaitų taikymą, bet skirtingas pačių IR ataskaitų naudingumo suvokimas tarp organizacijų, taikančių ir ne šias ataskaitas. Todėl, siekiant išsiaiškinti IR

teikiamą naudą suinteresuotoms šalims, Bernardi ir Stark (2016) vertino privalomų ataskaitų režimo pokyčių įtaką analitikų prognozių 2008-2012m. tikslumui. Nustatyta, kad IR ataskaitoms tapus privalomomis, ryšys tarp informacijos apie organizacijos valdymą, įtaką visuomenei bei aplinkai ir prognozių vieneriems metams tikslumo egzistuoja. Šiuos rezultatus patvirtina autoriai Lee ir Yeo (2016), kurie analizavo Pietų Afrikoje listinguojamų įmonių vertės ir IR tarpusavio ryšį. Pastebėta, kad aukštesnis IR rengimo lygis garantuoja pranašumą akcijų rinkoje bei tikslesnę apskaitą (Lee ir Yeo, 2016). Atlikti tyrimai taip pat patvirtino, kad po IR įteisinimo, jose pateikiama informacija yra tiesiogiai susijusi su jos verte rinkoje. Nauda gaunama iš IR visiškai padengia susidarančius kaštus, rengiant tokio tipo ataskaitas. Taip pat daroma prielaida, kad IR leidžia sumažinti informacijos apdorojimo kaštus organizacijoms, veikiančioms sudėtingose verslo ir informacinėse aplinkose. Tinkamai apdorota ir IR pateikiama informacija eliminuoja išorinių ir vidinių finansavimo šaltinių turimos informacijos asimetriją, o tai ir sudaro sąlygas organizacijos vertės augimui.

Šiek tiek panašios paskirties ataskaitas siūlo teikti Pasaulinė ataskaitų teikimo iniciatyva (angl. *Global Reporting Initiative [GRI]*). Ši nuo 1997m. įkurta organizacija padeda organizacijoms visame pasaulyje suvokti ir atskleisti jų daromą įtaką svarbiais tvarumo aspektais- klimato kaita, žmogaus teisės ir jų apsauga, valdymas ir dėmesys socialinei gerovei. Pačios organizacijos teigimu, jie stengiasi kurti tokią aplinką, kurioje sukuriama socialinės, aplinkosauginės bei ekonominės naudos gali pasiekti kiekvieną iš mūsų (GRI, 2017). Šių tvarumo ataskaitų rengimo standartai yra parengti bendradarbiaujant su skirtingomis suinteresuotomis šalimis, atsižvelgiant į jų poreikius, bei vadovaujantis visuomenei svarbiais interesais. Todėl yra teigiama, kad tvarumo ataskaitos sustiprina organizacijų atskaitomybę prieš suinteresuotąsias šalis, padeda identifikuoti bei valdyti potencialias rizikas bei suteikia galimybes pasinaudoti atsirandančiomis naujomis galimybėmis. Ir nors tokio tipo ataskaitos standartuose yra nurodomi tiek rekomenduojami rodikliai, tiek jų matavimo vienetai, kuriais turėtų naudotis organizacijos rengiančios šias ataskaitas, siekdamos aukštesnio skaidrumo ir didesnio suinteresuotųjų šalių pasitikėjimo, ji nėra įrankis sukuriantis galimybę apjungti finansinę ir nefinansinę informaciją, o tik įgalina faktų apie organizacijos daromą įtaką atskleidimą. Mokslinėje literatūroje ši koncepcija yra taip pat stipriai kritikuojama, nes nepaisant to, kad jų kūrimo metu buvo sutelktas didelis dėmesys suinteresuotųjų šalių informacijos poreikio patenkinimui, tačiau vis dažniau yra remiamasi šabloniniais verslo modeliais, mažai dėmesio skiriama valdymo sritims, kurios įgalina atskaitomybę ir įgaliojimų suteikimą suinteresuotosioms šalims (įstatymais suteikiama teisė informacijos gavimui bei dalyvavimui) (Levy, Szejnwald Brown ir De Jong, 2010). Nors suinteresuotosios šalys ir pilietiškumo svarbą akcentuojančios grupės užima svarbų vaidmenį formuojant visuomenės suvokimą tvarumo klausimais ir darant įtaką organizacijoms, siekiant paskatinti didesnę jų dėmesį skirti tvarumui ir aplinkosaugai, visgi GRI ataskaitos neužtikrina minėtųjų tikslų įgyvendinimo, o jose pateikiama informacija vertinama kaip prastos kokybės, suteikianti ribotą naudą suinteresuotoms šalims (Boiral, 2013; Cooper ir Morgan,

2013; Levy, Szejnwald Brown ir De Jong, 2010). Milne ir Gray (2013) akcentuoja, kad palyginus su GRI, IIRC nurodomi patarimai yra „nepaprastai regresyvus“. Autoriai pastebi, kad IR yra akivaizdžiai šališka vienos suinteresuotosios šalies- investuotųjų atžvilgiu, o dėmesys socialiniam ir aplinkosaugos aspektams yra dar mažesnis nei GRI. Taigi, akivaizdu, kad GRI siūloma alternatyvi tvarumą ir aplinkos apsaugą skatinanti iniciatyva nėra potencialus įrankis, įgalinantis įtraukti ir informuoti visas suinteresuotąsias šalis bei perteikti visą organizacijos veiklą.

2 lentelė. IR probleminių sričių išskyrimas

IR probleminės sritys	Sričių tyrė autoriai
Informacijos kokybiškumas ir nauda	Flower (2014); Kurochkina, Shuvalova, & Novozhilova (2017); Ștefănescu, Opreșora & Sîntejudeanu (2016); Brown & Dillard (2014); Oprisor (2015); Abeysekera (2013); Burke & Clark (2016); Havlova (2015); Haller & van Staden (2014); Stacchezzini, Melloni & Lai (2016); Ruiz-Lozano & Tirado-Valencia (2016); Van Zyl (2013).
Praktinis pritaikomumas	Baboukardos & Rimmel (2016); Rensburg & Botha (2013); Bernardi & Stark (2016).
Įtaka įmonės procesams	Adams, Potter, Singh & York (2016); Mio, Marco & Pauluzzo (2016).
Koncepcijos suvokimas ir taikymas	Jensen & Berg (2012); de Villiers, Rinaldi & Unerman (2014); Dragu & Tiron-Tudor (2013); García-Sánchez, Rodríguez-Ariza & Frías-Aceituno (2013); Frías-Aceituno, Rodríguez-Ariza & García-Sánchez (2013).
Poveikis inovatyvumo augimui	Stubbs & Higgins (2014).

Taigi, atžvelgus ir susisteminius visus su IR susijusius probleminius aspektus, pateikiamus 2 - oje lentelėje, bei įvertinus identifikuotus pokyčius, atsirandančius po IR pritaikymo, vis dar nėra iširta, kaip šios koncepcijos kūrėjų lūkesčiai dėl IR naudingumo suinteresuotoms šalims yra pasiekiami praktikoje. Brown ir Dillard (2014) analizuodami IR informacijos kokybę atkreipė dėmesį, kad tokio tipo ataskaitos nesuteikia visos reikalingos informacijos sprendimų priėmimui ir nepagrindžia atskaitomybės poreikių prieš suinteresuotas šalis (klientai, darbuotojai, tiekėjai, vietinės bendruomenės, darbo sąjungos, nevyriausybines organizacijos, valdžia). Netolygus dėmesio suinteresuotųjų šalių informacijų poreikiams paskirstymas ir per didelis jo susikaupimas ties viena grupe, lemia visos informacijos išbaigtumo ir išsamumo klausimą. Pateikiant IR ataskaitas ir siekiant perteikti vertės kūrimo organizacijoje procesą, savaime praleidžiama dalis informacijos, kuri galbūt nėra svarbi teisingo vertės kūrimo proceso suvokimui, tačiau yra aktuali, siekiant maksimaliai patenkinti visų suinteresuotųjų šalių informacinius poreikius. Todėl šiai siūlomai ataskaitų rengimo praktikai vis dar nesant teisiškai privalomai beveik visame pasaulyje, tačiau esant akivaizdžiam koncepcijos pranašumui, formuojasi poreikis tirti integruotų ataskaitų informacijos atskleidimą suinteresuotosioms šalims.

2. INTEGRUOTŲ ATASKAITŲ INFORMACIJOS ATSKLEIDIMO TEORINIAI ASPEKTAI

Integruota ataskaita, kaip jau buvo minėta anksčiau dar vis tebėra menkai paplitusi pasauliniu mastu, tačiau jos taikymo potencialias verčia suprasti poreikį tirti jos informacijos teikiamą naudą. Integruotos ataskaitos pati koncepcija jau leidžia suprasti, kad tokio tipo atskaitomybė pateikia skirtingų sričių informaciją kartu viename dokumente, atskleisdama sąsajas tarp jų ir suformuodama holistinį visos organizacijos, kuri pateikia tokią ataskaitą, vaizdą. Toks holistinis organizacijos vaizdo perteikimas gilina atskleidžiamos informacijos turinį, sudarydamas galimybę išplėsti teikiamų naudų diapazoną.

2.1. Organizacijų ataskaitų ir suinteresuotųjų šalių informacijos poreikio ryšys

Suinteresuotųjų šalių įtaka ir svarba organizacijai yra plačiai analizuojama ir aktuali vadybos tyrimų sritis. Pagal Freeman (1984), suinteresuotosios šalys yra bet kurie asmenys ar asmenų grupės, kurie arba daro įtaką organizacijai, arba patys yra veikiami organizacijos vykdomos veiklos ar veiksmų, ir kurie turi teisėtų ekonominių, socialinių ar politinių interesų organizacijoje. Remiantis minėtu autoriumi, tiksliai įvardytos suinteresuotosios grupės, identifikuoti jų poreikiai ir naudos ne tik padeda efektyviai valdyti organizaciją, bet taip pat veikia ir jos požiūrį į verslą, koreguoja jos strategiją bei tikslus. Būtent šiuo tikslu buvo sukurtas „suinteresuotųjų šalių požiūriu pagrįstas“ strateginio valdymo modelis, kuriuo remiantis kiekviena rinkoje veikianti organizacija kasdien susiduria su daugybe skirtingų iššūkių, tačiau vienas esminių- atskleisti suinteresuotosioms šalims svarbiausią informaciją (Baron, 2009; Freeman, 1984). Tai itin svarbu kiekvienai organizacijai, nes nuo to priklauso jos veiklos tolimesnė sėkmė, padėtis rinkoje, galimybė išlikti konkurencingais bei turėti maksimalias galimybes gauti visus veiklos vykdymui reikalingus išteklius. Siekdamas, įvykdyti viešosios atskaitomybės prievolę bei kuo intensyvesnės ir naudingesnės komunikacijos su savo suinteresuotomis šalimis, organizacijos gali naudotis daugybe skirtingų įrankių, tačiau visgi esminis jų yra- skirtingos metinės ataskaitos ir jose pateikiama informacija (Coy ir Dixon, 2004; Coy, Fischer ir Gordon, 2001; Gray, 2006; Ryan, Stanley ir Nelson, 2002, Tooley, Hooks ir Basnan, 2010). Informacija, kurią organizacijos pateikia visuomenei arba adresuoja tik tam tikrai auditorijai, yra itin svarbi ir privalo būti atidžiai tikrinama, nes būtent ja ir remiasi visos suinteresuotosios šalys bet kokiam su organizacija susijusiam sprendimui priimti. Remiantis IIRC (2013) IR rengimo gairėse įvardijamų 7 tokios ataskaitos principų laikymąsi užtikrina 8 turinio elementai, kuriose pateikiama informacija turėtų būti aiškiai pateikianti atsakymus ir atskleidžianti visą suinteresuotosioms šalims svarbią informaciją.

Informaciją, kurią metinių ataskaitų naudotojai tikisi gauti, yra itin plataus konteksto ir dažnai

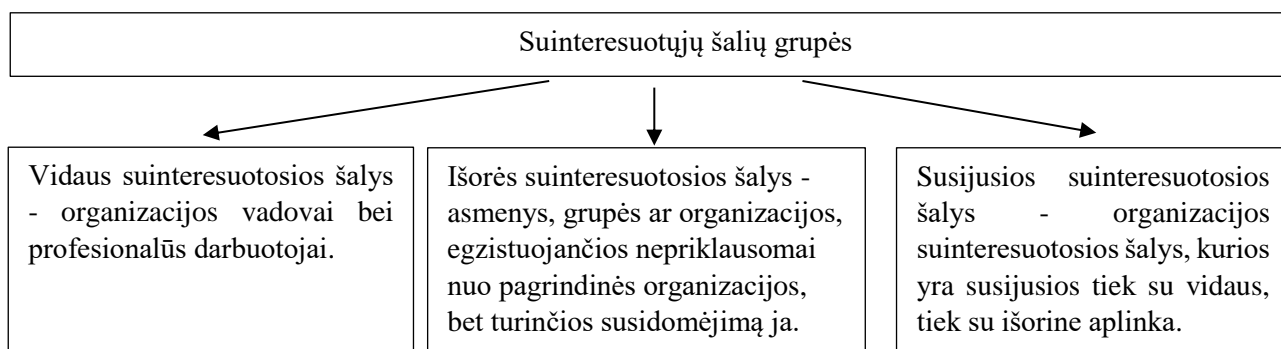
labai skiriasi priklauso nuo individualių ataskaitos naudotojo tikslų. Vienas pirmųjų bandymų identifikuoti, kokio tipo informacijos siekia metinių ataskaitų naudotojai, buvo atliktas autorių J. D. Daniels ir C.E. Daniels (1991). Buvo nustatyta, kad egzistuoja keturi tipai informacijos, kurie priklauso nuo vartotojų poreikių:

1. Informacija apie veiklos atitikimą standartams ir jų laikymąsi;
2. Informacija apie finansinį gyvybingumą, įskaitant duomenis apie esamą finansinę būklę, veiklos tęstinumo ateities perspektyvas bei skolų grąžinimą.
3. Informacija apie veiklos efektyvumą.
4. Duomenys apie kaštų efektyvumą ir išlaidų našumą (J. D. Daniels ir C.E. Daniels, 1991).

Kiti du autoriai, kurie taip pat jau itin senai pastebėjo, kad metinių ataskaitų naudotojai siekia tam tikro pobūdžio informacijos, yra Hay ir Antonio (1990), akcentuodami, kad svarbi yra detali ir specifinė, o ne bendrinė informacija. O anot Lapsley (1992), tokią specifinę informaciją dar turėtų papildyti finansiniai duomenys apie teikiamas paslaugas, veiklos rodikliai bei biudžeto sudarymo informacija. Vyriausybės pateikiamų ataskaitų informacijos svarbos nuoseklumą tyręs Clark (2003), nustatė, kad, veiklos išeią (rezultatus) atskleidžiantys rodikliai ir informacija yra patys svarbiausi. Po to seka informacija apie veiklos efektyvumą, pagamintą produkciją, personalo rodikliai, informacija apie našumą ir tenkančius darbo krūvius. Taip pat autorius teigia, kad šalia minėtųjų duomenų, metinių pranešimų naudotojams yra svarbu gauti informacijos apie veiklos statistinius pokyčius, auditorių arba vadovų ataskaitas bei apie finansines ataskaitas ir su tuo susijusias pastabas. Kiti du autoriai Mack ir Ryan (2004), taip pat tyrę vyriausybių atskaitomybę prieš suinteresuotąsias šalis, nustatė, kad ataskaitų naudotojai naudinga informacija laiko santraukoje pateikiamus faktus, informaciją pateikiamą įvairių paveikslų ir grafinių figūrų pagalba, statistinę informaciją, finansinės apžvalgos ir analizės duomenys, veiklos rodikliai, faktinė informacija apie biudžetą. Todėl plečiantis galimų rengti ataskaitų spektrui, yra svarbu, kad visos sujungtų ir išlaikytų, tokią informacijos amplitudę, kuri maksimaliai apimtų visus galimus informacinius interesus.

Kaip jau buvo minėta anksčiau, suinteresuotosios šalys yra tam tikrais ryšiais susijusios su organizacija, nuo kurių priklauso, kokius santykius su ja turėtų palaikyti pati organizacija. Dansky ir Gamm (2004) išskyrė tris pagrindines suinteresuotųjų šalių grupės (žr. 3 pav.) Vidaus suinteresuotosios šalys tai geriausiai suprantama kaip asmenys dirbantys organizacijos viduje. Šiai suinteresuotajai šaliai dažniausiai yra priskiriami darbuotojai, užimantys vadovaujančias pareigas, pavyzdžiui, vyresnieji vadovai, vidutinio lygio vadovai, projektų vadovai (Beringer, Jonas ir Kock, 2013, Dansky ir Gamm, 2004). Išorės suinteresuotųjų šalių kategorija gali apimti beveik bet kurią organizacijos aplinkos grupę (įskaitant konkurentus), ja paprastai įvardijamos ypatingos svarbos grupės, kurių asmeniniai interesai yra susiję su organizacijos veikla. Šiai šalių grupei dažniausiai priskiriama vyriausybės reguliavimo agentūros, klientai, privačios akreditavimo asociacijos, profesionalios asociacijos, profesinės sąjungos,

žiniasklaida bei įvairios bendruomenės (Dansky ir Gamm, 2004, Mazur ir Pisarski, 2015).

3 pav. Suinteresuotųjų šalių grupių klasifikavimas (sudaryta autorės pagal Dansky ir Gamm, 2004)

Susijusios suinteresuotosios šalys skiriasi nuo prieš tai dviejų minėtųjų grupių tuo, kad veikia organizaciją tiek iš vidaus, tiek iš išorės. Tai suinteresuotųjų šalių grupė, kurios valdymas reikalauja daugiausia dėmesio ir kompetencijų, nes dažnai atsakingi už jų valdymą asmenys negali tiksliai įvardyti asmenų ar grupių, kurios priklauso šiai suinteresuotajai šaliai ir kokių tikslų ir poreikių jos turi organizacijos atžvilgiu (Dansky ir Gamm, 2004). Malvey, Fottler ir Slovensky (2002) teigia, kad ši suinteresuotųjų šalių grupė yra sparčiai auganti ir besiplečianti dėl vis dažniau taikomų integruotų sistemų ir kitų organizacijų struktūras keičiančių naujovių, kurios plečia suinteresuotųjų šalių įtakos sritis ir skatina jų tarpusavio sąveikas.

Mokslinėje literatūroje galima rasti ir kitokių suinteresuotųjų šalių klasifikacijų. Anot Wagner Mainardes, Alves, Raposo (2012), suinteresuotąsias šalis galima skirstyti pagal tam tikrą kriterijų-vadovavimo lygį, teisėtumą, aktualumą arba pagal tai, kenkia ar bendradarbiauja su organizacija. Tyrinėdamas projekto suinteresuotąsias šalis Winch (2004) nustatė, kad suinteresuotųjų šalių grupė gali būti pirminė arba antrinė. Dažniausiai pirminė suinteresuotoji šalis sutartinai yra ištraukusi į organizaciją, antrinė neturi tiesioginio ištraukimo. Pirminei grupei Winch (2004) priskyrė finansininkus, konsultantus, tiekėjus, rėmėjus bei klientus, o antrinei- aplinkosaugininkus, visuomenę bei valdžios institucijas. Kerzner (2009) siūlo suinteresuotąsias šalis skirstyti į:

- Organizacinės suinteresuotosios šalys- vadovai, lyderiai, darbuotojai ir profesinės sąjungos;
- Produkto suinteresuotosios šalys- klientai, tiekėjai, valdžios institucijos bei visuomenė;
- Kapitalo rinkos suinteresuotosios šalys- akcininkai, kreditoriai ir bankai.

Taigi, akivaizdu kad, su organizacija susijusių grupių klasifikacija yra itin plati ir leidžianti kiekvienai organizacijai jas skirstyti priklausomai nuo savo požiūrio į jas bei svarbos jos veiklai. Tačiau svarbu paminėti, kad pasirinktas suinteresuotųjų šalių skaidymas turės įtakos, į kokius išskirtos suinteresuotosios šalies interesus ir siekiamas naudas organizacija turi atkreipti dėmesį, siekiant jas

maksimaliai patenkinti bei šiuo tikslu ataskaitose pateiks atitinkamą informaciją (Şener, Varoğlu ir Karapolatgil, 2016).

2.2. Suinteresuotųjų šalių informacinių poreikių išskyrimas

Informacija, kuri yra reikalinga įvairioms suinteresuotosioms šalims dažniausiai labai skiriasi, todėl pirmiausia svarbu identifikuoti, kokios yra kiekvienos suinteresuotosios šalies metinėse ataskaitose siekiamos naudos bei poreikiai (Lee, 2008). Tooley, Hooks ir Basnan (2010) identifikavo suinteresuotosioms šalims aktualias informacijos rūšis, kuriomis jie naudojami stebėdami bei vertindami vietinės valdžios veiklą. Nustatyta, kad suinteresuotosios šalys skiria didelę dėmesį veiklos informacijai, kuri yra atskleidžiama ne įprastose tradicinėse finansinėse ataskaitose. Tai nefinansinė informacija, vertinanti veiklos rezultatus, našumą bei efektyvumą. Svarbiausia suinteresuotosios šalys laikė informaciją, atskleidžiamą pajamų ir išlaidų ataskaitoje bei susijusią su ateities perspektyvomis (Tooley, Hooks ir Basnan, 2010). Tačiau, kadangi kiekviena organizacija gyvuoja skirtingoje aplinkoje ir yra veikiami itin skirtingų suinteresuotųjų šalių ir jų siekiamų naudų, reikia kuo daugiau ir konkrečiau identifikuoti visa galimas susijusias suinteresuotąsias šalis ir jų socialinius, ekonominius bei politinius interesus, tam kad ataskaitose pateikiama informacija maksimaliai patenkintų individualius poreikius (Basnan, Salleh, Ahmad, Upawi ir Harun, 2016, Coy ir Dixon, 2004).

Akcininkai yra viena svarbiausių kiekvienos organizacijos suinteresuotųjų šalių, kurių daroma įtaka lemia jos veiklą ir potencialias perspektyvas, bei, žinoma, investuoja į ją savo finansinius išteklius. Tai grupė, kuriai organizacija turi pateikti visą su jos veikla susijusią informaciją ir kuri gali turėti bet kokios įtakos jos tolimesnei veiklai. Svarbiausi šios grupės poreikiai yra konkurencingi rinkoje veiklos rezultatai, nepriekaištingas organizacijos vadovavimo stilius, vadovų skaidrumas bei puiki tiek esama, tiek būsima jų investicijų vertė (Heemskerk, Pistorio & Scicluna, 2002; Kulkarni, 2017; MacLellan, 2013; Rizzo ir kt., 2015). Siekdama rasti reikalingą informaciją akcininkai kaip suinteresuotoji šalis įmonių ataskaitose labiausiai atkreipia dėmesį į:

- Pelno augimą- metiniai ar ketvirčių augimo tempai, pelno pokyčius lėmusios priežastys bei ateities prognozės;
- Akcijų kainos augimą- kainų pokyčiai rinkoje per kelerius metus, pokyčių priežastys bei tikėtinos prognozės ateityje;
- Dividendų mokėjimą - rodiklis, kuriuo remiantis akcininkai, priima sprendimus susijusius su organizacija. Tai, ar organizacijos veikla generavo pakankamai pajamų ir uždirbo pelno tam, kad būtų išmokėti dividendai, lemia naudos lygį akcininkų naudos patenkinimą. Dividendai įmonėse dažnai gali būti mokami nereguliariai, atsižvelgiant į finansinius veiklos rezultatus ir galimybes išmokėti juos, nesukeliant kitų finansinių problemų įmonėje. Taip pat akcininkams

svarbu ne tik tai, ar įmonė moka dividendus akcininkams, bet ir pačių dividendų dydis.

- Galimas akcijų emisijas- esami akcininkai dažnai nenori, kad atsirastų naujų valdymo ir balsavimo teisę turinčių akcininkų. Todėl jiems aktuali informacija, ar valdyba nesvarsto naujų arba papildomų akcijų emisijos teikimo siūlymų. Nors dažnai įmonėse susiklosto situacija, kad priėmus sprendimą apie akcinio kapitalo didinimą, išleidžiant akcijų emisiją, jos yra išplatinamos esamam akcininkų ratui, visgi išlieka galimybė, kad esami akcininkai tam tikru metu neturės pakankamai lėšų akcijų įsigijimui, todėl tokios informacijos poreikis jiems yra aktualus.
- Savalaikį įsipareigojimų vykdymą- įmonės akcininkams veiklos tęstinumas yra svarbus su organizacija susijęs tikslas, nes jis suteikia galimybes uždirbti pelną. Todėl kelerių metų likvidumo, įsiskolinimo tiekėjams apyvartumo (skaitinė reikšmė arba dienomis), įsiskolinimo koeficiento (%) rodikliai suteikia svarbios informacijos apie organizacijos mokumo galimybes. Tačiau priimtina išlyga, kad šiais rodikliais besidominčios šalys turi užtektinai kompetencijų, kad juos apsiskaičiuotų pačios remiantis finansinių ataskaitų duomenimis.
- Informaciją apie veiklos ekologiškumą- ne tik finansinė informacija darosi itin svarbu kiekvienam akcininkui. Įmonės vykdomos veiklos įtaka globalinėms problemoms, jos požiūris į ekologines problemas ir indėlis siekiant kovoti su jomis- tai informacija, kuri leidžia akcininkui objektyviai įvertinti verslo modelį ir jo galimas perspektyvas veiklos modernizavimo bei tobulinimo aspektais.

Organizacijos **vadovai**, būdami atsakingi už visus veiklos rezultatus ir padėtį rinkoje, siekia, kad jų darbas organizacijose būtų įvertinamas tinkamu atlyginimu, jiems būtų suteikiami tinkami įgaliojimai, autoritetinga pozicija (Ginevičius ir Sudžius, 2008; Rizzo ir kt., 2015). Taip pat jiems svarbu, kad jų pastangos ir darbas būtų matomi, tinkamai atlyginami ir pripažinti. Vadovams pagrindiniai informaciniai interesai apie šiuos aspektus:

- Atlyginimo dydis ir augimo galimybės- veiklos rezultatai leidžia vadovams objektyviai svarstyti prielaidas apie galimus atlyginimų didinimus.
- Pripažinimas bei statusas- kadangi vadovams yra itin svarbu, kad jų darbas būtų tinkamai įvertinamas ir pastebimas, jiems aktualūs organizacijos laimėti konkursai, suteikti apdovanojimai ir vieši pripažinimai visuomenėje.

Darbuotojai siekia darbo saugumo, pastovių ir augančių pajamų (darbo atlyginimas, premijos ir kita finansinė pagalba), paramos senatvėje mokant jiems pensiją, pripažinimo bei karjeros galimybių. Būtent šiuo tikslu organizacijų pateikiama informacija suformuoja vaizdą apie įmonės veiklos tęstinumą, stabilumą bei augimo perspektyvas, kurias darbuotojai potencialiai ir gali vertinti, kaip būsimas galimybes įgyvendinti savo siekius organizacijoje, kurioje jie patys save realizuoja (Heemskerk, Pistorio

& Scicluna, 2002; Kulkarni, 2017; MacLellan, 2013). Taigi, šiuo tikslu organizacijų ataskaitose turėtų būti atskleidžiama informacija apie:

- Atlyginimo dydį ir augimo galimybės- veiklos rezultatai leidžia darbuotojams objektyviai svarstyti prognozes apie galimus atlyginimų didinimus.
- Darbo stabilumą ir perspektyvas- kiekvienas darbuotojas siekdamas saugios ir stabilios darbo vietos organizacijos ataskaitose atidžiai vertina informaciją apie įmonės ateities planus: veiklos plėtra, naujų darbo vietų kūrimas arba priešingai etatų mažinimas ir gresiantis veiklos ar padalinių uždarymas. Taigi, ataskaitų rodikliai apie išaugusį ar sumažėjusį darbuotojų skaičių jiems yra itin aktualu.
- Darbo kokybę ir motyvaciją- siekdami patogių darbo sąlygų darbuotojams aktualu, kokius ir kaip darbo standartus darbdavys taiko. Taip pat informacija apie įmonės požiūrį į darbuotoją ir atliekamo darbo indėlį siekiant bendrų organizacijos tikslų įgyvendinimo.

Tiekėjai ir partneriai siekia sėkmingų ilgalaikių verslo santykių palaikymą, kurių vienas svarbiausių aspektų- pastovūs užsakymai bei savalaikis atsiskaitymas už įvykdytus sandorius (Heemskerk, Pistorio & Scicluna, 2002; Kulkarni, 2017). Todėl analizuodamos organizacijų pateikiamą ir jiems prieinamą informaciją tiekėjai itin atidžiai nori įvertinti potencialaus partnerio mokumą, patikimumą, veiklos tęstinumo galimybes, išsiskolinimą bei pastovumą verslo santykių palaikyme. Tiekėjams svarbu ir tai, ar organizacija yra linkusi vystyti ilgalaikius verslo santykius su tais pačiais tiekėjais ir kitais verslo partneriais, ar, priešingai, ji dažnai keičia savo partnerius. Pastebėjus, kad įmonei nepavyksta išlaikyti tų pačių verslo partnerių, iškyla poreikis žinoti, kokios yra nutrūkstančių santykių priežastys ir kokią verslo politiką organizacija taiko savo veikloje (Ginevičius ir Sudžius, 2008).

Kiekvienas potencialus ar ilgalaikius ryšius su įmone palaikantis **klientas** bendradarbiaudamas su įmone, kuri teikia jam reikalingas paslaugas ar prekes, sieks maksimaliai patenkinti su tuo susijusius poreikius. Todėl veiklos tęstinumas (ypač svarbu lojaliems klientams), kokybė, aptarnavimo lygis, teikiamų paslaugų ar prekių patikimumas (pvz. gamybos proceso tarša ir su tuo susijusi aplinkosauginė veikla), susijusios rizikos yra itin aktualūs aspektai (Ginevičius ir Sudžius, 2008; Heemskerk, Pistorio & Scicluna, 2002). Būtent su tuo susijusios prieinamos informacijos ir sieks esami ir potencialūs klientas.

Konkurentai yra įmonės suinteresuotoji šalis, kuri renka informaciją ir stebi analogišką veiklą vykdančias organizacijas, kad galėtų sėkmingai konkuruoti rinkoje. Būtinybė analizuoti savo konkurentus verčia atsakingus asmenis naudotis prieinama konkurentų informacija ir joje pateikiamus duomenis objektyviai lyginti su savo organizacijos pasiekimais. Organizacijai, teikiančiai ataskaitas ir jose atskleidžiant informaciją, nėra paranku, kad konkurentai galėtų atrasti silpnąsias sritis ir rinkti informaciją parankią konkurencinėje kovoje, todėl dažnai tam tikros ataskaitos nėra publikuojamos

viešai ir lengvai prieinamos. Taip pat labai svarbu paminėti tai, kad konkurentai nėra tik įmonės, kurių yra tas pats tikslinis segmentas. Anot Kokemuller (2016), konkurentus organizacijos turėtų matyti žymiai platesniame kontekste nei vien galimą panašių prekių ar paslaugų tiekėją rinkoje.

Pramonės reputacija- šiuo aspektu autorė bando atkreipti dėmesį, kad įmonės, veikiančios vienoje pramonės šakoje yra glaudžiai tarpusavyje susijusios ir priklausomos viena nuo kitos. Jeigu viena įmonė veiks neetiškai ar sukels neigiamą klientų dėmesį, likusios konkuruojančios įmonės gali lygiai taip pat nukentėti.

Asociacijos- pasaulyje gana dažnas reiškinys, kai pramonės šakos narės sutelkia savo išteklius, naudojamas pramonės šakos reklamos tikslais arba kovoje su valdžios atstovų lobizmu. Taip pat dažnai įmonės jungiasi į bendruomenes ar priklauso prekyboms rūmams tam, kad galėtų dalintis ištekliais bei informacija.

Tikslinis segmentas- konkurentai turi didelį susidomėjimą vieni kitų vykdomomis veiklomis, reklamos kampanijomis, kai jų klientai yra tas pats segmentas. Strateginiu atžvilgiu yra svarbu suvokti, kad tiek komunikacija, tiek marketingo veikla privalo būti neįžeidžianti konkurentų bei neprieštaraujanti teisės normoms.

Susijungimai ir įsigijimai- retai, tačiau visgi pasitaiko atveju, kai konkurentai gali turėti tam tikrų finansinių interesų kitoje įmonėje. Kartais verslo savininkai gali siekti įsigyti bei sujungti dvi itin konkuruojančias įmones. Tokiu atveju organizacijai atsiranda galimybė parduoti savo verslą, o po susijungimo ar įsigijimo sudaro nauja įmonė, kuri tada turi kitų konkurentų kaip suinteresuotųjų šalių (Kokemuller, 2016).

Taigi, esant keturioms skirtingoms dimensijoms, atskleidžiančioms organizacijos bei konkurentų tarpusavio sąsajas, formuojasi aiškus su šiomis dimensijomis susijęs informacijos poreikis, kurį patenkinti geriausiai gali pateikiamos ataskaitos. Pramonės reputacijos atžvilgiu konkurentams svarbi informacija susijusi su įmonės veiklos etikos standartų laikymusi, socialinio statuso palaikymu, aplinkosaugine veikla ir požiūriu į klientą ir visuomenę. Asociacijos atžvilgiu aktuali informacija, apie išteklių panaudojimą, ryšių su įvairiomis organizacijomis palaikymą. Tikslinio segmento atveju konkurentai sieks maksimalios informacijos apie klientų pritraukimą bei išlaikymą, paslaugų ar produktų konkurencingumą skatinančią ir palaikančią veiklas. O susijungimo ir įsigijimo atžvilgiu konkurentams itin aktuali įmonės pateikiama informacija apie jos finansinius rezultatus, ateities perspektyvas bei veiklos efektyvumą.

Visuomenės suinteresuotoji šalis yra linkusi vertinti, kaip organizacija savo veikla veikia, aplinką, kurioje ji veikia. Vieni dažniausių visuomenės interesų organizacijų atžvilgiu yra aplinkos apsauga, užimtumas, labdaringa veikla, naujų darbo vietų kūrimas (Heemskerck, Pistorio & Scicluna, 2002). Tačiau dažniausiai visuomenė palankiai vertina tokią organizaciją, kuri savo veikla rūpinasi ne tik klientais, bet ir plačia visuomene atitinkama socialiai atsakingos įmonės statusą. Carroll (1991) išskirtos

keturios pagrindinės socialiai atsakingos įmonės sferos padeda geriau suvokti visuomenės siekiamas naudas bei interesus. Filantropinė atsakomybė, liudijanti, kad organizacija rūpinasi aplinkiniais bei vykdo labdarinę veiklą, bei etinė atsakomybė, apimanti išpareigojimus elgtis teisingai bei sąžiningai, yra svarbiausios atskleidžiant visuomenės, kaip suinteresuotosios šalies, poreikius ir interesus bei užtikrinant kitų sferų įgyvendinimą tikslu pasiekti socialiai atsakingos įmonė statusą (Carroll, 1991; Mauricienė ir Paužuolienė, 2014). Taip pat aplinkos apsaugos veikla kelia vis didesnę visuomenės susidomėjimą, kurią siekianti patenkinti organizacija turėtų būti atskaitinga prieš visuomenę, atskleisdama, kokia jos daroma įtaka aplinkai ir kaip iš veiklos kylančias problema bei rizikas ji valdo arba bent jau stengiasi minimizuoti.

Valdžios institucijos, priklausomai nuo departamento, reikalauja organizacijų įgyvendinti viešosios politikos tikslą. Susidomėjimas įmonėmis dažnai pasireiškia per reguliavimo, mokesčių, vartotojų teisių gynimo, prekybos reguliavimo bei susijusias institucijas (Heemskerk, Pistorio & Scicluna, 2002). Minėtieji autoriai pastebi, kad įmonių skelbiamos įvairios tvarumo ataskaitos taip pat gali būti reikalingos nacionalinės statistikos duomenų rinkimo tikslams. Aplinkos apsaugos institucijos itin atidžiai stebi įmonių aplinkosauginę veiklą, daromą įtaką ekologijai, bei, ar organizacija nekuria ilgalaikės neigiamos įtakos visuomenei. Taip pat valdžios institucijos turi stebėti, kaip įmonės utilizuoja gamybos procesų atliekas, kokia jos daroma įtaka visuotiniam atšilimui. Todėl kiekvienos šios institucijos atžvilgiu organizacija turi įvertinti jų interesų svarbą, teisėtumą bei įtakos dydį (Feketekuty ir Procassini, 2002; Kulkarni, 2017).

Kreditorių suinteresuotoji grupė labiausiai domisi organizacijų pateikiama apskaitos informacija, nes ji suteikia galimybes objektyviai ir teisingai įvertinti įmonės kreditingumą. Suteikiamo finansavimo (pavyzdžiui, paskolos) sąlygos yra nustatomos remiantis įmonės finansine būkle, kuri kreditorių nuomone, atsispindi tiksluose apskaitos duomenyse. Kreditorių suinteresuotajai šaliai priklauso finansinio kapitalo tiekėjai bei skolintojai (pavyzdžiui, bankai) (Riley, 2009; Vera ir Onji, 2010). Prekybos kreditoriai dažniausiai įmonės finansine būklė ir su tuo susijusia informacija domisi tik gana trumpą laikotarpį, priešingai nei bankai. Kreditoriai visada domisi įmonės gebėjimais laiku vykdyti paskolos išpareigojimus, išlaikyti patikimą kredito reitingą bei domisi rizikomis, su kuriomis įmonė vykdant savo veiklą gali susidurti (Heemskerk, Pistorio & Scicluna, 2002). Ši suinteresuotoji šalis nustato finansavimo sąlygas (palūkanas, terminą, galimos suteikti paskolos dydį) bei gali apriboti įmonės galimybes naudotis bankinėmis paslaugomis (Riley, 2009).

Taigi, kiekviena suinteresuota šalis turi tam tikrus interesus bei siekius, kurių siekiant formuojasi tam tikros informacijos poreikis, kurią įmonės gali rasti naudodamos įmonių teikiamas įvairias ataskaitas. 3 – oje lentelėje yra pateikiamas informacijos subkategorijų identifikavimas ir jas sudarančių duomenų atskleidimas. Kartais tas pats rodiklis gali atskleisti daugiau informacijos, todėl buvo priskiriamas kelioms subkategorijoms.

3 lentelė. Suinteresuotųjų šalių informacijos poreikio identifikavimas.

Nr.	Informacijos subkategorijos turinys
1	Veiklos rezultatai, jų pokyčiai ir susijusi informacija- metinės ir/ar ketvirčių pajamos, grynasis pelnas, pelno marža, bendrasis ir/ar veiklos pelnas, procentinis grynojo pelno pokytis nuo praėjusio (-iusių) laikotarpio (-ų), įvardytos pajamų ir pelno pokyčių priežastys. Atskleidžiamas pajamų detalizavimas ir apimtys pagal vykdomas veiklas (paslaugas), veikimo regionus (padalinius ar šalis) procentinėmis ir piniginėmis išraiškomis. Taip pat svarbu nurodyti faktorius, turėsiančius įtakos sekančio laikotarpio pelnui, sąnaudų pokyčiams. Svarbu nurodyti kapitalo apyvartumo, likvidumo, pelningumo rodiklius.
2	Su akcijomis ir dividendais susijusi informacija- atskleidžiama akcinio kapitalo struktūra ir akcininkų valdomos akcijų dalys, metinės pajamos ir grynasis pelnas, jų pokyčiai bei priežastys, dabartinė akcijos rinkos kaina, kainos pokyčiai rinkoje per paskutinį apskaitos laikotarpį, nurodomos rinkos kainos pokyčius lėmusios priežastys, pateikiama akcijos rinkos kainos prognozė. Taip pat turėtų būti nurodomi dividendų išmokėjimo, dividendinio pajamingumo koeficientai, atskleidžiama dividendų išmokėjimo politika- nustatyta dividendams skiriama grynojo pelno dalis, mokami metiniai ir/ar tarpiniai dividendai.
3	Verslo modelio patikimumas- kelerių metų likvidumo, įsiskolinimo tiekėjams apyvartumo (skaitinė reikšmė arba dienomis), įsiskolinimo koeficiento (%) rodikliai. Tačiau priimtina išlyga, kad šiais rodikliais besidominčios šalys turi užtektinai kompetencijų, kad juos apsiskaičiuotų pačios remiantis finansinių ataskaitų duomenimis. Atskleidžiami atlikto organizacijos prekių ar paslaugų vertinimo rezultatai, audituojanti įstaiga, audito išvada. Įvardijami ilgalaikiai ir nauji verslo partneriai. Pagal IR rengimo gaires modelio patikimui objektyviai atskleisti būtina nurodyti veiklos rizikas, jų valdymui skiriamą finansavimą bei naudojamas apsaugos priemonės, požiūrį į rizikos toleravimo lygį, paskolų portfelio ir indėlių struktūrą, dėl rizikos patiriamus nuostolius bei tai lėmusias priežastis. Nurodoma įvertinta klientų įsipareigojimų neįvykdomo tikimybė, įstatymų privalomų saugumo reikalavimų įgyvendinimo lygis organizacijoje (pagal riziką įvertintas turtas, kapitalo pakankamumo, padengimo, mokumo koeficientai
4	Įmonės kaip darbdavio statuso informacija- pateikti praėjusio apskaitos periodo pardavimo pajamų, grynojo pelno, gamybos sąnaudų, darbo užmokesčio sąnaudų procentiniai pokyčiai (%). Objektyviam informacijos atskleidimui nurodomi atlyginimų dydžiai, mokymų ir kvalifikacijos kėlimo galimybės ir dažnumai. Nurodoma atskleista darbuotojų struktūra pagal užimamas darbo pozicijas, lytį, amžių ar veiklos sritis. Reikalinga nurodyti informaciją apie įmonės veiklos padalinius, jų lokaciją, mastą pasaulyje, darbo vietų augimą ir darbuotojų kaitą. Taip pat nurodomi taikomi darbuotojų teisių užtikrinimo standartai, išreikštas požiūris į darbuotoją ir jo vertę organizacijoje, jų gerove ir teisėmis besirūpinantys įmonės viduje veikiančios komitetai ar atstovybės.
5	Socialinės/ ekologinės/ visuomeninės veiklų informacija- nurodomi organizacijos laimėti konkursai, suteikti pripažinimai ar apdovanojimai. Nurodomi standartai, kurių reglamentavimo laikosi įmonė, atliekamos veiklos ekologijos problemų mažinimui, procentinis daromos taršos pokytis (%), atlikti pokyčiai tikslu vykdyti ekologiškesnę veiklą, atliekų mažinimo rezultatas (piniginė, procentinė arba natūrinė). Taip pat įmonė turėtų įvardyti įgyvendinamas socialinės iniciatyvas, informaciją apie socialiai atsakingos įmonės statusą, labdaringiems tikslams nukreiptą pagalbą (piniginė suma ar pelno procentinė dalis), inovacijų įgyvendinimo palaikymo rezultatus (paremtos iniciatyvos- FinTech, suma).
6	Paslaugos ir jų kokybė- nurodoma pajamų klasifikacija pagal veiklos sritis, paslaugų teikimo mastai ir populiarumus klientų tarpe, kokybę patvirtinantys sertifikatai ir leidimai, atliktų paslaugų tyrimų rezultatai (klientų pasitenkinimas paslaugomis, klientų išlaikymas ir augimas) technologinių procesų lygis (skaitmenizuotų paslaugų dalis, paslaugų patikimo ir mobiliųjų aplikacijų įgyvendinimo lygis), vykdomos kokybės kontrolės procedūros (įdiegtos ir naudojamos duomenų apsaugos priemonės). Atskleidžiami ilgalaikiai verslo partneriai bei su jų pokyčiais susijusi informacija
7.	Veiklos palyginimas- ši grupė apima rodiklius ir rezultatus, kurie atskleisti detalizuoti (rezultato struktūra procentinėmis ar piniginėmis išraiškomis), ir gali būti itin lengvai palyginami su kita informacija. Ši grupė apima ir pajamų klasifikaciją pagal prekių ar paslaugų asortimentą, pajamų pokyčius (piniginė, procentinė, natūrinė vertė), sąnaudų mažinimo rezultatas ir priežastys, klientų pasitenkinimo įmonės produktais/paslaugomis vertinimo rezultatai, įvairūs suteikti veiklos įvertinimo rezultatai ir statusai (pozicionavimas rinkoje, skirtingų IR kapitalų struktūrų atskleidimas (vertė ir susijusi informacija))

Dažnai kelios suinteresuotosios šalys tą pačią organizacijos informaciją ar jos fragmentą vertina skirtingais tikslais. Todėl yra svarbu, kad kiekviena su organizacija susijusi šalis galėtų gauti teisingą, patikimą, išbaigtą ir tikslią informaciją sprendimų priėmimui (Baron, 2009; Brown ir Dillard, 2014; Freeman, 1984). Todėl sekančioje darbo dalyje yra apžvelgiami metodai, kuriais buvo tiriamas suinteresuotųjų šalių informacijos poreikio patenkinimas, norint identifikuoti kiekvienos šalies siekiamos informacijos galimus matavimo vienetų.

2.3. Informacijos atskleidimo suinteresuotosioms šalims tyrimuose taikytų metodų teorinė analizė

Suinteresuotosios šalys organizacijos kontekste yra svarbios ne tik kaip grupės, kurios daro įtaką arba pačios yra veikiamos organizacijos vykdomų veiklų, bet taip jos gali dalyvauti organizacijos valdyme, sprendimų priėmimo procesuose, prisidėti prie sėkmingų veiklos perspektyvų įgyvendinimo. Būtent turėjimas tam tikrų sąsajų su organizacija lemia suinteresuotosioms šalims aktualios informacijos sritis. Organizacijos pastaruosius du dešimtmečius stipriai keičia savo ataskaitų teikimo praktikas, teikdamos vis kitokios paskirties ir pobūdžio ataskaitas. Tačiau yra pastebima, kad ne visada organizacijos, net ir tiksliai identifikavusios savo suinteresuotųjų šalių poreikius bei interesus, savo teikiamose ataskaitose geba atskleisti ir pateikti tokios apimties ir kokybės informaciją, kuri pilnai juos atskleistų (Škotijos apskaitos komisija (angl. *Accounts Commission for Scotland*) 1999; Li, O'Donnell, García-Castro ir Vega-Sánchez, 2017; Ramírez Córcoles, Santos Peñalver ir Tejada Ponce, 2011; Wisniewski ir Stewart, 2004).

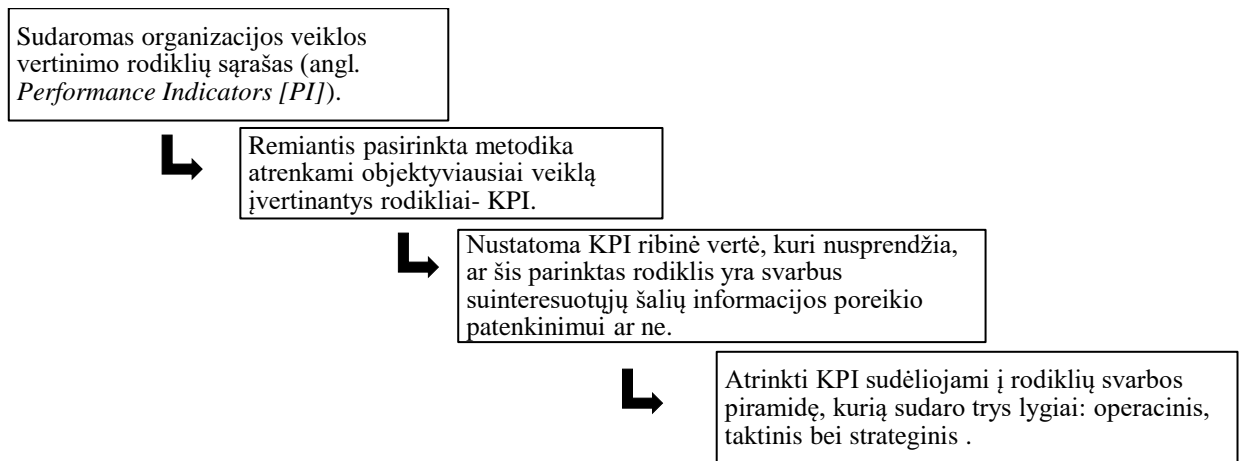
Wisniewski ir Stewart (2004) tyrė, kiek viešojo sektoriaus organizacijų teikiama informacija yra nukreipiama į suinteresuotųjų šalių poreikius. Autoriai akcentuoja, kad vadovai dažniausiai siekia perteikti tą informaciją, kuri yra susijusi su jų valdomomis sritimis, nesuformuojant tikslios ir objektyvios informacijos apie bendrą rezultatą, o suinteresuotosioms šalims tampa sudėtinga priimti objektyviai apsvaistytus sprendimus. Todėl siekiant išspręsti šią problemą, autoriai suformavo pilotinę respondentų grupę, kurią sudarė atstovai iš 24-ių skirtingų Škotijos tarnybų, kurie „minčių lietumi“ identifikavo galima suinteresuotas šalis. Šioms šalims aktuali sprendimams informacija buvo nustatinėjama naudojantis Wisniewski ir Dickson (2001) „ką - kaip“ metodu. Tyrimo dalyviai ties elementu „ką“ įvardijo- kokią išėigą organizacijos suinteresuotoji šalis nori matyti, o „kaip“ - koku būdu ketinama tai pasiekti. Taigi, palyginę turimą veiklos informaciją, įvertintą pagal subalansuotų rodiklių sistemą, ir minėto metodo identifikuotą svarbią informaciją, buvo nustatytas atotrūkis tarp informacijos, kurią pateikia organizacijos, ir tos, kuri yra svarbi jų sprendimų priėmimui. Taigi, tokiu būdu yra galima formuoti informacijos portfelį, kuris perteikia visą reikalingą informaciją egzistuojantiems suinteresuotųjų šalių informacijos poreikiam patenkinti (Wisniewski ir Stewart, 2004).

Accounts Commission for Scotland [ACS] (1999) tyrė informacijos svarbą organizacijos valdžiai ir kitoms suinteresuotosioms šalims. Darbo autoriai tyrimo metu siekė suformuoti informacijos portfelį, kurį sudarytų tam tikri kiekybiniai ir kokybiniai rodikliai. Taip pat tyrimo metu buvo suformuotos gairės, kurios nurodo, kaip planuoti, formuoti bei naudoti informacijos portfelį savo veikloje. Jos pateikia struktūrizuotą bei susistemintą apibūdinimą, kokia informacija turi būti įtraukiama, kokiai suinteresuotajai šaliai kuri informacija turi būti adresuojama, taip pat, kada reiktų tokią informaciją atskleisti ir koku formatu tai tinkamiausia daryti. Portfelio rodiklių struktūrą lėmė organizacijos identifikuotos suinteresuotosios šalys ir jų informacijos poreikis. Gairės nurodo itin platų, tačiau nebaigtinį rodiklių sąrašą, suskirstytą pagal skirtingų organizacijos veiklos sričių rezultatus. Į informacijos portfelį įtraukti rodikliai privalo atitikti šiuos reikalavimus:

1. Svarbumas- įtraukiami tik tie rodikliai, kurie atskleidžia identifikuotoms suinteresuotosioms šalims ar vadovybei aktualią ir reikalingą informaciją;
2. Vienareikšmiškumas- rodiklių pokyčiai turi aiškiai atspindėti įvykusius pokyčius organizacijos veikloje;
3. Ekonomiškumas- rodiklių apskaičiavimui reikalingos informacijos rinkimas ir stebėjimas negali viršyti rodiklių suteikiamos naudos.
4. Paprastumas- rodikliai turi būti aiškiai atskleidžiantys suinteresuotosioms šalims, ką jie matuoja, koku būdu buvo atlikti skaičiavimai, ir kaip jie patys gali paveikti šių rodiklių rezultatus ateityje.
5. Orientuoti į rezultatus ir išeią- akcentuojami tie rodikliai, kurie atskleidžia organizacijos išeią (pavyzdžiui, pagamintos produkcijos kiekis, suteiktų paslaugų apimtis, sugeneruotos metinės pajamos ar pelnas), o ne įeią (ACS, 1999).

Sprendimas, kurie rodikliai turi būti įtraukiami į portfelį, turėtų būti priimamas organizacijos vadovų.

Li, O'Donnell, García-Castro ir Vega-Sánchez (2017) taip pat tyrinėję suinteresuotųjų šalių informacijos poreikio patenkinimo problemą energijos integruoto valdymo kontekste, naudojosi kritiniais veiklos indikatoriais (angl. *Key Performance Indicators[KPI]*) priskyrimu skirtingoms suinteresuotosioms šalims. Remiantis minėtais autoriais, suinteresuotųjų šalių sprendimų priėmimui ir organizacijos veiklos įvertinimui, reiktų naudoti KPI trijų lygių rangavimą. Tiksliai atrinkti KPI, autorių nuomone, yra geriausias būdas patenkinti visų suinteresuotųjų šalių informacinius poreikius, bei tuo pat metu objektyviai stebėti įmonės veiklos pokyčius bei tendencijas. Svarbu paminėti, kad šie autoriai visas suinteresuotąsias šalis laikė vienodai svarbiomis organizacijai. Modelio pritaikymas suinteresuotųjų šalių informaciniams poreikiams patenkinti atliekama nuoseklia žingsnių seka (žr. 4 - ą paveikslą).

4 pav. Suinteresuotųjų šalių informacinių poreikių patenkinimas remiantis KPI (sudaryta autorės pagal Li, O'Donnell, García-Castro ir Vega-Sánchez, 2017)

Informacijos, reikalingos susijusioms šalims, pobūdį tyrė Ramírez Córcoles, Santos Peñalver ir Tejada Ponce (2011), siekdama išsiaiškinti, kokių duomenų reikia universiteto suinteresuotosioms šalims apie intelektualinį kapitalą sprendimų priėmimui. Autoriai pasinaudodami anketa nustatė, kad suinteresuotosios šalys naudodamosios tik finansine informacija, negali priimti teisingų sprendimų ir joms vis aktualesnė darosi informacija, susijusi su darbuotojų kvalifikacija, intelektine nuosavybe, klientų pasitenkinimu, požiūriu bei pastangomis tapti inovatyviais bei tobulinti procesus, santykių palaikymu su kitomis organizacijomis. Naudojantis interviu IR ataskaitų teikiamos informacijos naudą tyrė Slack ir Campbell (2016). Autoriai nagrinėjo, kaip finansinio kapitalo teikėjai priima integruotą ataskaitų teikimą bei vertina jos potencialą suteikti sprendimų priėmimui naudingą informaciją. Pusiau struktūrizuoto giluminio interviu metu su 37 finansinio kapitalo organizacijoms tiekėjais (akcininkai, privataus kapitalo investuotojai, investuotųjų fondai, investiciniai bankai). Rezultatai atskleidė, kad respondentams IR trūksta KPI, susijusių su organizacijos strategija, nuoseklumo ir jų palyginimo bei aiškaus organizacijos vertę kuriančių veiksmų identifikavimo. Taip pat vertės kūrimo atskleidimas, respondentų nuomone, yra perteikiamas apsiribojant tik finansine informacija, o ne naudojantis informacijos apie skirtingų kapitalo rūšių integracija.

GRI (2013) atliko analitinę 2010 - 2012 paskelbtų 756 integruotų ataskaitų analizę, organizacijų, rengusių IR, atsiliepimų vertinimą bei jų apklausą, kurios metu siekė iširti, kaip tvarumo atskaitomybė, darydama įtaką GRI ataskaitų rengimo procesui, vysto ir skatina skirtingus integruotų ataskaitų metodus, pasaulinėje praktikoje nesant nei iki galo suformuotų tikslų rengimo gairių, nei vietinių iniciatyvų skatinančių institucijų. Remiantis respondentų apklausos duomenimis nustatyta, kad IR kartais neatskleidžia informacijos, aktualios tam tikroms suinteresuotosioms šalims, ir yra itin svarbu, kad ji būtų atskleidžiama kitais komunikacijos kanalais ar būdais. Suinteresuotųjų šalių apklausą atlikę Stubbs, Higgins ir Milne (2016), nustatė, kad IR nėra pirminis šaltinis, patenkinantis suinteresuotųjų

šalių poreikius, taigi papildomos ataskaitos vis dar yra reikalingos. Dažniausiai IR nesuteikia pakankamai informacijos visuomenės bei valdžios institucijų, atsakingų už aplinkos apsaugą, suinteresuotosioms šalims. Šių šalių atstovai, kaip didžiausiomis IR problemomis įvardijo palyginamumo, kokybės bei aiškaus vaizdo nebuvimą. Taip pat daugiau nei pusė visų respondentų pabrėžė, kad IR neįgalina tinkamai patenkinti suinteresuotųjų šalių informacijos poreikius, susijusius su tvarumo/ aplinkos apsaugos, socialiniu ir valdymo aspektais, o tokie svarbūs aspektai kaip klimato pokyčiai yra išvis praleidžiami arba atskleidžiami itin nekokybiškai.

4 lentelė. Suinteresuotųjų šalių informacinių poreikių patenkinimo tyrimai

Metodas	Autoriai	Rezultatas
Fokus grupės diskusija	Wisniewski ir Stewart (2004)	Suformuotas informacijos portfelis, kurį sudaro kiekybinė ir kokybinė informacija.
Modeliavimas/ sintezė	Accounts Commission for Scotland (1999)	Formuojamas informacijos portfelis, kurį sudaro rodikliai, atskleidžiantys organizacijos pagrindinės veiklos rezultatus.
	Li, O'Donnell, García-Castro ir Vega-Sánchez (2017)	KPI piramidė
Apklausa	Ramírez Córcoles, Santos Peñalver ir Tejada Ponce (2011)	Identifikuojama informacija, kuri privalo būti atskleidžiama siekiant patenkinti suinteresuotosios šalies informacijos poreikį apie intelektinį kapitalą.
Interviu	Slack ir Campbell (2016).	Siekiant patenkinti investuotųjų suinteresuotosios šalies informacinių poreikį, IR turi būti atskleisti: <ul style="list-style-type: none"> • Palyginamus ir nuoseklius KPI, susijusius su organizacijos strategija. • Konkrečius organizacijos vertę kuriančius veiksnius. • Vertės kūrimą, naudojantis informacijos apie skirtingų kapitalo rūšių integracija.
Turinio analizė ir apklausa	GRI (2013)	Nustatytos investuotojams svarbiausios ataskaitų informacijos sritys.
Apklausa	Stubbs, Higgins ir Milne (2016)	Siekiant patenkinti visuomenės bei valdžios institucijų, atsakingų už aplinkos apsaugą, informacinius poreikius, IR turi aiškiai atskleisti tvarumo/ aplinkos apsaugos, socialinį ir valdymo aspektą.

Taigi, suinteresuotųjų šalių informacinius poreikius siekianti patenkinti IR koncepcija ne visada tai pasiekia. Dažniausiai tam tikros šalies poreikiai iš vis lieka nepatenkinami arba pateikiama informacija nėra tinkamai išbaigta, kad tai įvykdytų. Todėl įvairių autorių bandymų rezultatai, naudojantis skirtingais tyrimo metodais (pavyzdžiui, apklausa, turinio analizė, interviu), išanalizuoti, ar egzistuoja informacijos patenkinimo problema, patvirtina iškeltos hipotezės egzistavimą (žr. 4 - ą lentelę). Taip pat itin svarbūs ir pateikiami siūlymai problemos sprendimui, kuriais remiantis tolimesnėje darbo dalyje yra siekiama identifikuoti tikslus IR turinio elementų informacijos matavimo vienetus.

2.4. Integruotų ataskaitų turinio elementų matavimo vienetų išskyrimas

Identifikuoti suinteresuotųjų šalių poreikiai ir naudos, pirmiausiai, patenkinami per organizacijų

pateikiamą informaciją ataskaitose. IR, kaip jau minėta anksčiau, taip pat siekia perteikti holistinį įmonės vaizdą, todėl yra būtina identifikuoti ir detalizuoti IR, kaip koncepcijos patenkinančios suinteresuotųjų šalių informacijos poreikius, turinio elementus, juos atskleidžiančius ir išmatuojančius rodiklius. Taip pat svarbu nustatyti, kokiais metodais IR turinio elementus galima išmatuoti.

Apžvalgos ir išorinės aplinkos elemente turėtų būti pateikiama informacija apie organizacijos kultūrą, vertybes, etiką, nuosavybę ir veiklos struktūrą, pagrindines organizacijos veiklas ir rinkas, kuriose ji veikia, konkurencinę aplinką užimamą padėtį vertės kūrimo grandinėje, svarbius išorinės aplinkos veiksnius ir kaip organizacija atsako į juos. Turėtų būti įvardijami reikšmingi šių kontekstų veiksniai, darantys įtaką išorinei aplinkai ir gebėjimui kurti vertę: teisiniai, prekybos, aplinkosaugos, socialiniai bei politiniai. Įtaką organizacijai jie gali daryti tiek tiesioginiu, tiek ir netiesioginiu būdais - veikiant organizacijos naudojamo kapitalo kokybę, prieinamumą bei galimybę juo pasinaudoti. Visus aukščiau išvardytus aspektus IR teikianti organizacija turėtų atskleisti, konkrečiai nurodydama su turinio elementu susijusius rodiklius ar kitą svarbią kokybinę ar kiekybinę informaciją.

5 lentelė. Turinio elemento „Organizacijos apžvalga ir išorinė aplinka“ atskleidimas

Aspektas	Informacijos vienetas
Misija ir vizija	1.Generalinio direktoriaus pranešimas (CEO) 2.Rinkos augimo tempas %
Kultūra, etika, vertybės Suinteresuotųjų šalių interesai	1. Įmonės nustatytų suinteresuotųjų šalių ir jų poreikių atskleidimas
Nuosavybė ir veiklos struktūra	1. Pajamų apimtys pagal veiklos sritis pinigine arba procentinėmis išraiškomis 2. Turto vertė pinigine išraiška ir pokyčio priežastys 3. Veiklos apimtys ir jų struktūra pagal klientų apimčių pasiskirstymą 4. Prekės ženklo vertė pinigine išraiška
Pagrindinės veiklos ir rinkos, kurioje veikia	1.Verslo partnerių geografinė struktūra 2. Pajamų struktūra pagal veiklos regionus (padalinius) pinigine išraiška 3. Šalių, kurioje įmonė teikia savo paslaugas sąrašas ir skaičius.
Konkurentų apžvalga	1. Konkurentų skaičius
Vertės grandinė	1. Vertės kūrimo grandinė
Pagrindinė kiekybinė informacija	1. Darbuotojų skaičius 2. Metinės pajamos, pajamos pagal veiklos sritis, padalinius ir regionus 3.Veiklos, grynasis pelnas 4. Padalinių skaičius 5.Pinigių srautas iš pagrindinės veiklos 6. Įmonės gyvavimo laikotarpis
Mikro ir makro aplinkos aspektai	1.Šalių, kurioje įmonė veikia, ekonominės situacijos atskleidimas 2.Valstybės, kurioje įmonė veikia, biudžeto skolos pokyčiai 3.Rinkos kapitalizacija pinigine išraiška 4.Susijusių šalių GDP pokyčiai
Socialinės problemos, aplinkos apsaugos iššūkiai, politinė, teisinė aplinka.	1. Kredito reitingas 2. Suteikti apdovanojimai 3. Sukurta pridėtinė vertė (EVA) pinigine išraiška

Gudonavičius ir Savanevičienė (2008) tyrinėdami organizacijų aplinką, pabrėžė, kad aplinkos nestabilumas ir kompleksškumas nusako jos neapibrėžtumo lygį, kuris turi įtakos organizacijoms

priimamiems sprendimams, ir identifikavo aplinkos neapibrėžtumo lygmenis jos įvertinimui:

1. mažas neapibrėžtumas (PS – paprasta ir stabili aplinka);
2. vidutinis neapibrėžtumas (SS – sudėtinga ir stabili aplinka);
3. didesnis negu vidutinis neapibrėžtumas (PD – paprasta ir dinamiška aplinka);
4. didelis neapibrėžtumas (SD – sudėtinga ir dinamiška aplinka)

5 lentelėje yra pateikiamas detaliai atskleistas IR turinio elementas apie organizacijos apžvalgą ir išorinę aplinką ir jo atskleidimui priskirti informacijos vienetai, kuriais naudojantis šis turinio elemento atskleidimas gali būti įgyvendinamas.

Valdymo turinio elemente turi būti pateikiama svarbi informacija apie tuos aspektus, kurie yra susiję su organizacijos gebėjimu kurti vertę. Organizacijos valdymo struktūra, aptariant atsakingųjų už valdymą įgūdžius bei įvairovę (ribos, lyčių pasiskirstymas, kompetencijos, patirtis), privalomų reikalavimų daroma įtaka valdymo struktūros modeliui. Specialios procedūros, naudojamos priimant strateginius sprendimus, formuluojant ir stebint organizacijos kultūrą, įtraukiant organizacijos požiūrį į riziką bei mechanizmus, skirtus sąžiningumui ir etiniams klausimams spręsti. Taip pat veiksniai, kuriuos turi atlikti valdyba, siekiant paveikti bei stebėti organizacijos strategijos kryptį ir požiūrį į rizikos valdymą. Organizacijos kultūros, etikos ir vertybių atsispindėjimas naudojamame kapitale ir jo pokyčiuose, įskaitant jos santykius su pagrindinėmis suinteresuotosiomis šalimis. Atsakomybių už inovacijų skatinimą ir sąlygų jų įgyvendinimo sudarymui paskirstymas. Atlyginimų ir paskatinimų ryšiai su organizacijos gebėjimu kurti vertę trumpu, vidutiniu bei ilguoju laikotarpiais ir jų įtaka organizacijos kapitalui.

Chen, Kao, Tsao ir Wu (2007) tyrinėdami nuosavybės/vadovavimo struktūrų ryšį su įmonių akcijų grąža, išvystė valdymo indeksą (angl. *government index*), kurį sudaro keturi vienodo svorio komponentai:

1. Generalinio direktoriaus dvilypumo rodiklis vertina, ar generalinis direktorius yra ir valdybos pirmininkas. Didelėms įmonėms, esant generalinio direktoriaus dvilypumui reikšmė lygi 0, kitu atveju 1. Mažoms įmonėms, esant generalinio direktoriaus dvilypumui reikšmė lygi 1, kitu atveju 0. Svarbu paminėti, kad autoriai įmonę įvardijo didele tuo atveju, jeigu jos rinkos vertė yra didesnė nei vidutinė atrinktų įmonių rinkos vertė.
2. Valdybos dydžio rodiklis vertina direktorių skaičių valdyboje. Vienetu įvertinamos organizacijos, kuriose valdybos dydis didesnis nei teisiškai numatytas minimalus dydis, bet mažesnis nei du standartiniai nuokrypiai nuo vidutinio valdybos dydžio. Kitu atveju įvertinamas lygus 0.
3. Valdomos nuosavybės rodiklis vertina akcijų dalį, kurią valdo penki didžiausi akcininkai. Vienetu įvertinamos organizacijos, kurių daugiau kaip 10 proc. visų akcijų valdo penki didžiausi akcininkai. Kitu atveju įvertinimas lygus 0.

4. Pagrindinių akcininkų nuosavybės indikatorius naudojamas siekiant įvertinti, kiek akcininkų valdo ne mažiau kaip 5% visos organizacijos nuosavybės. Vienetu įvertinama, kai daugiau 25 % visos nuosavybės valdo pagrindiniai akcininkai. Kitu atveju įvertinimas lygus 0

Vertinimo pabaigoje sudedamos visos reikšmės ir suteikiami tokie galutiniai įvertinimai: 0 - 1 silpnas valdymas; 2 - vidutinis valdymas; 3 - 4 stiprus valdymas.

Bebchuk, Cohen ir Ferrell (2008) tyrę organizacijos valdymo nuostatų tarpusavio ryšį ir įtaką organizacijos vertei modeliavo kitokį valdymo matavimą indeksą „E“, kurį sudaro:

1. Laiptuota valdyba (angl. *Staggered board*) (vadovų padalijimas į tris klases);
2. Įstatų taisymo apribojimas (angl. *Limitation on amending the charter*);
3. „Superdaugumos“ pritarimas susijungimui (angl. *Supermajority to approve a merger*);
4. Organizacijos chartijos keitimo apribojimas (angl. *Limitation on amending the charter*);
5. Auksinio parašiuoto taisyklė (angl. *Golden parachute*);
6. "Nuodų tabletė" (angl. *Poison pill*).

Šio indekso visų dedamųjų, kaip ir Valdymo indekso, svoriai galutiniam rezultatui yra vienodi. Tačiau svarbu, kad jie vertina valdymą skirtingais požiūriais, todėl jų naudojimas ir teikiami rezultatai priklauso nuo tyrėjo poreikių. Apibendrintas valdymo turinio elementų, rodiklių ir valdymo matavimo vienetų identifikavimas pateikiamas 6-oje lentelėje.

6 lentelė. Turinio elemento „Valdymas“ atskleidimas

Aspektas	Informacijos vienetas
Valdymo struktūra	1. Organizacijos valdymo struktūra (paveikslas)
Taikoma valdymo praktika	1. Įvardytos organizacijoje veikiančios darbuotojų profesinės sąjungos 2. Moterys, užimančios aukščiausias vadovaujančias pozicijas, arba jų dalis %. 3. Metinis vadovų susitikimų su savo darbuotojais, komitetų, valdybos skaičius 4. Į inovacijas investuota suma 5. Valdybos numatyti veiklos prioritetai
Atlyginimai ir skatinimai, susiję su vertės kūrimu	1. Vadovų pagrindinio atlyginimo augimo tempas % 2. Vadovų pagrindinis atlyginimas pinigine išraiška 3. Darbo apmokėjimo politika 4. Nustatytas minimalus darbuotojo atlyginimas pinigine išraiška 5. Darbuotojams, valdybos nariams išmokėtų premijų, pensijų sumos pinigine išraiška 6. Metinis darbuotojų atlyginimo augimas % 7. Generalinio direktoriaus ir vidutinio darbuotojų darbo užmokesčių santykis 8. Metinė akcininkams priskirta išmokėti suma pinigine išraiška (dividendai, palūkanos, akcijų išpirkimas)
Strateginis sprendimų priėmimo procesas.	1. Komitetų ir jų funkcijų atskleidimas 2. Valdybos ir komitetų susitikimų apžvalga (Committee reviews)

Verslo modelio turinio elemento aiškiam apibūdinimui patariama identifikuoti esminius verslo modelio elementus, pateikti diagramą, kurioje akcentuojami esminiai aspektai organizacijai ir jų svarba, nurodyti svarbiausias priklausomybes, pavyzdžiui, nuo suinteresuotųjų šalių ar žaliavų arba veiksnus, darančius įtaką išorinei aplinkai. Taip pat rekomenduojama atskleisti sąsajas su kituose turinio

elementuose pateikiama informacija (strategija, rizika ir galimybės, veikla, nurodant KPI ir finansines aplinkybes- sąnaudų apribojimai ir pajamos) (IIRC, 2013). Apibūdinant nurodoma svarbiausia informacija apie įeigos, įmonės veiklos, išeigos bei rezultatų elementus (žr. 7 - tą lentelę).

7 lentelė. Turinio elemento „Verslo modelis“ atskleidimas

Aspektas	Informacijos vienetas
Ieiga	
Išskirtinumą suteikiančios sąnaudos	1. IR kapitalo elementų atskleidimas 2. Intelektinio kapitalo vertė pinigine išraiška 3. Investicijų suma, investuota į procesų tobulinimus pinigine išraiška
Sąnaudos, keliančios priklausomybę	1. Partneriai, su kuriais įvykdoma daugiausia sandorių 2. Įvykdytų sandorių su tiekėjais apimtis vnt.
Veikla	
Produkto diferenciacija	1. Atskleista informacija apie organizacijos paslaugoms teikti sukurtas aplikacijas 2. Valdomas turtas pinigine išraiška (angl. <i>Assets under management</i>)
Tikslinis rinkos segmentas	1. Veiklos apimtys ir jų struktūra pagal klientų apimčių pasiskirstymą
Paskirstymo kanalai	1. Skaitmenizuotų paslaugų dalis
Poreikis inovacijoms	1. Į inovacijas investuota suma pinigine išraiška 2. Investicijų sumos, investuotos į procesų tobulinimus, paskirti
Verslo modelio adaptacijos dėl aplinkos pokyčių ir įgyvendinti ilgalaikiai procesų tobulinimai	1. Gauto skundo išnagrinėjimo vidutinis laikotarpis dienomis 2. Investicijų į inovaciją grąža
Darbuotojų mokymai	1. Suma, investuota į darbuotojų mokymus pinigine išraiška 2. Žmogiškojo kapitalo investicijų grąža %
Išieiga	
Pagrindiniai produktai ar paslaugos	1. Produktų ar paslaugų sąrašas 2. Paskolų portfelio struktūros atskleidimas pagal sektorius pinigėmis išraiškėmis 3. Pajamų struktūra pagal veiklos sritis (paslaugas) pinigėmis išraiškėmis
Šalutiniai veiklos produktai	1. Neperdirbamos atliekos svorio matais 2. Perdirbtų atliekų dalis %
Rezultatai	
<i>Vidiniai</i>	
Organizacijos reputacija	1. Prekinio ženklo vertė pinigine išraiška
Darbuotojų moralė	2. Darbuotojų įsitraukimo organizacijoje įgyvendinimo lygis %
Įmonės metinės pajamos, pinigų srautai, grynasis pelnas	1. Metinė ir ketvirčių pajamos, bendrasis veiklos pelnas pinigėmis išraiškėmis 2. Veiklos pelnas prieš palūkanas ir mokesčius pinigine išraiška
<i>Išoriniai</i>	
Klientų pasitenkinimo lygis	1. Klientų pasitenkinimo paslaugomis rodiklis %
Klientų lojalumo lygis	1. Klientų išlaikymo rodiklis (angl. <i>Customer Retention Rate</i>)
Mokami mokesčiai	1. Pelno mokesčio suma pinigine išraiška 2. Sumokėtų mokesčių suma pinigine išraiška
Įtaka aplinkosaugai	1. Padalinių skaičius, veikiantis be atliekų, išvežamų į sąvartynus 2. Šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisija, išreikšta svorio matais 3. Vandens, elektros, popieriaus suvartojimo metinis rezultatas
Socialinė įtaka	1. Paaukota suma labdarinai veiklai pinigine išraiška 2. Metinės suteiktos dotacijos/rėmimo suma pinigine išraiška 3. Parama edukacinių programų įgyvendinimui (dalyvių skaičius, programų pavadinimai ir skirtos sumos pinigėmis išraiškėmis)

IR turinio elemente apie **rizika ir galimybės** turėtų būti identifikuotos pagrindinės rizikos bei galimybės, kurios yra svarbios organizacijos gebėjimui bei galimybėms trumpu, vidutiniu bei ilguoju laikotarpiu pasiekti svarbiausius kapitalo išteklius (žr. 8 - ą lentelę). Riziką įmonės gali vertinti tiek kiekybiškai, tiek ir kokybiškai. Kokybiniam vertinimui galima naudoti skales tikimybei ir pasekmei vertinti. Kiekybiniam vertinimui įmonės gali panaudoti įvairius nuostolių įvertinimus pinigineis sumomis arba galima daryti tam tikrų įvykių statistą ir sekti jų pokyčius.

8 lentelė. Turinio elemento „Rizika ir galimybės“ atskleidimas

Aspektas	Informacijos vienetą
Vidinės, išorinės arba kompleksinės rizikos	<ol style="list-style-type: none"> 1. Informacijos apimtis, atskleidžianti informaciją apie rizikas ir galimybes 2. Tiksliai įvardytos rizikos, su kuriomis įmonė susiduria 3. Ataskaitoje pateiktos informacijos apimtis apie skirtingas rizikas
Rizikų tikimybės ir dydis	<ol style="list-style-type: none"> 1. Turto ir įsipareigojimų straipsnių vertės, susijusios su tam tikra rizika, pinigineis išraiškoms 2. Įsipareigojimų neįvykdymo tikimybių įverčiai 3. Paskolų, susijusių su skirtingų valiutų kursų pasikeitimo rizika, vertės pinigine išraiška 4. Kredito reitingas 5. Paskolų portfelio dedamųjų leidžiamų netekimų ir nuostolių dydžiai pinigineis išraiškoms arba % 6. Pagal riziką įvertintas turtas (RWA) pinigine išraiška 7. Neveiksnių paskolų lygis (NPL) % ir pinigine išraiška 8. Peržiūrėtų paskolų dėl galimo nemokumo suma pinigine išraiška 9. Metinis paskolų nurašymo dydis %
Rizikos mažinimo pastangos	<ol style="list-style-type: none"> 1. Įvardytos taikomos apsidraudimo priemonės ir pinigine išraiška 2. Identifikuotų rizikų valdymui skirtų sumų atskleidimas pinigineis išraiškoms 3. Investicijos į valstybės vertybinius popierius pinigine išraiška 4. Išvestinių finansinių priemonių balansinė vertė 5. Papildomo kapitalo dydis, laikomas nenumatytiems finansiniams nuostoliams padengti, % 6. Įvardytos duomenų apsaugai ir internetinių įsilaužimų prevencijai įdiegtos priemonės
Rizikų reikšmingumas	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rizikos kaštai baziniais punktais 2. Įvardyta rizikos valdymo politikos esmė ir esminiai principai, rizikos taksonomija, apetitas, kultūra, gynybinių linijų funkcionalumas 3. Mokumo II rodiklis (angl. <i>Solvency ratio</i>) 4. MSCI indekso rezultatas

Strategijos ir išteklių paskirstymo turinio elemente nurodomi trumpo, vidutinio ir ilgojo laikotarpio strateginiai tikslai ir strategijos, kuriomis remiantis minėtieji tikslai bus įgyvendinti. Taip pat pateikiama informacija apie išteklių paskirstymą strategijos įgyvendinimui ir kaip bus matuojami bei vertinami trumpalaikiai, vidutinio laikotarpio ir ilgalaikiai rezultatai. Rekomenduojama nurodyti svarias strategijos ir išteklių paskirstymo sąsajas su organizacijos verslo modeliu ir jo galimais pokyčiais, išorinės aplinkos rizikas galinčios paveikti strategijos įgyvendinimą, įtaką organizacijos kapitalams. Aiškesniam strategijos ir išteklių paskirstymo atskleidimui nurodoma informacija apie intelektinio kapitalo vystymą organizacijoje, inovacijų svarbą ir suinteresuotųjų šalių įtaką (žr. 9 – ą lentelę).

9 lentelė. Turinio elemento „Strategija ir išteklių paskirstymas“ atskleidimas

Aspektas	Informacijos vienetas
Trumpo, vidutinio bei ilgojo laikotarpio strateginiai tikslai	1. Prognozuojamas pajamų augimo tempas % 2. Strateginio plano informacijos apimtis psl. 3. Sąnaudų mažinimo prognozuojamas tempas (%); 4. Paremti FinTech atvejai vnt 5. Informacija apie darbuotojų gerovės gerinimui naudojamus įrankius
Konkurencinis pranašumas	1. Intelektinio kapitalo vertė pinigine išraiška 2. Efektyvumo rodiklis % 3. Išlaidų ir pajamų santykis (angl. <i>cost-to-income ratio</i>) %
Inovacijos	Į inovacijas investuota suma pinigine išraiška Inovacijų investicijų grąža (ROI2) (angl. <i>Return on Innovation Investment</i>)
Pasiektų rezultatų matavimo vienetai Išteklių paskirstymo planas	Informacija, kuriai matavimo vienetai nepriskirti, nes patys yra informacijos atskleidimo kriterijai

Kiekybiniai rodikliai pagal tikslus, rizikas bei galimybes, nurodant jų svarbą, pasekmes bei sudarymo metodiką yra atskleidžiami **įmonės veiklos rezultatų** turinio elemente. Atskleidžiama įtaka visiems kapitalo ištekliams (tiek teigiama, tiek neigiama), suinteresuotųjų šalių poreikių bei interesų patenkinimas, sąsajos su praėjusio laikotarpio rezultatais ir ateities perspektyvomis, nurodomi KPI integruoti su kitais komponentais (žr. 10 - ą lentelę).

10 lentelė. Turinio elemento „Įmonės veiklos rezultatai“ atskleidimas

Aspektas	Informacijos vienetas
Kiekybiniai rodikliai	1. Akcijos kaina pinigine išraiška 2. Akcijos tikrosios vertės koeficientas (angl. <i>Price/book value ratio</i>) 3. Nuosavo kapitalo grąža (ROE) % 4. Turto grąža (ROA) % 5. Padalinių skaičius, veikiančio be atliekų, išvežamų į sąvartynus, pokytis 6. Šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisija, išreikšta svorio matais 7. Pajamų struktūra pagal veiklos regionus (padalinius) piniginėmis išraiškomis 8. Metinės draudimo išmokų sumos pagal vykdomas veiklas piniginėmis išraiškomis (angl. <i>Claims paid</i>) 9. Metinis klientų skaičius ir augimo tempas % 10. Suteikti apdovanojimai kiekis (vnt.) 11. Metinė dividendais išmokėta suma pinigine išraiška 12. Dividendų išmokėjimo koeficientas 13. Metinis gautų skundų skaičius vnt. 14. Palankių klientų rodiklis (angl. <i>Net promoter score</i>) 15. Metinis apsilankymų internetinėje skaičius (angl. <i>Click-through rate</i>)
Praėjusio ir einamojo laikotarpio rezultatų tarpusavio ryšiai	1. Metinis pelno pokytis % 2. Pelno pokyčio priežastys 3. Nuosavo kapitalo pelningumo (ROE) % siektas rezultatas 4. Metinis darbuotojų skaičiaus pokytis % 5. Metinių veiklos sąnaudų pokytis % 6. Įvardytos metinių veiklos sąnaudų pokyčių priežastys 7. Vandens, elektros, popieriaus metinio suvartojimo pokytis
KPI, kurie integruotai išmatuoja finansinius ir nefinansinius rezultatus.	1. Dow Jones tvarumo indekso rezultatas (DJSI) 2. FTSE4Good indekso rezultatas 3. Vigeo indekso rezultatas 4. Sustainability indekso rezultatas

Perspektyvų turinio elemente organizacija, rengianti IR, turėtų apžvelgti, su kokiais galimais pavojais, neapibrėžtumais bei rizikomis ji gali susidurti siekdama įgyvendinti savo strategiją. Taip pat svarbu pateikti informaciją apie tai, kokia galimų pavojų ir neapibrėžtumų įtaka verslo modeliui bei veiklos rezultatams (The International [IR] Framework, 2013) (žr. 11 - ą lentelę).

11 lentelė. Turinio elemento „Perspektyvos“ atskleidimas

Aspektas	Informacijos vienetas
Pagrindinės probleminės sritys	1. Nurodyti tikslūs rodiklių prognozuojami dydžiai 2. Nurodyta planuojama išlaidų mažinimo suma pinigine išraiška 3. Planuojamų sąnaudų pokyčių priežastys
Priemonės ir veiksmai, pasitelkiami probleminėms sritims spręsti ir valdyti	1. Identifikuotų rizikų valdymui skirta metinė suma 2. Informacijos apimtis, kurioje įvardijamos priemonė ir procesai, leisiantys pasiekti numatytus rezultatus 3. Identifikuotų rizikų valdymui skirta suma pinigine išraiška
Pagrindinių probleminių sričių padariniai bei pasekmės	1. Gautas skundų skaičius (vnt.) 2. Metinis paskolų nurašymo dydis % 3. Metinis paskolų, nurašytų kaip nuostoliai, susigražinimas pinigine išraiška 4. Likvidumo trūkumo rezultatas pinigine išraiška 5. Metinių veiklos sąnaudų pokytis %
KPI, tikslai bei pagrindiniai rodikliai.	1. Išlaidų ir pajamų santykio numatytas (angl. <i>Cost-to-income ratio</i>) rezultatas % 2. Nuosavo kapitalo grąžos (ROE) % numatytas rezultatas 3. 1 pakopos bendrojo kapitalo santykio % (CET1) numatytas rezultatas 4. Numatytas sverto koeficientas (bus privalomas pateikti nuo 2018m.)

Taigi, apžvelgus visų turinio elementų svarbiausius aspektus ir jiems priskirtus informacijos vienetą, tolimesnėje darbo dalyje yra nustatomi suinteresuotųjų šalių informacijos poreikių ir turinio elementų tarpusavio ryšiai.

2.5. Suinteresuotųjų šalių informacijos poreikių sąsajos su turinio elementų matavimo vienetais

IR atskleidžiamos informacijos pagrindinė funkcija- duomenų, reikalingų suinteresuotųjų šalių sprendimų priėmimui, suteikimas jau buvo įvardytas ankstesnėse darbo dalyse. Žinant, kad IR turėtų atskleisti svarbiausius duomenis apie aštuonis skirtingus turinio elementus, didelė pateikiamos informacijos gausa tokiu būdu turėtų atskleisti visoms suinteresuotosioms šalims siekiamą gauti informaciją apie organizaciją ir jos gebėjimą kurti vertę trumpu, vidutiniu bei ilguoju laikotarpiais. Organizacijų parengtoje IR esanti informacija gali būti reikalinga kelių skirtingų suinteresuotųjų šalių sprendimui priėmimui. Tačiau taip pat svarbu paminėti, kad itin didelė informacijos gausa kartais gali būti visiškai jokiai suinteresuotajai šaliai neaktuali arba pateikiama sudėtingai ir nesuprantamai. Būtent todėl praktikoje organizacijos siekdamas išvengti atskleidžiamos informacijos trūkumo ar klaidingo jos suvokimo bei interpretacijos yra raginamos informaciją sisteminti bei naudoti įvairias veiklos vertinimo sistemas, kuriose pateikiami rodikliai ir kita svarbi informacija yra apdorojama naudojant vienodą

metodiką. Mokslinėje literatūroje galima rasti ne vieną skirtingą veiklos vertinimo sistemą, kurios paskirtis yra vertinti organizacijos veiklą, taikant skirtingą metodiką ir siekiant akcentuoti skirtingas veiklos sritis. Christauskas ir Kazlauskienė (2009), analizuodami modernių veiklos vertinimo sistemų svarbumą įmonių valdymo kontekste, išskyrė šiuos skirtingais laikotarpiais sukurtus ir praktikoje taikomus modelius:

1. Europos kokybės vadybos fondo verslo tobulumo modelis
2. Suderinto veiklos vertinimo sistema
3. Dinaminis daugiadimensinis veiklos vertinimo modelis
4. Veiklos prizmės modelis.

Tačiau autoriai pastebi, kad kiekviena vertinimo sistema naudoja rodiklius, kurie ne atskirai po vieną, o tik jų grupė gali padėti teisingai suprasti informaciją ir priimti sprendimus (Christauskas ir Kazlauskienė, 2009). O būtent teisingas ir tikslus reikalingų rodiklių ir rezultatų atskleidimas užtikrina, kad organizacija yra tiksliai nusistačiusi savo siekiamus tikslus ir strategiją, tinkamai atskleidžia savo rezultatus bei tokiu būdu gali identifikuoti problemines veiklos sritis (Marr, 2016; Parmenter, 2015; Vilniaus konferencijų centras [VKC], 2017). Taip pat kiekvieno turinio elemento aprašyme naudojami rodikliai, kurie objektyviausiai parodo su vertės kūrimu organizacijoje susijusius rezultatus, atskleidžia, kad tam tikra suinteresuotųjų šalių sprendimui priimti reikalinga informacija IR yra prieinama (Haller ir van Staden, 2014; Oprisor, 2015; Wild bei van Staden, 2013). Todėl organizacijos rengiančios IR ataskaitas turėtų ne stengtis į jas sutalpinti kuo daugiau duomenų, o atsakingai atrinkti tik teisingai ir objektyviai veiklos rezultatus atspindinčius ir tokiu būdu suinteresuotosioms šalims reikalingą informaciją atskleidžiančius rodiklius ir susijusius duomenis.

1 priede pateikiama suformuota IR turinio elementų ir juose pateikiamų rodiklių ir informacijos vienetų lentelė, kuri bus taikoma tolimesnėje darbo dalyje, tiriant informacijos atskleidimą suinteresuotosioms šalims. Kiekvienas tam tikram turinio elementui ar net keliems iš jų priskirtas matavimo vienetas yra laikoma, kad padeda objektyviai atskleisti su juo susijusią informaciją suinteresuotosioms šalims. Taip pat svarbu paminėti, kad analizuojant suinteresuotąsias šalis buvo identifikuota ir išskirtos 6 - ios skirtingo tipo informacijos subkategorijos, kurios priklausomai nuo šalies poreikių buvo joms priskirtos. Taigi, kiekvienai suinteresuotajai šaliai, remiantis IIRC (2013) IR rengimo gairėmis, sudarytoje ataskaitoje ties kiekvienu turinio elementu turėtų būti pateikti informacijos vienetai, leidžiantys objektyviai atskleisti visą reikalingą apimtį duomenų, naudojamų sprendimų priėmimo procesuose.

Toliau pateiktoje 12 - oje lentelėje yra sugrupuota, kurioms suinteresuotosioms šalims yra svarbi išskirta informacijos subkategorija bei kurių turinio elementų informacija šią subkategoriją padeda atskleisti. Tačiau svarbu paminėti, kad turinio elementuose informacija gali būti pasikartojanti, o tam tikrai suinteresuotajai šaliai yra aktuali ne visa elemento informacija, o tik ta dalis, kuri atskleidžia jai

priskirtos informacijos subkategoriją.

12 lentelė. Suinteresuotųjų šalių informacijos subkategorijų ir turinio elementų ryšiai

Suinteresuotoji šalis	Šaliai svarbios informacijos subkategorijos	Turinio elementai, labiausiai padedantys subkategoriją atskleisti
Akcininkai, vadovai, darbuotojai, konkurentai, valdžios institucijos, kreditoriai	Veiklos rezultatai, jų pokyčiai ir susijusi informacija	Apžvalga ir išorinė aplinka Verslo modelis Įmonės veiklos rezultatai Perspektyvos
Akcininkai, vadovai, kreditoriai	Su akcijomis ir dividendais susijusi informacija	Apžvalga ir išorinė aplinka Įmonės veiklos rezultatai Perspektyvos
Akcininkai, vadovai, tiekėjai ir partneriai, klientai, valdžios institucijos, kreditoriai	Verslo modelio patikimumas	Verslo modelis Valdymas Rizika ir galimybės Perspektyvos
Vadovai ir darbuotojai	Įmonės kaip darbdavio statuso informacija	Apžvalga ir išorinė aplinka Valdymas Verslo modelis Įmonės veiklos rezultatai
Akcininkai, vadovai, tiekėjai ir partneriai, klientai, visuomenė, valdžios institucijos, kreditoriai	Socialinės/ ekologinės/ visuomeninės veiklų informacija	Verslo modelis Strategija ir išteklių paskirstymas Įmonės veiklos rezultatai
Akcininkai, klientai, konkurentai, kreditoriai	Paslaugos ir jų kokybė	Apžvalga ir išorinė aplinka Verslo modelis Įmonės veiklos rezultatai
Akcininkai, darbuotojai, tiekėjai ir partneriai, konkurentai, kreditoriai	Veiklos palyginimas	Apžvalga ir išorinė aplinka Verslo modelis Įmonės veiklos rezultatai

Taigi, pagal sudarytą lentelę yra matoma, kad visos 9 - ios suinteresuotosios šalys turi skirtingą kiekį joms svarbių informacijos subkategorijų, o net kelias subkategorijas padeda atskleisti tas pats turinio elementas. Visos trys skirtingos grupės (suinteresuotųjų šalių, informacijos subkategorijų bei turinio elementų) yra glaudžiai tarpusavyje susijusios ir visų jų ryšiai yra skirtingi dėl vienos priežasties - kiekviena suinteresuotoji šalis turi individualius interesus ir siekius įmonės atžvilgiu, todėl IR pateikiama informacija gali būti vertinama skirtinguose kontekstuose, kurie priklauso tik nuo suinteresuotosios šalies ryšio su įmone. Tačiau bet koks interesas įmonės atžvilgiu reikalauja atskleistos informacijos tam, kad sprendimai įmonės atžvilgiu būtų tikrai teisingi, objektyvūs ir pagrįsti.

2.6. Informacijos atskleidimo suinteresuotosiems šalims tyrimo prielaidos

Ryšio išlaikymo su organizacijos suinteresuotosiomis šalims svarbą akcentuoja daugybė mokslininkų (Heemskerk, Pistorio & Scicluna, 2002; Perrini & Tencati, 2006; Post, Preston & Sachs, 2002). Tikslus suinteresuotųjų šalių identifikavimas ir sėkmingo ryšio su jais išlaikymas organizacijai lemia jos verslo sėkmę, nes kiekviena šalių turi tam tikrą įtaką organizacijos atžvilgiu. Tinkama komunikacija ir ryšio palaikymas su investuotojais padeda sustiprinti jų investavimo apsisprendimą,

prisideda prie didesnio darbuotojų tarpusavio bendravimo, padidina klientų norą pirkti prekes ar paslaugas bei sutvirtina tiekėjų tinklą (Susnienė ir Vanagas, 2005). Todėl tinkamų ryšių palaikymas gerina organizacijų finansinius rezultatus, jos veiklos efektyvumą ir padeda joms kurti vertę.

Siekiant išlaikyti tvirtus ryšius su savo suinteresuotosiomis šalimis, organizacijos turėtų atskleisti informaciją, pateiktą išmatuojamais vienetais (Neely, Adams ir Kennerley, 2002; Perrini & Tencati, 2006). Informacija suinteresuotosioms šalims jau senai nebėra atskleidžiama vien tik rengiant finansines ataskaitas, kuriose pateikiami metiniai, su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu palyginami, veiklos rezultatai. Nuolatos yra kuriamos ir tobulinamos naujos ataskaitų koncepcijos, kurios tik patvirtina suinteresuotosioms šalims informacijos atskleidimo svarbą. Naujai rengiamos ataskaitos, nebeapsiribojančios vien finansiniais veiklos rezultatais, pateikia ženkliai didesnę kiekį skirtingo tipo informacijos susijusios su pačia organizacija ir jos veikla. Subalansuotų rodiklių sistema, įvairios tvarumo ataskaitos, kurias galima rengti naudojantis GRI parengtomis rekomendacijomis arba trigubos apatinės linijos (angl. *triple bottom line*) apskaita (pateikiama tradicinė pelno- nuostolio ataskaita, o kartu su ja aplinkosauginiai bei socialinių veiklų rezultatai), tvarios plėtros ataskaita, SIGMA (2001) išleistos rekomendacijos atskleidžia, kad populiarumas ne tik finansinių rezultatų atskleidimui yra pagrįstas. Tačiau Perrini ir Tencati (2006) pastebi, kad visos modernios tvarumo ataskaitų metodologijos tiksliai neatsižvelgia į ryšius, kuriuos organizacijos kuria ir turėtų stengtis išlaikyti su skirtingomis suinteresuotosiomis šalimis.

Remiantis IR rengimo gairėmis (2013), ši ataskaita taip pat turi tenkinti suinteresuotųjų šalių informacijos poreikius, pasitelkdama 8 turinio elementų ir 7 principų taikymą juose. Nors tiek tradicinių finansinių ataskaitų, tiek ir IR rengėjai žino, kad daugiausia dėmesio atskleidžiamai informacijai skiria akcininkų/investuotojų šalis, kitos su organizacija susijusios šalys taip pat yra svarbios jos sėkmingos veiklos tęstinumo procese (Perrini ir Tencati, 2006; Susnienė ir Vanagas, 2005). Todėl IR rengėjai taip pat turi objektyviai įvertinti visas susijusias šalis, jų svarbą bei ryšį su organizacija ir tuo tikslu atskleisti visą reikalingą informaciją. Minėtose IR rengimo gairėse (2013) yra pateikiamos tik rekomendacijos apie visų turinio elementų atskleidžiamą informaciją. IR koncepciją kūrusios organizacijos išplatintoje pagalbinėje medžiagoje, rengiant šią ataskaitą, pasigendama tikslaus išmatuojamų rodiklių nurodymo, kurie užtikrintų, kad visa suinteresuotosioms šalims reikalinga informacija sprendimams priimti yra atskleidžiama (Haller ir van Staden, 2014; Oprisor, 2015; Wild bei van Staden, 2013).

Taigi, nustačius suinteresuotosioms šalims reikalingą informaciją sprendimų priėmimui bei naudojant turinio elementams priskirtus svarbius atskleisti rezultatus, pateiktus tekste, skaičiais ar vaizdine medžiaga ir parodančius su įmonės vertės kūrimo procesu susijusius rezultatus, sekančiose darbo dalyse bus tiriamas IR informacijos atskleidimas suinteresuotosioms šalims.

3. INTEGRUOTŲ ATASKAITŲ INFORMACIJOS ATSKLEIDIMO SUIINTERESUOTOSIOMS ŠALIMS TYRIMO METODIKA

IR, kurios apima finansinę ir nefinansinę informaciją, gali būti taikomos visų įmonių, kurios siekia modernios komunikacijos su visomis savo suinteresuotosiomis šalimis ir savo veiklą suvokia ženkliai platesniame kontekste. Todėl IR tyrimo metodika ir eiga pateikiama sekančiuose poskyriuose.

3.1. Finansų sektoriaus svarba ekonomikos augimo kontekste

Remiantis ankstesnėse darbo dalyse atskleista informacija apie IR koncepcijos kūrimo ir taikymo numatytą paskirtį, tampa aišku, kad šios inovatyvios ataskaitos turėtų prisidėti prie visų jas rengiančių organizacijų tvaraus augimo bei stabilumo ateityje. Stabilus organizacijų augimas yra vienas faktorių, liudijančių apie sėkmingą ekonomikos augimą tiek nacionaliniu, tiek pasauliniu lygmenimis. Kitas, nevienareikšmiškai autorių vertinamas, yra ryšys tarp finansų sektoriaus plėtros bei ekonomikos augimo. Dalis mokslininkų teigia, kad sėkmingas ekonomikos augimas yra pasekmė tinkamai sureguliuoto ir veikiančio finansų sektoriaus. Finansų sektoriaus veikla ir jū teikiamos paslaugos gali sėkmingai prisidėti prie augančio indėlių bei investavimo lygio augimo, o ilgalaikėje perspektyvoje tai skatina ekonomikos augimą (Becsi ir Wang, 1997). Augančios finansų sektoriaus įmonės tampa tarptautinėmis ir tokiu būdu skolininkams bei investuotojams yra atveriamos žymiai didesnės finansavimo bei investavimo pasirinkimo galimybės. Taip pat kapitalui suteikiama didesnė judėjimo galimybė, skatindama konkurenciją tarp finansų sektoriaus įmonių. Būtent auganti konkurencija sukuria spaudimą bankų pelnų maržoms, o ypatingai skolinimo palūkanų normų nustatymui, kuris mažina įmonių skolinimosi kaštus ir didina investavimą bei augimą (Ang ir McKibbin, 2007; Bumann, Hermes ir Lensink, 2013; Hassan, Sanchez ir Yu, 2011; Özdemir, 2014).

Tačiau mokslinėje literatūroje egzistuoja ir visiškai priešinga mokslininkų suformuota hipotezė, kuri teigia, kad finansų sektorius ir jo ryšys su ekonomikos augimu turi priešingą ar netgi pavojingą sąryšį. Besiplečiančios finansų sektoriaus įmonės kuria tarptautinius ryšius, kuriais jie tampa glaudžiai tarpusavyje susiję. Kitaip tariant, dalis mokslininkų teigia, kad būtent užsimezgę tarptautiniai ryšiai kelia grėsmę šalių nacionalinių finansų sektorių stabilumui, didina jų pažeidžiamumą ir potencialiai užima svarbų vaidmenį iššaukiant ekonominės ar finansinės krizės (Bumann, Hermes ir Lensink, 2013; Khan ir Senhadji, 2003; Stiglitz, 2000). Taip pat mokslinėje literatūroje finansų sektoriaus ir ekonomikos augimo tarpusavio ryšys kritikuojamas dėl taikytų tyrimo metodų šiam tarpusavio ryšiui tirti. Al-Awad ir Harb (2005), Hassan ir Bashir (2003), Khan ir Senhadji (2003) kritikuoja, kad minėtojo ryšio egzistavimas grįstas remiantis tarpvalstybine analize, kuri yra itin jautri šalių imčiai, taikytiems vertinimo metodams, duomenų dažnumui, pasirinktiems esminiams rodikliams bei funkcinėi santykių

formai.

Taigi, remiantis minėtais mokslininkų tyrimais, finansų sektoriaus įmonių ir ekonomikos augimo tarpusavio ryšys nėra iki galo ištirta mokslinė tema. Priešingų mokslininkų nuomonių egzistavimas reikalauja tolimesnių ir tikslesnių tyrimų bei naujų tyrimų metodų taikymo ir duomenų tam, kad būtų galima tiksliau nustatyti esamų iškeltų hipotezių priimtinumą arba atrasti naujus įrodymus, paaiškinančius šių dviejų minėtųjų dedamųjų tarpusavio ryšį. Būtent šiuo tikslu darbe yra pasirenkama analizuoti finansų sektoriaus įmonių pateiktas IR, kurios turėtų prisidėti prie tvaraus ir stabilaus jų augimo.

3.2. Integruotų ataskaitų informacijos atskleidimo suinteresuotosioms šalims tyrimo struktūrograma

Siekiant atlikti IR informacijos analizę pasirenkama naudoti turinio analizės metodą (angl. *content analysis*). Metodas pasižymi savotiška specifika, o praktikoje jis atliekamas išskiriant numatytus etapus. Kiekybinę turinio analizę tiksliausiai apibrėžė Shapiro ir Markoff (1997) teigdami, kad šis metodas sisteminius tekstinius duomenis (ar kitas simbolių formas) verčia į simbolių visumą, kuri yra standartiškai apdorojama ir atskleidžia socialiniams mokslams svarbių bruožų ar charakteristikų egzistavimą, kiekį bei intensyvumą (cit. iš Morkevičius, Telešienė ir Žvaliauskas, 2008).

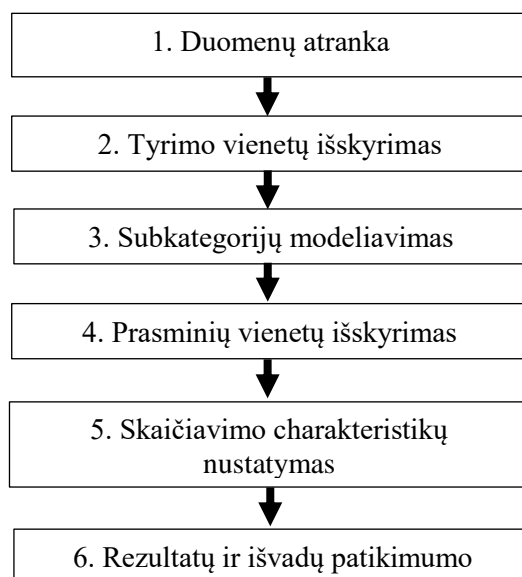
Vaškeliene ir Šelepen (2008) siekdamos ištirti informacijos apie intelektualinį kapitalo atskleidimą teigė, kad turinio analizės metodas yra itin dažnai praktikoje taikomas kiekybinės analizės įrankis, kuris suteikia galimybę sistemiskai ir objektyviai analizuoti teksto ar kitokios informacijos laikmenos savybes bei išmatuoti socialinėms problemoms skiriamą dėmesį.

Prieš pradėdant formuoti ir išskirti tyrimų kategorijas, siekiant numatyto tyrimo tikslo įgyvendinimo yra suformuluojami esminiai probleminiai klausimai:

1. Kokią suinteresuotosioms šalims svarbią informaciją atskleidžia IIRC duomenų bazėje patalpintos finansų sektoriaus įmonių IR. Šis klausimas analizuoja visų šiame darbe išskirtų ir aptartų suinteresuotųjų šalių- akcininkų, vadovų, darbuotojų, tiekėjų ir partnerių, klientų, konkurentų, visuomenės, valdžios institucijų bei kreditorių interesus.
2. Kokiais būdais IR atskleidžia suinteresuotosioms šalims sprendimų priėmimui reikalingą informaciją. Informacija gali būti atskleidžiama naudojant įvairius matavimo vienetų (išreikšti natūriniais skaičiais, procentinėmis išraiškomis, valiuta bei kt.), tekstą, grafikus bei diagramas, paveikslus. Gauti rezultatai atskleis, kiek suinteresuotosioms šalims svarbios informacijos sprendimams priimti atskleidžia IR rengėjai.

Atliekant šį tyrimą yra siekiama išsiaiškinti IIRC duomenų bazėje patalpintų finansų sektoriaus įmonių IR atskleidžiamos informacijos kiekį ir nustatyti, ar svarbi ir reikalinga informacija

suinteresuotosioms šalims yra prieinama. Todėl remiantis Tidikiu (2003), turinio analizė bus atliekama šiais 6 etapais (žr. 5 – ą paveikslą).

5 pav. Integruotų ataskaitų informacijos atskleidimo suinteresuotosioms šalims tyrimo struktūrograma

Taikant struktūrograme išskirtų etapų eigą, pirmiausiai, reikia atrinkti dokumentus, kurie bus reikalingi atlikti analizę, bei įvertinti, ar šios informacijos laikmenos yra autentiškos, turi prasmę, yra išsamios bei patikimos tyrimo atlikimui. Taikoma prielaida, kad IR laikyti tyrimo objektu ir tirti turinio analizės metodu galima, nes jos visos buvo rengtos remiantis rekomendacinėmis IR rengimo gairėmis, nėra laikomos unikaliais dokumentais ir patalpinant jas IIRC duomenų bazėje vertinamos kaip atitinkančios IR keliamus reikalavimus. Išsamus tyrimo imties formavimas atskleidžiamas 3.3. poskyryje.

Antrajame etape yra išskiriami tyrimo vienetai- turinio kategorijos, atitinkančios tyrimo tikslą bei probleminius klausimus. Remiantis dažniausiai mokslinėje literatūroje sutinkamu suinteresuotųjų šalių klasifikavimu, tyrimo prasminiais vienetais nusprendžiama laikyti: akcininkų, vadovų, darbuotojų, tiekėjų ir partnerių, klientų, konkurentų, visuomenės, valdžios institucijų bei kreditorių informacijos interesai.

Trečiojo etapo metu sumodeliuojamos subkategorijos, kurios turės apibūdinti kiekvieną tyrimo vieneta- suinteresuotajai šaliai turimą atskleisti informaciją. 2.2. poskyrio 3 – oje lentelėje buvo išskirtos informacijos grupės ir 2.5. poskyrio 12 – oje lentelėje priskirtos suinteresuotosioms šalims, pagal jų poreikius. Todėl remiantis šiuo 2 – oje darbo dalyje atliktu išskyrimu subkategorijomis yra nustatomos 7 – ios informacijos grupės, kurios apibrėžia ieškomų duomenų kriterijus analizuojamoje informacijoje.

Ketvirtojo etapu metu yra atliekamas subkategorijų skaičiavimo vienetų (indikatorių) bei jų

prasmų išskyrimas. Kiekvieną išskirtą reikalingą atskleisti informacijos subkategoriją sudaro numatyti ir tiksliai įvardyti matavimo vienetai arba tekstinė/vaizdinė informacija. Kadangi galima ieškoti ne tik būtent nurodyto rodiklio, bet ir žodžio ar žodžių junginio, tikslesnis prasminių vienetų nustatymas yra svarbus šiame etape. Todėl šiame etape yra tiksliai įvardijama, kas bus laikoma prasminiu vienetu-rodiklis, rezultatas, teksto fragmentas, ataskaitos skyrius, pateiktas paveikslas ar diagrama. Visų išskirtų informacijos subkategorijų atskleidimui reikalingi matavimo vienetai pagal turinio elementus yra pateikiami 1 priede, o 2 priede nurodant kai kurių specifinių rodiklių matuojamus rezultatus.

Penktajame etape yra sudaromos kiekybinės skaičiavimo charakteristikos, kuriomis naudojantis įvertinamas analizuojamų kategorijų egzistavimas (yra ji ar nėra) bei apskaičiuojamas jos dažnis. Subkategorijų vertinimui pasirinkta naudoti intervalinė skalė (žr. 13 - ą lentelę). Intervalinės skalės atskaitos tašku bus parenkamas nulinis atskleidimo dažnis, kuris reikš nė vieno prasminio vieneto neatskleidimą. Remiantis Dikčiumi (2011), suformuoti skalės tarpai bus vienodi, siekiant lygiai išmatuoti gautų subkategorijų reikšmes. Gauti subkategorijų rezultatai yra vertinami išskirtų tyrimo vienetų kontekste. Toliau kiekybiškai yra palyginami turinio kategorijų rezultatai bei jais remiantis yra formuojamos pagrindinio tyrimo išvados.

13 lentelė. Intervalinė subkategorijų vertinimo lentelė

Visiškai neatskleista	Neatskleista	Minimalus atskleidimo lygis	Atskleista	Visiškai atskleista
(0 - 20%)	[20% - 40%)	[40% - 60%)	[60% - 80%)	[80% - 100%)

Visiškai neatskleista (0 - 20%) - vertinama, kad įmonė visiškai neatskleidė jokių svarbių prasminių vienetų apie informacijos subkategoriją ir sprendimai, kuriems reikalingi taip įvertintos subkategorijos informacija, negali būti priimti teisingi, objektyviai įvertinti ir apsvarstyti.

Neatskleista [20% - 40%) - įmonė nepateikė informacijos, kuri būtų pakankama teisingiems ir faktais pagrįstiems suinteresuotųjų šalių sprendimams priimami.

Minimalus atskleidimo lygis [40% - 60%) - subkategorija yra atskleidžianti tokį informacijos kiekį, kuris minimaliai suteikia duomenų teisingų suinteresuotųjų šalių sprendimų priėmimui

Atskleista [60% - 80%) - atskleistos informacijos kiekis yra viršijantis minimalius reikalavimus ir su šia subkategorija susiję sprendimai gali būti priimami teisingi, pagrįsti objektyvia ir pakankama informacija.

Visiškai atskleista [80% - 100%) - subkategorijos informacija yra visiškai atskleista, visi reikalingi duomenys sprendimams priimti yra prieinami integruotoje ataskaitoje. Tokios subkategorijos suinteresuotųjų šalių sprendimai yra patys teisingiausi ir labiausiai pagrįsti, nes tikimybė klaidingiems duomenų interpretavimams yra visiškai maža ar net neegzistuojanti.

Šeštojo etapo metu turinio analizė kartojant 1 - 5 etapus yra atliekama naujai suformuotai tyrimo

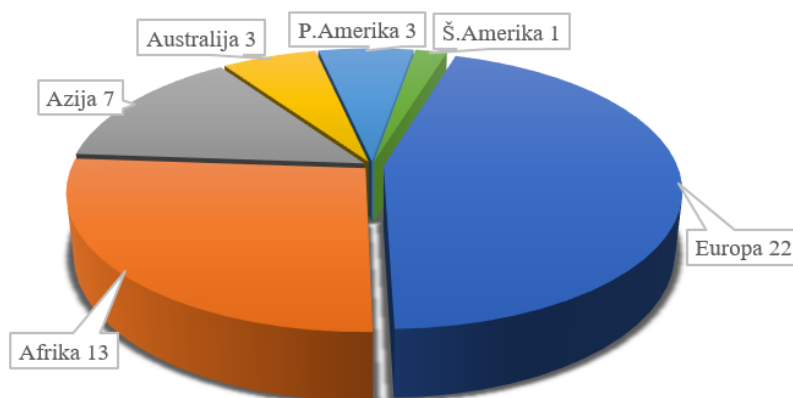
imčiai, kurios rezultatai bus palyginami su pagrindinio tyrimo ir jais remiantis formuojamos bendros išvados.

Gautų išvadų patikimumas bus tikrinamas statistiškai vertinant informacijos atskleidimo nepriklausomumą, pasinaudojant SPSS statistine programa. Pagal Butkevičienę ir Vaicekauskaitę, (2010) parenkamas tinkamas taikyti kriterijus: Fišerio, Chi kvadrato su Jeitso pataisa arba Chi kvadrato.

Taigi, suformavus tikslią integruotų ataskaitų informacijos atskleidimo suinteresuotosioms šalims tyrimo eigą, tolimesnėje darbo dalyje yra nurodomas duomenų šaltinis ir atliekamas tikslus tyrimo imties formavimas, kuri leis atrinkti integruotas ataskaitas, tinkamas tirti pagal šiame poskyryje atskleistą ir suformuotą tyrimo struktūrogramą.

3.3. Integruotų ataskaitų informacijos atskleidimo suinteresuotosioms šalims tyrimo duomenų šaltinis ir atranka

IIRC (2013) bendradarbiaudama su Juoda saulė (angl. *Black Sun Plc*) organizacija sukūrė IR duomenų bazę, kuria siekia suteikti internetinius išteklius organizacijoms, kurios rengia arba planuoja plėtoti integruotą ataskaitą. Duomenų bazė yra nuolatos papildoma vis naujais pavyzdžiais ir kita susijusia informacija. Šioje duomenų bazėje talpinamus ataskaitų pavyzdžius ir papildomą informaciją siūlo IIRC, Black Sun, skirtingos apskaitos įmonės, organizacijos, investuotojai bei akademinės bendruomenės nariai, o jas peržiūri IIRC sekretoriatas. Prieš pradėdant formuoti tyrimo imtį buvo apžvelgta, kiek duomenų bazėje galima rasti finansų sektoriui priskirtų įmonių, rengiančių arba bandančių įgyvendinti IR koncepciją rengiant ataskaitas- rastos 49-ios įmonės.

6 pav. Integruotas ataskaitas rengiančių finansų sektoriaus įmonių pasiskirstymas tarp pasaulio regionų (sudaryta autorės pagal IIRC duomenų bazę, 2018)

6 – amė paveiksle pateikiama statistika pagal regionus, kuriems priklauso finansų sektoriaus įmonės, kurių IR galima rasti šioje duomenų bazėje. Matoma, kad didžiausias šios koncepcijos

paplitimas fiksuojamas Europos regione, o Š. Amerikoje randama tik viena finansų sektoriaus įmonė, rengusi IR. Tačiau tyrime laikomasi prielaidos, kad regionas, kuriame veikia finansų sektoriaus įmonė, parengusi IR, neturi esminės įtakos tyrimui ir jo rezultatų patikimumui, nes IR yra siekiama platinti ir populiarinti visame pasaulyje vienodai taikant IR rengimo gaires.

Pradedant duomenų bazės analizę svarbu paminėti, kad dažnai čia yra patalpinamos ataskaitos, kurias net pačios jų rengusios įmonės neįvardija kaip Integruotą ataskaitą, bet laiko ja metine ataskaita arba metine bei tvarumo ataskaita. Tačiau, kaip buvo minėta anksčiau, atsakingos institucijos, peržiūrint siūlomas ataskaitas, vertina pačios ataskaitos rengimo principus ir tai, kiek jos atitinka IR keliamus reikalavimus, todėl tyrime toliau neatmetama galimybė pagal IR koncepcijos rengimo gaires ir turinio elementus tirti suinteresuotosioms šalims informacijos atskleidimą metiniuose pranešimuose, patalpintuose IIRC duomenų bazėje.

Tyrimo imtis buvo formuojama trimis etapais, kurių rezultatai yra pateikiami 14 – oje lentelėje. Analizuojant visas 49-ių įmonių ataskaitų teikimo tendencijas, pastebėta, kad jos teikiamos už itin skirtingus laikotarpius. Todėl svarbu įvertinti jų teikimo nuoseklumą, kuris yra minimas IR koncepcijos gairėse kaip vienas iš esminių rengimo principų, akcentuojant, jog informacija laikui bėgant privalo būti rengiama nuosekliai.

14 lentelė. Turinio analizės duomenų imties formavimas

1 atrankos etapas							
1.	Metų skaičius, už kuriuos nuosekliai buvo pateikiamos ataskaitos	2	3	4	5	6	7
	Įmonių skaičius, tenkinantis šį reikalavimą	11	5	3	1	0	0
2 atrankos etapas							
2.	Laikotarpis, metais	2011-2012		2013-2014		2015-2017	
	Įmonių skaičius, nuosekliai pateikusių 2 ir daugiau IR	4		6		10	
↓							
3 atrankos etapas							
3.	Ataskaitos metai	2016				2017	
	Įmonės, kurių ataskaitos dalyvaus tyrime	ABN AMRO (Olandija), Aegon (Olandija), Axa (Prancūzija), FMO (Olandija), Generali (Italija), ING (Olandija), Itau Unibanco Holdings S.A. (Brazilija), Liberty Holdings (P.Afrika), Swedish Export Credit Corporation (Švedija)				British Land (D.Britanija)	
	Tyrimo imtis	9				1	

1 – ojo etapo metu buvo vertinamas ataskaitų teikimo nuoseklumas, skaičiuojant įmonių skaičių, kuris tam tikrą metų eilę nuosekliai teikė IR. Gauta statistika parodo, kad daugiausia yra įmonių, kurios ataskaitas nuosekliai teikė 2 arba 3 laikotarpius iš eilės (žr. 14 - ą lentelę). Toliau, laikantis prielaidos,

kad tyrime atrenkamos įmonės, turinčios tokią pačią metų patirtį (2 arba 3m.) nuosekliai rengti ataskaitas, belieka įvertinti tai, kad siekiama analizuoti naujausius duomenis ir naujausias ataskaitų informacijos atskleidimo praktikas. Šiuo tikslu 2 – jame atrankos etape nuosekliai rengtos ataskaitos sugrupuotos į tris laikotarpių intervalus ir susumuota, kiek įmonių jo metu nuosekliai teikė IR. Anksčiausiai finansų sektoriaus ataskaita, parengta pagal IR koncepciją, yra už 2011m., kurie nustatomi kaip ataskaitos taškas. Matoma, kad naujausia nuosekliai ataskaitų teikimo praktiką įgyvendina 10 finansų sektoriaus įmonių.

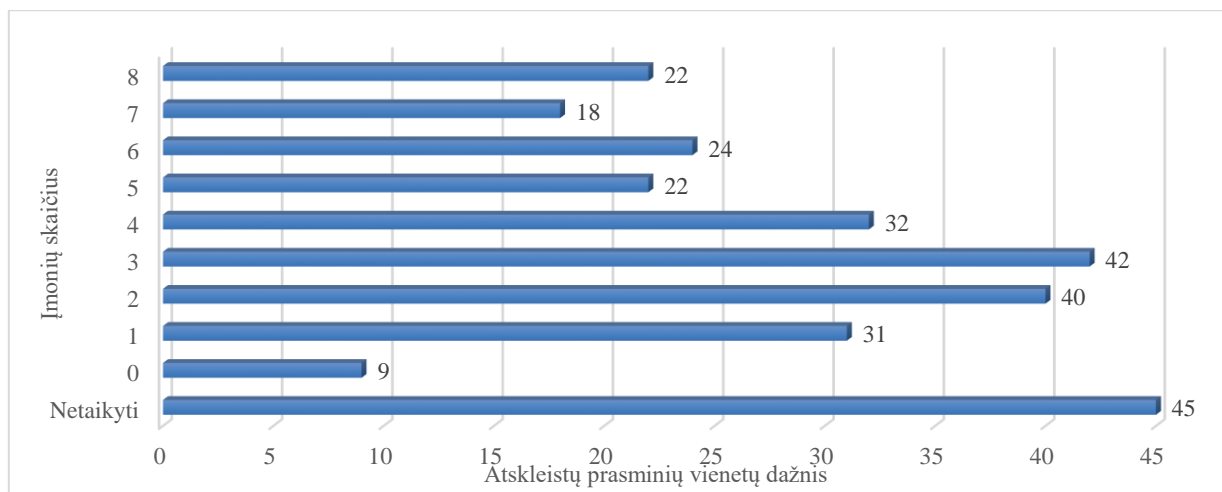
Taigi, įvertinus aukščiau minėtus atrankos kriterijus, 3 – jame etape suformuojama galutinė tyrimo imtis, kurią sudaro 10 skirtingų ataskaitų, nuosekliai parengtų už metus, patenkančius į 2015-2017m. intervalą. Tarp 10-ties atrinktų naujausių ataskaitų, 8-ios yra pačių jas parengusių įmonių įvardytos kaip Integruotos ataskaitos, o dvi likusios- metiniais pranešimais (FMO bei ING 2016m. ataskaitos). Remiantis sudaryta turinio analizės eiga, tolimesnėje darbo dalyje bus analizuojamos atrinktos ataskaitos ir vertinamas informacijos atskleidimas suinteresuotosioms šalims.

4. INTEGRUOTŲ ATASKAITŲ INFORMACIJOS ATSKLEIDIMO SUIINTERESUOTOSIOMS ŠALIMS TYRIMAS

Šioje darbo dalyje yra pateikiami visi atlikto tyrimo gauti rezultatai. Formuojant tyrimo imtį buvo nustatytos 10-ties įmonių parengtos ataskaitos, kurios tenkino pirminius kriterijus. Tačiau atliekant tyrimą išryškėjo aiški įmonių, teikusių šias ataskaitas, tendencija. Į imtį patekusios įmonės buvo draudimo paslaugas teikiančios, bankai bei dvi ataskaitos, kurios nepriklausė nė vienai iš šių dviejų įmonių tipų. Todėl siekiant, kuo objektyvesnio tyrimo rezultatų vertinimo, British Land ir Swedish Export Credit Corporation parengtos ataskaitos nebuvo įtraukiamos į turinio analizės tyrimą. Tačiau siekiant tyrimo rezultatų didesnio tikslumo, buvo atlikti ne vienas, o du tyrimai. Pirmojo tyrimo metu, kaip ir minėta, buvo iširtos į imtį patekusios draudimo paslaugų įmonių ir bankų pateiktos IR, o papildomo tyrimo metu buvo iširtos dar dvi bankų IR ataskaitos, kurios buvo renkamos visiškai neatsižvelgiant į pirminius imties kriterijus. Toliau šių dviejų tyrimų rezultatai buvo palyginami tarpusavyje, siekiant užtikrinti tyrimo patikimumą ir išvadų pagrįstumą.

4.1. Informacijos atskleidimo suinteresuotosioms šalims tyrimo rezultatai

Iš viso taikant turinio analizės metodą ir ataskaitų pateiktoje informacijoje buvo ieškoma 285 prasminių vienetų atskleidimo. Dalis indikatorių dėl tiriamų įmonių veiklos specifikos nebuvo taikomi kuriai nors ataskaitų grupei. Tokių prasminių vienetų tyrime suskaičiuojama iš viso buvo 45. 7 - amė paveiksle yra pateikiami visų prasminių vienetų galutiniai rezultatai, kurie parodo jų atskleidimą visoje tyrimo imtyje. Iš diagramos duomenų matoma, kad dažniausiai prasminis vienetas buvo atskleidžiamas 2 arba 3 tirtose ataskaitose - po 40vnt. ir 42vnt. Visos tyrime analizuotos ataskaitos atskleidė 22 skirtingų prasminių vienetų, o nė vienoje iš jų nebuvo rasti atskleisti 9. Nė vienoje tyrimo imtį sudarančioje ataskaitoje nebuvo rasti šie prasminiai vienetai: tiekėjų pokytis % (3 informacijos subkategorija), konkurentų skaičius (1, 4, 7 subkategorijų indikatorius), Gini koeficientas (4 subkategorija), padalinių skaičius, veikiantis be atliekų, išvežamų į sąvartynus (5 subkategorija), jų pokyčio rezultatas % (5 subkategorija), klientų išlaikymo rodiklis (angl. *Customer Retention Rate*) (1 ir 3 subkategorijoms priklausantis prasminis vienetas), inovacijų investicijų grąža (angl. *Return on Innovation Investment*) (1 subkategorija), grynosios pajamos po mokesčių ir atskaitymų, tenkančios vienam klientui pinigine išraiška (1 ir 3 subkategorijoms priklausantis prasminis vienetas), numatomas turto vertės augimas pinigine išraiška (1 informacijos subkategorija). 32 indikatoriai buvo rasti pusėje visos tyrimo imties ataskaitų ir labai panašus rezultatas gautas, atskleidžiant indikatorių tik vienoje tirtose ataskaitoje, - 31 prasminis vienetas.

7 pav. Tyrimo imčiai taikytų prasminių vienetų atskleidimo dažnių statistika

Taikant turinio analizę ir imties vienetus suskirsčius į dvi kategorijas: bankai ir draudimo paslaugų įmonės, pirmiausia, buvo įvertinama bendra ataskaitų struktūra. Svarbu paminėti, kad ne visos įmonių pateiktos ataskaitos buvo jų pačių įvardijamos kaip IR, tačiau, kaip buvo minėta anksčiau, visi imties vienetai (IR ataskaitos) buvo pasiektos naudojantis IIRC sukurta duomenų baze, kurioje atsakingas sekretoriatas atrenka ir į duomenų bazę talpina tik tas ataskaitas, kurios jų vertinimu, yra atitinkančios keliamus reikalavimus. Būtent laikantis prielaidos, kad tyrime dalyvaujančios ataskaitos atitinka IR keliamus reikalavimus, buvo vertinama ir palyginama ataskaitų struktūra finansinės ir nefinansinės informacijos atžvilgiu. Šis vertinimas laikomas svarbiu, nes IR koncepcija skiria didelę dėmesį šių dviejų tipų informacijos sujungimui, atskleidžiant vertės kūrimą trumpu, vidutiniu bei ilguoju laikotarpiams. Iš 15 - oje lentelėje pateiktų struktūros gautų rezultatų matoma, kad organizacijos vis dar skirtingomis proporcinėmis dalimis formuoja ataskaitų turinį. Tik dviejų tyrimo ataskaitų (AXA 2016m. bei Itau Unibanco holdings S.A. 2016m.) turinys buvo parengtas, neišskiriant finansinių ataskaitų ir su jomis susijusios informacijos (aiškinamojo rašto) dalies. Olandijos draudimo paslaugų įmonė AEGON 2016m. IR ataskaitoje finansinės ataskaitos ir aiškinamasis raštas taip pat sudarė itin mažą dalį t.y. 2 proc. (apimtis 2 puslapiai). Vertinant visų ataskaitų atžvilgiu, pastebima aiški tendencija, jog banko įmonių IR ataskaitose finansinė ir aiškinamojo rašto informacijos apimtis yra ženkliai didesnė nei draudimo paslaugų bendrovių. Vienintelės Brazilijos banko Itau Unibanco holdings S.A. 2016 IR turinyje nebuvo išskirta atskira dalis finansinėms ataskaitoms ir aiškinamajam raštui.

Remiantis 15 - oje lentele galima įvertinti ir IR teikimo praktikas pagal apimties kriterijų. Pastebima aiški bankų sektoriaus praktika rengti didesnės apimties ataskaitas lyginant su draudimo paslaugų IR ataskaitų apimčių rezultatais. IR rengimo gairėse nėra nurodytas net rekomendacinis ataskaitos apimties intervalas tik pateikiama pastaba, jog ji turi būti išplečiama iki tokio lygio, kuris aiškiai atskleidžia įmonės gebėjimą kurti vertę trumpu, vidutiniu bei ilguoju laikotarpiams ir leidžia pateiktą informaciją palyginti su kitų organizacijų. Todėl bendra įmonių ataskaitų apimtis šiame darbe

nėra vertinama ir priimama išvada, kad ataskaitų dydžiai nėra kriterijus, leidžiantis vertinti informacijos atskleidimą suinteresuotosioms šalims.

15 lentelė. Tyrimo vienetų struktūros vertinimo rezultatai

Šalis ir veiklos sritis	Pavadinimas	Apimtis lapais			Procentinė struktūra		
		Bendra ataskaitos apimtis	Nefinansinės informacijos apimtis	Finansinės informacijos (metinės ataskaitos ir aiškinamasis raštas)	Bendra ataskaitos apimtis	Nefinansinės informacijos apimtis	Finansinės informacijos (metinės ataskaitos ir aiškinamasis raštas)
Brazilijos bankas	Itau Unibanco holdings S.A. 2016	75 psl.	75 psl.	0 psl.	100%	100%	0%
Olandijos bankas	ABN AMRO 2016	393 psl.	276 psl.	117 psl.	100%	70,23%	29,77%
Olandijos bankas	FMO 2016	174 psl.	129 psl.	45 psl.	100%	74,14%	25,86%
Olandijos bankas	ING 2016	459 psl.	300 psl.	159 psl.	100%	65,36%	34,64%
Olandijos draudimas	AEGON 2016	88 psl.	86 psl.	2 psl.	100%	97,73%	2,27%
Prancūzijos draudimas	Axa 2016	102 psl.	102 psl.	0 psl.	100%	100%	0%
Italijos draudimas	Generali 2016	98 psl.	93 psl.	5 psl.	100%	94,90%	5,10%
Pietų Afrikos draudimas	Liberty Holdings 2016	92 psl.	88,5 psl.	3,5 psl.	100%	96,20%	3,80%

Apacioje pateiktoje 16 - oje lentelėje yra atskleidžiama turinio analizei naudotų ir skirtingoms subkategorijoms priskirtų prasminių vienetų statistika. Iš viso analizės metu buvo ieškomas ir fiksuojamas atskleidimas 285 prasminių vienetų. Jais buvo laikomi nustatyti rodikliai, kurie galėjo būti išreiškiami procentais, natūriniais vienetais ar pinginėmis išraiškomis, detalizuoti ir bendri veiklos rezultatai, jų pokyčiai, paveikslai, grafikai, diagramos ar kita vaizdinė medžiaga, žodžių junginiai ar sakiniai bei puslapių fragmentai. Tikslus prasminių vienetų išskirtas ir taikytas sąrašas yra pateikiamas 1 priede. Svarbu paminėti, kad kai kurie prasminiai vienetai buvo priskirti ne vienam, o keliems turinio elementams dėl gebėjimo atskleisti nevienareikšmišką informaciją. Visi prasminiai vienetai buvo priskiriami tam tikrai informacijos subkategorijai, kuri yra aktuali vienai ar kelioms suinteresuotosioms šalims, priimant su įmone susijusius sprendimus. Iš viso išskirtos 6-ios skirtingos informacijos subkategorijos ir 285 prasminiai vienetai (indikatoriai). Daugiausia prasminių vienetų buvo priskirta turinio elementui verslo modelis- 74 indikatoriai, o mažiausiai strategijos ir išteklių paskirstymui- 16 prasminių vienetų.

16 lentelė. Prasminių vienetų paskirstymas ir dažnumas skirtinguose turinio elementuose

Viso skirtingų rodiklių turinio elementui	Turinio elementui priskirtų prasminių vienetų kiekis							Viso prasminių vienetų informacijos subkategorijai
	46	26	74	54	16	48	21	
Informacijos subkategorija	Apžvalga ir išorinė aplinka	Valdymas	Verslo modelis	Rizika ir galimybės	Strategija ir išteklių paskirstymas	Įmonės veiklos rezultatai	Perspektyvos	
1. Veiklos rezultatai, jų pokyčiai ir susijusi informacija	33	13	51	38	9	21	13	178
2. Su akcijomis ir dividendais susijusi informacija	18	3	9	6	2	13	4	55
3. Verslo modelio patikimumas	16	1	24	52	8	13	14	128
4. Įmonės kaip darbdavio statuso informacija	8	21	5	0	2	10	5	51
5. Socialinės/ ekologinės/ visuomeninės veiklų informacija	1	0	25	0	6	13	0	45
6. Paslaugos ir jų kokybė	1	0	5	1	0	4	0	11
7. Veiklos palyginimas	9	0	4	0	0	3	2	18

17-oje lentelėje yra pateikiami gauti turinio analizės rezultatai, kurie atskleidžia ir leidžia vertinti, kaip dažnai tyrimo imties vienetai informacijos atskleidimui naudojo numatytus prasminius vienetus (indikatorius).

Pirmoji suinteresuotosioms šalims suformuota ir aktuali informacijos subkategorija, kurios prasminių vienetų atskleidimo buvo ieškoma skaitant bankų ir draudimo paslaugų įmonių IR, - veiklos rezultatai, jų pokyčiai ir susijusi informacija. Šios informacijos subkategorijos atskleidimui buvo priskirti 178 skirtingi prasminiai vienetai. Kadangi tyrimo ataskaitos yra dviejų skirtingų tipų (bankų ir draudimo paslaugų) įmonių, todėl dalis indikatorių nebuvo taikoma vienai arba kitai įmonių grupei. Pagal 18-tos lentelės pateikiamus rezultatus matoma, kad bankams nebuvo taikyti ir reikalaujami atskleisti 3, draudimo paslaugų bendrovėms - 33 indikatoriai. Dauguma netaikomų indikatorių yra susiję su tik bankams taikomais reikalavimais- Basel III, pagal riziką vertinamas turtas (angl. *Risk weighted asset [RWA]*), neveiksnių paskolų (angl. *Non-performing loans [NPL]*) vertinimas ir kiti (žr. 1 - ą priedą). Nė vienoje analizuotoje bankų IR nebuvo atskleista 14 skirtingų šios subkategorijos indikatorių, o draudimo paslaugų bendrovės, nors ir turėjo 30-čia trumpesnę subkategorijai taikomų indikatorių sąrašą, visgi, nė vienoje iš jų nebuvo atskleisti net 47 prasminiai vienetai. Nors tyrimo imtį ir sudarė vienodas bankų ir draudimo paslaugų IR skaičius, beveik visose prasminių vienetų atskleidimo dažniuose geresnius rezultatus pasiekė bankai. Beveik ketvirtadalį visų indikatorių - 24,57% atskleidė visos analizuotos bankų IR, kai tuo tarpu visose draudimo paslaugų IR buvo rasta tik 13,10% visų jiems

priskirtų prasminių vienetų (žr. 18 - ą lentelę). Taigi, bankai ženkliai intensyviau IR atskleidžia informaciją apie veiklos rezultatus ir kitą susijusią informaciją, nors ši subkategorija yra vienodai svarbi tiek bankų, tiek ir draudimo paslaugų tam tikroms suinteresuotosioms šalims.

17 lentelė. Informacijos subkategorijų prasminių vienetų atskleidimo dažnių rezultatai

Informacijos subkategorijų	Priskirtas prasminių vienetų kiekis	Finansinių paslaugų įmonių grupė	Prasminių vienetų atskleidimo dažniai					
			Netaikyti vertinime	0	1	2	3	4
1. Veiklos rezultatai, jų pokyčiai ir susijusi informacija	178	Bankai	3	14	35	37	46	43
		Draudimo bendrovės	33	47	33	21	25	19
2. Su akcijomis ir dividendais susijusi informacija	55	Bankai	1	6	7	13	9	19
		Draudimo bendrovės	2	7	16	13	9	8
3. Verslo modelio patikimumas	128	Bankai	1	9	27	27	32	32
		Draudimo bendrovės	34	40	24	11	11	8
4. Įmonės kaip darbdavio statuso informacija	51	Bankai	0	6	12	8	12	13
		Draudimo bendrovės	0	10	13	7	13	8
5. Socialinės/ekologinės/visuomeninės veiklų informacija	45	Bankai	0	3	9	19	11	3
		Draudimo bendrovės	0	9	14	13	8	1
6. Paslaugos ir jų kokybė	11	Bankai	0	1	2	3	2	3
		Draudimo bendrovės	0	2	4	2	1	2
7. Veiklos palyginimas	18	Bankai	1	3	3	1	5	5
		Draudimo bendrovės	0	2	4	2	5	5

Antra išskirta informacijos subkategorija - su akcijomis ir dividendais susijusi informacija. IR buvo ieškoma 55 atskleistų prasminių vienetų. Remiantis tyrimo dalyvaujančių IR rengusių įmonių veiklų specifika, šios subkategorijos tik vienas indikatorius nebuvo taikomas bankams (Mokumo II rodiklis (angl. *Solvency ratio*)), o kiti du draudimo bendrovėms. Pagal 18 - tos lentelės duomenis nė vienas bankas neatskleidė 11 % numatytų indikatorių, o kita ataskaitų grupė 13%. Po 13 vnt. ir 9 vnt. visų numatytų indikatorių buvo atskleisti vienodai dažnai tiek draudimo, tiek ir banko grupėse. Visi bankai pateikė 19 2-osios subkategorijos indikatorių, o draudimo paslaugų grupėje matoma, kad tik 8 indikatorius t.y. 15% visų prasminių vienetų buvo atskleista visose analizuotose šios grupės ataskaitose. Tačiau pastebima, kad beveik dvigubai daugiau t.y. 16 prasminių vienetų buvo atskleista bent vienos draudimo bendrovės, kai šio dažnio bankų rezultatas yra tik 7 indikatoriai. Taigi, matoma, kad šiame tyrimo rezultatų vertinimo etape „Su akcijomis ir dividendais susijusios informacijos“ subkategorijoje aiškaus vienos įmonių grupės persvaros neįžvelgiama. Rezultatai dviejų įmonių tipų IR nors skirtingi, tačiau nėra labai nutolę, nes tiek bankų, tiek draudimo paslaugų bendrovėms yra itin svarbus jų akcijų patrauklumas ir stabilumas, kuris atskleidžia itin objektyvią informaciją apie įmonės veiklos tendencijas ir pokyčius.

18 lentelė. Informacijos subkategorijų prasminių vienetų atskleidimo dažnių rezultatų procentinės struktūros rezultatai

Informacijos subkategorijų	Priskirtas prasminių vienetų kiekis	Finansinių paslaugų įmonių grupė	Prasminių vienetų atskleidimo dažniai					
			Netaikyti vertinime	0	1	2	3	4
1. Veiklos rezultatai, jų pokyčiai ir susijusi informacija	178	Bankai	1,69%	8,00%	20,00%	21,14%	26,29%	24,57%
		Draudimo bendrovės	18,54%	32,41%	22,76%	14,48%	17,24%	13,10%
2. Su akcijomis ir dividendais susijusi informacija	55	Bankai	1,82%	11,11%	12,96%	24,07%	16,67%	35,19%
		Draudimo bendrovės	3,64%	13,21%	30,19%	24,53%	16,98%	15,09%
3. Verslo modelio patikimumas	128	Bankai	0,78%	7,09%	21,26%	21,26%	25,20%	25,20%
		Draudimo bendrovės	26,56%	42,55%	25,53%	11,70%	11,70%	8,51%
4. Įmonės kaip darbdavio statuso informacija	51	Bankai	0,00%	11,76%	23,53%	15,69%	23,53%	25,49%
		Draudimo bendrovės	0,00%	19,61%	25,49%	13,73%	25,49%	15,69%
5. Socialinės/ ekologinės/ visuomeninės veiklų informacija	45	Bankai	0,00%	6,67%	20,00%	42,22%	24,44%	6,67%
		Draudimo bendrovės	0,00%	20,00%	31,11%	28,89%	17,78%	2,22%
6. Paslaugos ir jų kokybė	11	Bankai	0,00%	9,09%	18,18%	27,27%	18,18%	27,27%
		Draudimo bendrovės	0,00%	18,18%	36,36%	18,18%	9,09%	18,18%
7. Veiklos palyginimas	18	Bankai	5,56%	17,65%	17,65%	5,88%	29,41%	29,41%
		Draudimo bendrovės	0,00%	11,11%	22,22%	11,11%	27,78%	27,78%

Toliau buvo analizuojama „Verslo modelio patikimumo“ subkategorijos prasminių vienetų atskleidimo rezultatai. Šiai subkategorijai atskleisti buvo priskirti 128 skirtingi prasminiai vienetai, kurių 1 buvo netaikomas bankų analizuotoms IR ir net 34 draudimo bendrovėms. Svarbu paminėti, kad būtent dalis netaikytų indikatorių yra tie patys kaip ir „Veiklos rezultatai, jų pokyčiai ir susijusi informacija“ subkategorijai priskirti, nes jie gali atskleisti informaciją apie skirtingas subkategorijas. Todėl šios informacijos atskleidimo rezultatus objektyviausia vertinti santykiniais dydžiais, kurie buvo perskaičiuoti remiantis 17 - os lentelės duomenimis bei įvertinant skirtingus grupėms taikytus subkategorijų prasminių vienetų skaičius (žr. 18 - ą lentelę). Draudimo paslaugų analizuotoms IR nebuvo taikyta net 25,56 % visų indikatorių, o tuo tarpu bankams tik vienas. Gauti procentiniai rezultatai, įvertinantys skirtingas indikatorių apimtis, parodė, kad net 42,55 % visų indikatorių nebuvo rasta nė vienoje draudimo bendrių ataskaitoje, kai tuo tarpu bankų tarpe tik 7,09 % indikatorių nebuvo laikoma

svarbiu atskleisti nė vienai organizacijai. Bankų IR ties 3-ąja informacijos subkategorija vėl pasiekė žymiai geresnius atskleidimo rezultatus, nes matoma, kad po 21,26 % indikatorių atskleidė 2 arba 3 analizuotos IR, kai draudimo bendrovės nors ir pasiekė šiek tiek geresnį rezultatą ir 25,53 % visų indikatorių buvo rasta didžioje dalyje ataskaitų, bet tik 11,7 % indikatorių atskleidė pusė draudimo paslaugų tyrimo imties. Taip pat situaciją patvirtina ir rezultatai, kai 25,20% visų indikatorių buvo atskleista net visose bankų IR, kai tuo tarpu visos draudimo bendrovių imties IR atskleidė tik 8, 51% prasminių vienetų. Taigi, matoma, kad bankai, rengiantys IR, yra labiau linkę ir suinteresuoti atskleisti informaciją, kuri formuoja teisingą ir objektyvų vaizdą apie įmonės verslo modelio patikimumą. Tokie rezultatai yra grindžiami bankų veiklos specifika, kai bankų valdytojų ir tarptautinių institucijų yra skiriamas didelis dėmesys užtikrinti, kad rinkoje veiktų tik tie bankai, kurie nekelia grėsmės ekonomikos stabilumui bei prisideda prie jos tvaraus augimo išlaikymo.

Įmonės kaip darbdavio statuso informacijos subkategorija buvo tirta remiantis 51 prasminiu vienetu ir visus juos taikant tiek bankų, tiek ir draudimo paslaugų IR turinio analizei. Matoma, kad 10 indikatorių nebuvo rasta nė vienoje tirtose draudimo paslaugų ataskaitoje, o bankų tarpe nė karto nebuvo aptikti tik 6 prasminiai vienetai (žr. 17 - ą lentelę). Visos analizuotos bankų IR apie įmonę, kaip rinkoje veikiančią darbovietę, atskleidė 25,49%, o draudimo įmonės 15,69% visų indikatorių (žr. 18 - ą lentelę). Lyginant dvi išskirtas IR įmonių grupes, matyti, kad rezultatai yra itin panašūs nuo 1 iki 3 atskleidimų ataskaitose dažnumu, didesnius skirtumus fiksuojant tik kraštutiniuose atvejuose, kai įmonės arba nė viena ar visos pateikė tam tikras dalis prasminių vienetų. Tačiau matant, kad bankai visiškai nė vienoje ataskaitoje nepateikė 4 indikatoriais mažiau, o net visos tirtos jų IR pateikė 9,8 % didesnę dalį visų prasminių vienetų, galima daryti išvadą, kad šios subkategorijos informacijos atskleidimą geriau įgyvendino bankų analizuotos IR. Šios subkategorijos informacijos atskleidimas bankams yra itin svarbus, nes jie visada siekia kuo aukštesnio darbuotojų kompetencijų lygio įgyvendinimo, kuris užtikrina kokybiškų paslaugų teikimą ir pranašumą tarp konkurentų. Draudimo paslaugų bendrovės šiek tiek lengviau suteikia darbuotojui darbo vietą, todėl gali būti, kad informacija apie darbdavio statusą IR susilaukia minimaliai mažesnio atskleidimo lygio.

Socialinės/ ekologinės/ visuomeninės veiklų informacijos subkategoriją sudarė prasminiai 45 vienetai, taikyti tiek draudimo paslaugų, tiek ir bankų atrinktoms IR. Bankų tarpe didžiausią dalį visų prasminių vienetų (42,22%) atskleidė pusė tirtų jų ataskaitų. 3 indikatoriai nebuvo užfiksuoti nė vienoje jų tirtose ataskaitoje ir lygiai tiek pat jų atskleidė visos bankų grupės tirtos IR - 6,67% visų prasminių vienetų (žr. 17 - ą ir 18 - ą lenteles). Nė vienoje draudimo paslaugų tirtose IR nebuvo rasta 20,0% visų priskirtų indikatorių ir tik 1 jų buvo rasta visose analizuotose. Net 42,22% visų prasminių vienetų pavyko rasti pusėje banko tyrimo imties, o draudimo paslaugų IR tik 28,89% visų indikatorių rasta analogiškoje imtyje. Atliekant turinio analizę buvo pastebėta, kad bankai yra intensyviau remiantys įvairias iniciatyvas susijusias su ekologija, socialinėmis problemomis ar visuomenine veikla. Ir ši parama

ne visada buvo tik finansinė, nes itin dažnai bankai yra atviri ir jų darbuotojai noriai skiria savo laiką ir dalyvauja savanoriškose veiklose, palaikydami iniciatyvų įgyvendinimą. Ekologinės taršos problemos taip pat dažniau IR atsiduria bankų dėmesio centre, atskleidžiant informaciją apie jos svarbą ir kovoje su jos mažinimu naudojamas priemonės. Metiniai taršos pokyčiai, komunalinių paslaugų ir popieriaus mažinimas - tai informacija, kurią bankai labiau nei draudimo paslaugų bendrovės siekia atskleisti.

Informacija apie įmonių paslaugas, jų kokybę atskleidžianti ir įvertinti leidžianti informacija yra visuomet svarbu kiekvienai įmonei, vykdančiai veiklą. Tačiau išanalizavus visas tyrimo ataskaitas ir jose pateikiamą informaciją, leidžiančią suinteresuotajai šaliai susidaryti objektyvią nuomonę apie minėtą įmonės aspektą, pastebima, kad draudimo paslaugų bendrovės yra linkusios dažniau nepaminėti nei vieno prasminio vieneto (iš 11 indikatorių nė vienoje bankų grupės ataskaitoje nebuvo rastas tik vienas, draudimo paslaugų 2 prasminiai vienetai). Visos draudimo paslaugų bendrovių ataskaitos svarbiais atskleisti laikė 18,18%, o bankai tuo tarpu 27,27% visų prasminių vienetų (žr. 18 - ą lentelę). Gauti indikatorių atskleidimo dažniai rodo itin panašią situaciją kaip ir kitose subkategorijose- draudimo įmonės yra linkusios atskleisti mažiau prasminių vienetų susijusių su paslaugomis ir jų kokybę atskleidžiančiais aspektais. Banko paslaugoms yra keliami itin aukšti saugumo reikalavimai, kurie leidžia teikti saugias klientų finansinio turto valdymo paslaugas.

Veiklos palyginimo subkategoriją sudarantys prasminiai vienetai yra tokie rodikliai ir rezultatai, kurie atskleidžia įmonės konkurencinį pranašumą, įvertina įmonės rezultatų pokyčius, leidžia objektyviai ir pagrįstai palyginti kelis subjektus ir priimti teisingą išvadą alternatyvų vertinime. Bankams šioje subkategorijoje nebuvo taikomas prasminis vienetas- metinės draudimo išmokų sumos pagal vykdomas veiklas piniginėmis išraiškėmis (angl. *claims paid*) dėl jų veiklos specifikos. Būti lengvai palyginamais rinkoje kiekvienai įmonei gali suteikti skirtingas naudą arba minusus, tačiau pagal tyrime dalyvavusių IR informacijų atskleidimą matoma, kad draudimo bendrovės yra labiau linkusios pateikti informaciją lengvai palyginamu formatu, kurį gali naudoti ne viena suinteresuotoji šalis priimdama tam tikrus sprendimus. Nė vienoje banko analizuotoje IR nebuvo rasta trijų, o draudimo paslaugų IR dviejų prasminių vienetų. Po 5 indikatorių pavyko rasti trijose banko ir draudimo paslaugų analizuotose IR. Tiek pat kitų indikatorių (po 5 vnt.) pateikė net po 4 abiejų analizuotų grupių tyrimo dalyviai. Taigi, įvertinus visos šios subkategorijos rezultatus matyti, kad abi įmonių grupės yra linkusios atskleisti informaciją tokiu būdu, kuris leidžia lengvai palyginti su kitų informacijos šaltinių duomenimis. IR vienas esminių keliamų joms principų yra palyginamumo, kurio įgyvendinimas, remiantis šio atlikto tyrimo duomenimis, yra patvirtinamas.

Taigi, apibendrinant šio tyrimo etapo gautus rezultatus, matoma, kad bankų analizuotos ataskaitos labiau atskleidė prasminius vienetus šių subkategorijų:

1. Veiklos rezultatai, jų pokyčiai ir susijusi informacija;
3. Verslo modelio patikimumas;

4. Įmonės kaip darbdavio statuso informacija;
5. Socialinės/ ekologinės/ visuomeninės veiklų informacija;
6. Paslaugos ir jų kokybė.

Draudimo bendrovės pasiekė tokius pačius rezultatus likusiose dvejose subkategorijose:

2. Su akcijomis ir dividendais susijusi informacija;
7. Veiklos palyginimas.

Tačiau, siekiant tiksliai įvertinti informacijos atskleidimą skirtingoms suinteresuotosioms šalims ir tolimesniame tyrime naudoti indikatorių atskleidimo rezultatus, sekančioje darbo dalyje atliekamas jų įvertinimas naudojant intervalinę skalę.

4.1.1. Turinio analizės rezultatų įvertinimas

Objektyviausiam visų tyrimo imties rezultatų palyginimui bei išvadų formavimui gauti prasminių vienetų atskleidimų absoliutieji dažniai yra perskaičiuojami į procentinius ir įvertinami pasinaudojus intervaline skale, nurodyta darbo poskyryje „3.2. Turinio analizės struktūrograma“ 13 – oje lentelėje. 19 - oje ir 20 – toje lentelėse atliekamas kiekvienos tirtos banko ir draudimo paslaugų grupių ataskaitos atskleidimo rezultatų įvertinimas. Kiekviena tirta ataskaita buvo vertinama visų 6 - ių išskirtų subkategorijų atžvilgiu ir jais remiantis bus suformuotos išvados apie skirtingos informacijos atskleidimą suinteresuotosioms šalims.

19 - oje lentelėje pateikiami išanalizuotų bankų grupės IR subkategorijų atskleidimo rezultatai (detalūs kiekvienos banko įmonės IR rezultatai pateikiami 3-6 prieduose). Pirmosios suinteresuotosioms šalims svarbios informacijos subkategorija apie veiklos rezultatus, jų pokyčius ir tai paaiškinanti informacija geriausiai yra atskleista ABN AMRO analizuotoje ataskaitoje. Tačiau matoma, kad visos banko analizuotos IR yra vertinamos kaip tenkinančios arba viršijančios minimalius informacijos atskleidimo reikalavimus savo suinteresuotosioms šalims, kurios su šia subkategorija susijusius sprendimus gali priimti naudojantis užtenkamu kiekiu teisingos ir objektyvios informacijos.

Antroji informacijos subkategorija taip pat visose analizuotose ataskaitose yra atskleidžiama pakankamai, kad ja besinaudojančios šalys gali priimti objektyvius sprendimus. Apie su akcijomis ir dividendais susijusi informacija mažiausiai buvo atskleista Olandijos banko FMO, tačiau galutinis atskleidimo lygis yra patenkantis į intervalą, kuriuo remiantis informacija yra laikoma tenkinanti minimalius atskleidimo reikalavimus. Verslo modelio patikimumo informacijos subkategorija visų bankų IR yra atskleidžiama, tačiau trijų gautas atskleidimo lygis patenka į intervalą (40% - 60%), kuri leidžia informaciją laikyti atskleista, tenkinant minimalius reikalavimus. ABN AMRO ataskaitoje šios informacijos subkategorijos atskleidimas siekia 70,87%, leidžiantis daryti išvadą apie stiprų informacijos atskleidimą suinteresuotosioms šalims.

19 lentelė. Galutiniai subkategorijų atskleidimo vertinimo rezultatai bankų IR grupėje

Informacijos subkategorija	Itau Unibanco holdings S.A. 2016	ABN AMRO 2016	FMO 2016	ING 2016
1. Veiklos rezultatai, jų pokyčiai ir susijusi informacija	62,29%	65,14%	49,71%	60,00%
Informacijos subkategorijos atskleidimo įvertinimo rezultatas	Atskleista	Atskleista	Minimalus atskleidimo lygis	Atskleista
2. Su akcijomis ir dividendais susijusi informacija	68,52%	68,52%	48,15%	74,07%
Informacijos subkategorijos atskleidimo įvertinimo rezultatas	Atskleista	Atskleista	Minimalus atskleidimo lygis	Atskleista
3. Verslo modelio patikimumas	58,27%	70,87%	51,18%	59,06%
Informacijos subkategorijos atskleidimo įvertinimo rezultatas	Minimalus atskleidimo lygis	Atskleista	Minimalus atskleidimo lygis	Minimalus atskleidimo lygis
4. Įmonės kaip darbdavio statuso informacija	62,75%	60,78%	45,10%	56,86%
Informacijos subkategorijos atskleidimo įvertinimo rezultatas	Atskleista	Atskleista	Minimalus atskleidimo lygis	Minimalus atskleidimo lygis
5. Socialinės/ ekologinės/ visuomeninės veiklų informacija	73,33%	33,33%	35,56%	62,22%
Informacijos subkategorijos atskleidimo įvertinimo rezultatas	Atskleista	Neatskleista	Neatskleista	Atskleista
6. Paslaugos ir jų kokybė	63,64%	72,73%	36,36%	63,64%
Informacijos subkategorijos atskleidimo įvertinimo rezultatas	Atskleista	Atskleista	Neatskleista	Atskleista
7. Veiklos palyginimas	58,82%	58,82%	52,94%	64,71%
Informacijos subkategorijos atskleidimo įvertinimo rezultatas	Minimalus atskleidimo lygis	Minimalus atskleidimo lygis	Minimalus atskleidimo lygis	Atskleista

Visos analizuotos bankų IR peržengė minimalios informacijos atskleidimo lygį apie išskirtą subkategoriją- įmonės kaip darbdavio statuso informacija. Visose bankų ataskaitose buvo rasta pakankamai prasminių vienetų patenkančių į šią subkategoriją ir galima daryti išvadą, kad bankų grupės įmonės jai skiria užtektinai dėmesio ir svarbos, rengdamos savo ataskaitas, kad jomis besinaudojančioms suinteresuotosioms šalims yra sukuriamos puikios galimybės priimti teisingus sprendimus susijusius su įmonės kaip darbdavio sritim. Socialinės/ ekologinės/ visuomeninės veiklos informacija bankų ataskaitose parodė dviprasmiškus rezultatus, nes dvejose iš jų- ABN AMRO (Olandija) ir FMO (Olandija) nebuvo rasta pakankamai atskleistų prasminių vienetų, kurie leistų daryti išvadą apie šios subkategorijos atskleidimo teigiamą vertinimą. Kitos dvi tyrime dalyvavusios ataskaitos įmonių Itau Unibanco holdings S.A. (P.Amerika) ir ING (Olandija) savo ataskaitose pateikė dvigubai daugiau informacijos apie šią išskirtą subkategoriją ir gauti rezultatai leidžia priimti išvadą, kad informacija šiuo

aspektu yra atskleidžiama viršijant minimalius reikalavimus. Informacijos subkategoriją apie teikiamas paslaugas ir jų kokybę visos tyrime dalyvavusios ataskaitos atskleidė viršijant minimalius reikalavimus išskyrus FMO (Olandija) atvejį (rezultatas netenkina net minimalių reikalavimų t.y. tik 36,36% dalis prasminių vienetų buvo rasta šios įmonės ataskaitoje). Rezultatų tarpusavio skirtumai net tarp bankų veikiančių toje pačioje šalyje parodo, kad kiekviena IR rengianti įmonė individualiai taiko ir adaptuoja IR rengimo gaires bei turinį formuoja neįvertindama visos reikalingos atskleisti informacijos, dalį jos praleisdama. Paskutinė tyrime išskirta informacijos subkategorija, kurios prasminiai vienetai leidžia organizacijos informaciją laikyti lengvai palyginama, atskleista, tenkinant minimalius reikalavimus 3 - oje ataskaitose, o ING atveju prasminių vienetų buvo rasta daugiau, kas leidžia formuoti ir priimti išvadą apie šios ataskaitos stipresnę informacijos atskleidimą lyginant su kitomis tyrimo ataskaitomis.

Taigi, peržiūrėjus visų bankų grupės ataskaitų gautus informacijos subkategorijų atskleidimo rezultatus pastebima, kad net tarp organizacijų, kurios veikia tame pačiame sektoriuje, regione ir net šalyje, egzistuoja ataskaitų teikimo taikomų praktikų akivaizdūs skirtumai, kurie atsiskleidžia ir juos galima įvertinti taikant turinio analizę. Tačiau remiantis gautais rezultatais matoma, kad tik trimis atvejais buvo užfiksuotas net minimalaus informacijos atskleidimo lygio neužtikrinimas, iš kurių du nustatyti analizuojant FMO IR ataskaitą - 5 - oji ir 6 - oji informacijos subkategorijos bei vienas atvejis užfiksuotas ties ABN AMRO 5 - ta subkategorija.

20 - toje lentelėje pagal atliktus analogiškus draudimo paslaugų bendrovių rezultatų vertinimus, matoma, kad šioje grupėje informacijos neatskleidimo atvejų yra ženkliai daugiau, palyginus su prieš tai įvertintais bankų grupės rezultatais, - net 10 kartų informacijos subkategorija buvo įvertinta kaip neatskleista (detalus kiekvienos draudimo bendrovės IR prasminių vienetų atskleidimai pateikiami 7-10 prieduose). Žemiausi visos imties rezultatai fiksuojami 3 - osios subkategorijos apie verslo modelio patikimumą atskleidime. Nė vienoje analizuotoje IR nebuvo atskleista tiek prasminių vienetų, kad būtų patenkinami minimalūs informacijos atskleidimo reikalavimai. Tokia bendra visos draudimo paslaugų grupės tendencija leidžia daryti išvadą, kad šios subkategorijos informacija neatrodo itin svarbi ir aktuali atskleisti rengiant IR ir su ja susiję suinteresuotųjų šalių sprendimai negali būti priimami teisingi bei pagrįsti objektyvia ir pakankama informacija. Trys draudimo grupės priklauso Europos regionui ir pagal 20 -toje lentelės duomenis buvo suteiktas vienodas įvertinimas ties 7 - osios informacijos subkategorijos atskleidimu - visose buvo atskleista daugiau prasminių vienetų nei minimalus reikalaujamas lygis (>60%). Dažniausiai susiklostė situacija, jog informacijos subkategorija buvo atskleista pusėje ataskaitų, tačiau kiekvienos subkategorijos atveju įmonės keitė pozicijas, neišlaikydamos aiškaus atskleidimo pranašumo prieš kitas analizuotas ataskaitas. Tačiau pagal gautus vertinimo rezultatus galima daryti išvadą, kad draudimo bendrovės prasčiau atskleidžia informaciją savo suinteresuotosioms šalims nei bankai. 1 - oje subkategorijoje visos draudimo paslaugų bendrovės, analogiškai kaip ir bankų grupės ataskaitos, tenkino minimalius atskleidimo rezultatus (visų atskleidimas didesni nei 40%).

informacijos subkategorijoje visos bankų IR vėl atskleidžia daugiau nei 40% prasminių vienetų, o draudimo grupėje tik viena ataskaita nepasiekė šios ribos. 3-oji subkategorija jau buvo aptarta anksčiau kaip prasčiausią įvertinimą gavusi draudimo grupės subkategorija, kai tuo tarpu bankų grupės ataskaitų rezultatai visi vertinami teigiamai. Informaciją apie įmonę kaip darbdavį ir joje dirbančių darbuotojų gerovės lygį informacija abiejose grupėse beveik atskleista panašiai, tik viena draudimo bendrovė nepasiekė 40% atskleidimo lygio. Taigi akivaizdu, kad visose įmonėse yra siekiama supažindinti suinteresuotąsias šalis su jos viduje veikiančiomis darbuotojų teises užtikrinančiomis sąjungomis, atskleisti kas yra įmonės darbuotojai ir kaip jų svarbą reprezentuoja pati įmonė.

20 lentelė. Galutiniai subkategorijų atskleidimo vertinimo rezultatai draudimo paslaugų IR grupėje

Informacijos subkategorija	Aegon 2016	AXA 2016	Generali 2016	Liberty Holdings 2016
1. Veiklos rezultatai, jų pokyčiai ir susijusi informacija	43,36%	40,56%	40,56%	41,26%
Informacijos subkategorijos atskleidimo įvertinimo rezultatas	Minimalus atskleidimo lygis	Minimalus atskleidimo lygis	Minimalus atskleidimo lygis	Minimalus atskleidimo lygis
2. Su akcijomis ir dividendais susijusi informacija	46,30%	35,85%	60,38%	49,06%
Informacijos subkategorijos atskleidimo įvertinimo rezultatas	Minimalus atskleidimo lygis	Neatskleista	Atskleista	Minimalus atskleidimo lygis
3. Verslo modelio patikimumas	29,59%	22,83%	31,52%	32,61%
Informacijos subkategorijos atskleidimo įvertinimo rezultatas	Neatskleista	Neatskleista	Neatskleista	Neatskleista
4. Įmonės kaip darbdavio statuso informacija	47,06%	37,25%	47,06%	54,90%
Informacijos subkategorijos atskleidimo įvertinimo rezultatas	Minimalus atskleidimo lygis	Neatskleista	Minimalus atskleidimo lygis	Minimalus atskleidimo lygis
5. Socialinės/ ekologinės/ visuomeninės veiklų informacija	33,33%	55,56%	8,89%	42,22%
Informacijos subkategorijos atskleidimo įvertinimo rezultatas	Neatskleista	Minimalus atskleidimo lygis	Visiškai neatskleista	Minimalus atskleidimo lygis
6. Paslaugos ir jų kokybė	54,55%	54,55%	27,27%	36,36%
Informacijos subkategorijos atskleidimo įvertinimo rezultatas	Minimalus atskleidimo lygis	Minimalus atskleidimo lygis	Neatskleista	Neatskleista
7. Veiklos palyginimas	61,11%	66,67%	72,22%	38,89%
Informacijos subkategorijos atskleidimo įvertinimo rezultatas	Atskleista	Atskleista	Atskleista	Neatskleista

Informacija apie socialines, ekologines bei visuomenines veiklas, kurios pastaruju metu tampa vis aktualesnėmis ir svarbesnėmis kiekvienos įmonės veikloje, taip pat pasiekė ne itin prieštarigus

rezultatus, nes abiejose grupėse tik pusė imties dalyvių atskleidė daugiau nei 40% šios subkategorijos prasminių vienetų. Šioje dalyje itin išsiskiria Italijos draudimo bendrovės Generali atskleidimo lygis, kuris yra itin žemas (8,89%). Ši įmonė savo ataskaitoje itin mažai kalbėjo apie šias veiklas ir vengė pateikti išmatuojamus rezultatus ar indeksus, leidžiančius įvertinti ir palyginti šios įmonės veiklas. Remiantis šiuo rezultatu galima daryti išvadą, kad įmonė nėra suinteresuota skatinti ir palaikyti įvairias iniciatyvas, kovoti su globalinėmis ekologinėmis problemomis bei nesuteikia prioriteto visuomenės gerovės stiprinimui. Paslaugas ir jų kokybę atskleidžianti informacija buvo ženkliai geriau atskleista banko grupėje, tik viena IR (FMO atskleidimo rezultatas 36,36%) vertinama kaip neatskleidusi šios informacijos, tačiau draudimo paslaugų bendrovės nė viena nepasižymėjo aukštu rezultatu ir neviršijo 60% visų prasminių vienetų atskleidimo lygio. Neužtikrina ši grupė, kad jų paslaugos ir kokybė būtų reprezentatyviai atskleidžiama jomis besidominčioms šalims. Trūksta IR informacijos, kuri skatintų stipriau pasitikėti įmonės paslaugomis ir užtikrintų, kad klientai gaus tik kokybiškas ir konkurencingą vertę turinčias paslaugas. Paskutinė subkategorija visoje banko grupėje buvo atskleista, o draudimo grupėje atskleidusios šią informaciją IR tai įgyvendino viršijant minimalius reikalavimus, o neatskleidimo atvejis buvo itin arti minimalių reikalavimų tenkinimo (trūko tik 1,11%).

Taigi, detalai išanalizavus kiekvienos IR atskleidimo atvejus belieka šiuos rezultatus įvertinti kiekvienos suinteresuotosios šalies atžvilgiu. Ankstesnėse darbo dalyse buvo išskirtos 7-ios skirtingos informacijos subkategorijos ir priskirtos 9-ioms išskirtoms suinteresuotosioms šalims. Remiantis 19-tos ir 20-tos lentelių duomenimis apie skirtingų informacijos subkategorijų atskleidimo procentinius lygius, buvo apskaičiuoti vidutiniai bankų ir draudimo bendrovių kiekvienos subkategorijos atskleidimo lygiai, kurie pateikiami 21-oje lentelėje. Toliau, siekiant išlaikyti viso darbo vertinimą vienareikšmiškumą, subkategorijų rezultatai įvertinami intervalinės vertinimo lentelės pagalba. Visų kiekvienai suinteresuotajai šaliai priskirtų informacijos subkategorijų atskleidimo įvertinimai pateikiami 11 priede.

21 lentelė. Vidutinis informacijos subkategorijos atskleidimas pagal tyrimo grupes

Nr.	Informacijos subkategorija	Vidutinis subkategorijos atskleidimo lygis	
		Bankai	Draudimo bendrovės
1	Veiklos rezultatai, jų pokyčiai ir susijusi informacija	59,29%	41,43%
2	Su akcijomis ir dividendais susijusi informacija	64,82%	47,90%
3	Verslo modelio patikimumas	59,85%	29,14%
4	Įmonės kaip darbdavio statuso informacija	56,37%	46,57%
5	Socialinės/ ekologinės/ visuomeninės veiklų informacija	51,11%	35,00%
6	Paslaugos ir jų kokybė	59,09%	43,18%
7	Veiklos palyginimas	58,82%	59,72%

Akcininkų suinteresuotajai šaliai svarbi ir ataskaitose turėtų būti atskleidžiama informacija apie 6-ias išskirtas subkategorijas: 1, 2, 3, 5, 6 bei 7. Pirmoji informacijos subkategorija bankų grupėje akcininkams buvo atskleista 59,29% tikslumu, o draudimo paslaugų bendrovių analizuotos IR nurodė

tik 41,43% prasminių vienetų. Remiantis šiais rezultatais yra priimama išvada, kad akcininkams svarbią informaciją apie veiklos rezultatus, jų pokyčius bei kitus susijusius duomenis abiejų grupių IR atskleidė minimaliai. Draudimo paslaugų bendrovės nėra linkusios atskleisti informacijos apie šalių, kuriose veikia, ekonominę situaciją, GDB augimo pokyčius bei susijusias prognozes, kurios padeda paaiškinti rezultatų pokyčius. Taip pat draudimo paslaugų bendrovės nėra linkusios metinius pokyčius vertinti procentinėmis išraiškomis, nurodant pokyčius tik piniginėmis išraiškomis. Su akcijomis ir dividendais susijusi informacija bankų analizuotose IR buvo atskleista, o draudimo bendrovės atskleidimas tenkino minimalius reikalavimus. Verslo modelio patikimumą bei socialinę/ekologinę/visuomeninę veiklas atskleidžianti informacija bankų atžvilgiu vertinama kaip atskleista, tenkinant minimalius reikalavimus, o draudimo paslaugų bendrovės šios informacijos laikoma, kad neatskleidė. Paslaugų kokybę bei veiklos palyginimą atskleidžiančios informacijos abiejose IR grupėse vertinamos kaip tenkinančios minimalius reikalavimus.

Vadovų suinteresuotajai šaliai priskirtos šios sprendimui priėmimui svarbios informacijos subkategorijos: 1, 2, 3, 4 bei 5. Verslo rezultatai ir su jais susijusi informacija abiejų grupių IR buvo pateikta tiek prasminių vienetų, kad vadovai teisingus sprendimus priimti galimybes turi, tačiau informacijos atskleidimas tenkina tik minimalius reikalavimus. Subkategorijų apie verslo modelio patikimumą bei socialiai atsakingas veiklas bankų atžvilgiu šiai suinteresuotajai šaliai buvo atskleista, tenkinant minimalius reikalavimus, o draudimo bendrovės laikomos kaip neatskleidusios šios subkategorijos informacijos reikalingos vadovų sprendimų priėmimui. Informacija vadovams apie akcijas ir dividendus bankų buvo atskleista net iki 64,82%, draudimo bendrovės užtikrintai tenkino ir viršijo minimalią atskleidimo ribą. Informacijos atskleidime apie vidinę darbo situaciją draudimo bendrovės ir bankai pasiekė panašius rezultatus ir atskleidė ją minimaliai.

Informacija apie veiklos palyginimą bei įmonę kaip darbovietę abi grupės IR **darbuotojams** atskleidė tenkinant minimalius atskleidimo reikalavimus. Todėl daroma išvada, kad darbuotojai turi realias, bet ribotas galimybes sužinoti svarbius juos dominančius faktus ir rezultatus apie tai, kaip įmonė žiūri į savo darbuotojus, kaip jai sekasi išlaikyti ir valdyti savo personalą bei kokias kvalifikacijos perspektyvas esamam ar potencialiam darbuotojui įmonė gali pasiūlyti. Veiklos rezultatai ir susijusi informacija, kuri darbuotojus domina dėl darbovietės veiklos stabilumo, tęstinumo bei atlyginimų augimo galimybės ir bankų ir draudimo paslaugų bendrovių analizuotose IR atskleidžiama minimaliai. Taigi, darbuotojams yra pateikiamas tiek informacijos, kad jie gali objektyviai priimti teisingus sprendimus apie įmonės veiklos sėkmę ir uždirbamą pelną, tačiau informacija yra gana ribota ir neperteklinė.

Nė vienoje analizuotoje IR **tiekėjai ir partneriai** nebuvo įvertinti ar paminėti kaip suinteresuotoji šalis. Remiantis tokiu visoms įmonėms taikomu pastebėjimu, ji tyrimo informacijos atskleidimo vertinime nėra apžvelgiama kaip svarbi ir esminė.

Visose analizuotose bankų ir draudimo bendrovių IR buvo teigiama, kad **klientai** jiems itin svarbi suinteresuotoji šalis ir įmonės nuolatos stengiasi peržiūrėti savo veiklą ir koreguoti ją pagal klientų išreikštas pastabas ir skundus. Todėl ši suinteresuotoji šalis turėtų gauti tai, ko ji labiausiai pageidauja iš įmonės. Tačiau klientai siekdami priimti asmeninį vertinimą apie įmonės ir jos paslaugų kokybę bei patikimumą ar socialiai atsakingas veiklų kryptis ir rezultatus, bankų IR esančia informacija gali pasinaudoti tik minimaliai. Draudimo bendrovių klientai tiek pat informacijos gali rasti tik apie paslaugas ir jų kokybę, kitose subkategorijose atskleidžiant jos tik apie 30%, netenkinant net pagrindinių pakankamo atskleidimo reikalavimų.

Nė viena analizuota įmonė savo IR neužsiminė apie **konkurentų** suinteresuotąją šalį, nors ji gali visiškai laisvai pasiekti įmonių paskelbtas ataskaitas apie veiklos rezultatus, informaciją apie paslaugas ar lengvai palyginamus rezultatus. Ši joms aktuali informacija visose tirtose IR buvo atskleidžiama, tačiau minimaliai- informacija buvo atskleista, tačiau jos kiekis taikytų prasminių vienetų atžvilgiu yra žemas.

Suinteresuotoji šalis **visuomenės** yra labiausiai besidominti, kaip jų artimoje aplinkoje veikiančios įmonės daro įtaką aplinkai, visuomenei ar net pasauliui. Todėl socialinių, ekologinių bei visuomeninių veiklų rezultatai, vykdomos investicijos į ekologijos didinimą ar teikiama įvairi pagalba organizacijoms, kovojančioms su įvairiomis problemomis, yra ta informacija, kurią IR gali atskleisti plačiam visuomenės ratui, bet tyrime dalyvavusių bendrovių ataskaitų rezultatai rodo, kad bankai atskleidžia šią informaciją, tačiau labai apie jas neišsiplečiant ir tenkinant minimalius reikalavimus. O tyrimo draudimo bendrovių IR atskleidžia dar mažesnę svarbios informacijos kiekį, priimant išvadą, kad net minimalus informacijos atskleidimas nebuvo pasiektas.

Valdžios institucijos, kaip suinteresuotoji šalis, įmonių ataskaitomis naudojasi siekdamas užtikrinti bendrą tvarką bei įstatymų laikymąsi įvairiais lygiais. Todėl joms itin svarbu, kad įmonės vykdytų tik skaidrias, sąžiningu mokesčiu mokėjimu pagrįstas ir veiklos padarinių žalas minimizuojančias veiklas. Šie informaciniai interesai labiausiai verčia ataskaitose ieškoti informacijos apie pajamų ar pelno rezultatus, sąžiningą skolinimąsi ir veiklos finansavimą (veiklos patikimumas) bei socialiai atsakingas veiklas, kurių visą šią susijusią informaciją bankai yra linkę atskleisti netgi daugiau 50 %, o remiantis draudimo bendrovių IR rezultatais, priimti teisingus sprendimus įmanoma tik su veiklos rezultatais susijusių klausimų atžvilgiu, nes kitų subkategorijų atskleidimas neviršija minimalių reikalavimų.

Kreditorių suinteresuotajai šaliai nebuvo priskirta tik 4-oji subkategorija- įmonės kaip darbdavio statuso informacija. Bankai atskleidė pakankamai informacijos sprendimų priėmimui apie veiklos rezultatus, verslo modelio patikimumą, socialines/ ekologines/ visuomenines veiklas. Taip pat ženkliai daugiau nei minimalus informacijos kiekis bankų analizuotose ataskaitose buvo atskleistas apie paslaugas, jų kokybės užtikrinimą bei veiklos objektyvų rezultatų palyginimo atskleidimą. Bankų IR

atskleidė net 64,82% visos galimos atskleisti informacijos apie akcijas ir dividendus, sudarydami itin palankias sąlygas įmonių kreditoriams teisingai ir pagrįstai susipažinti su visais juos dominančiais įmonės aspektais. Toks teigiamas bankų informacijos atskleidimas rodo, kad jiems kreditoriai yra itin svarbi veiklos tęstinumo išlaikymo sąlyga ir jie puikiai siekia išlaikyti juos kuo geriau informuotus. Draudimo paslaugų bendrovės laikosi tokios pat praktikos ties informacijos atskleidimu apie veiklos rezultatus, kuris kaip ir bankų tenkina minimalius reikalavimus. Apie dividendus ir akcijų kainas, paslaugas ar veiklos rezultatus pateiktus lengvai palyginamu formatu draudimo įmonės taip pat atskleidžia pakankamai informacijos sprendimams priimti ir tenkina šios suinteresuotosios šalies informacijos poreikius. Tačiau apie veiklos patikimumą apimančią informaciją draudimo bendrovės nesuteikia informacijos, kuri būtų vertinama kaip padengianti bent jau minimalius informacijos poreikius.

Taigi, remiantis atlikto tyrimo rezultatais buvo įvertintas informacijos atskleidimas kiekvienos suinteresuotosios šalies atžvilgiu ir apie tai suformuotos išvados. Tačiau darbe siekiant rezultatų ir išvadų didesnio patikimumo, sekančiame poskyryje yra atliekamas papildomas naujų į imtį nepatekusių IR, kurioms bus atlikta analogiška turinio analizė ir gauti rezultatai bus palyginami su gautomis išvadomis.

4.2. Informacijos atskleidimo suinteresuotosioms šalims papildomo tyrimo rezultatai

Pasirenkant dvi naujas, į imtį nepatekusias ataskaitas turinio analizei, buvo siekiama patikrinti ar gauti tyrimo rezultatai ir išvados gali būti taikomos platesnei ataskaitų imčiai bei tai, ar imčiai taikytas nuoseklumo kriterijus turi įtakos rezultatams. Todėl tyrimui buvo atrinktos P.Afrikos banko Barclays Africa (2016m.) ir Japonijos draudimo paslaugų bendrovės MS&AD Insurance (2015m.) ataskaitos, kurios taip pat yra laisvai prieinamos per IIRC duomenų bazę.

Gauti papildomo tyrimo informacijos atskleidimo rezultatai yra pateikiami 22-oje lentelėje, kartu juos palyginant su pagrindinio tyrimo metu nustatytais informacijos atskleidimo intervalais (detalūs IR atskleidimai pateikiami 12 ir 13 prieduose). Pagal lentelės duomenis matoma, kad informacijos atskleidimas naujai tirtose ataskaitose nėra visiškai atitinkantys pagrindinio tyrimo gautus rezultatus. Pirmasis atskleidimo neatitikimas fiksuojamas su akcijomis ir dividendais susijusios informacijos subkategorijoje. Banko analizuota ataskaita atskleidė 59,29% visų prasminių vienetų, kai šios grupės ataskaitoms priskirtas intervalas yra nuo 60% iki 80% imtinai. Tačiau subkategorijos atskleidimo rezultatui pritrūko tik 0,71% iki pateikimo į intervalą, kuris leidžia informaciją vertinti kaip atskleistą. Minėtasis procentinis trūkumas sudaro tik vieną prasminį vienetą (visa subkategorijos apimtis 178), todėl jis nėra vertinamas kaip reikšminis ir priimama išvada, kad papildomo tyrimo gauti rezultatai sutampa su pagrindinio.

22 lentelė. Papildomo IR turinio analizės tyrimo rezultatai

Nr.	Informacijos subkategorija	Bankai	Draudimo bendrovės
1	Veiklos rezultatai, jų pokyčiai ir susijusi informacija	[40%-60%)	[40%-60%)
	Papildomai tirtų IR rezultatas	56,82%	40,56%
2	Su akcijomis ir dividendais susijusi informacija	[60%-80%)	[40%-60%)
	Papildomai tirtų IR rezultatas	59,29%	58,49%
3	Verslo modelio patikimumas	[40%-60%)	[20%-40%)
	Papildomai tirtų IR rezultatas	43,31%	39,13%
4	Įmonės kaip darbdavio statuso informacija	[40%-60%)	[40%-60%)
	Papildomai tirtų IR rezultatas	58,82%	41,18%
5	Socialinės/ ekologinės/ visuomeninės veiklų informacija	[40%-60%)	[20%-40%)
	Papildomai tirtų IR rezultatas	57,78%	35,56%
6	Paslaugos ir jų kokybė	[40%-60%)	[40%-60%)
	Papildomai tirtų IR rezultatas	72,73%	63,64%
7	Veiklos palyginimas	[40%-60%)	[40%-60%)
	Papildomai tirtų IR rezultatas	58,82%	72,22%

Informacijos subkategorija apie įmonės teikiamas paslaugas, jų paplitimą bei kokybę papildomo tyrimo metu abiejose IR buvo įvertinama kaip atskleista, o pagrindinio tyrimo metu gauti rezultatai leido formuoti išvadą, kad bankų ir draudimo paslaugų įmonių grupės atskleidžiamas informacijos kiekis tenkina tik minimalius reikalavimus. Abi papildomo tyrimo ataskaitos suteikia daugiau svarbios informacijos suinteresuotosiems šalims apie 6-ąją subkategoriją ir viršija minimalų informacijos kiekį, suteikdamos galimybę objektyviau priimti sprendimus susijusius su paslaugomis ir jų kokybe. Papildomame tyrime abi analizuotos ataskaitos nurodė klientų pasiskirstymą tarp skirtingų įmonės paslaugų ir atskleidė jų populiarumą, kai pagrindinio tyrimo abiejų grupių IR nebuvo linkusios atskleisti, kuriomis jų teikiamomis paslaugomis klientai naudojasi daugiausia, parodydami pasitikėjimą jomis bei jų paklausą. Taip pat dauguma pagrindinio tyrimo abiejų grupių ataskaitų tiksliai neįvardijo, kokiomis įdiegtomis ir naudojamomis apsaugos priemonėmis yra užtikrinama klientų duomenų apsauga, o Barclays Africa IR tiksliai tai įgyvendino. Draudimo bendrovės nebuvo linkusios įvertinti ir atskleisti klientų pasitenkinimo paslaugomis rodiklio rezultatus, MS&AD Insurance nurodė net dviejų metų rezultatus. Ši draudimo paslaugų bendrovė taip pat atskleidė ir metinius apsilankymų internetinėje svetainėje skaičius, kai beveik visose pagrindinio tyrimo analizuotose IR (išskyrus AEGON atvejį) šių rezultatų trūko. Tokie rezultatų skirtumai lėmė, kad abiejų grupių IR nustatyti 6-osios subkategorijos atskleidimo lygiai yra žemesni nei papildomo tyrimo IR. Tačiau tokie gauti tyrimo rezultatai patvirtina, kad įmonės, rengiančios IR, yra linkusios atskleisti šios subkategorijos informaciją ir visais analizuotais atvejais teisingam sprendimo priėmimui informacijos užtektų. Veiklos palyginimą atskleidžiančios informacijos subkategorijos papildomame tyrime buvo nustatyta, kad draudimo bendrovės atveju buvo atskleista daugiau reikalingos informacijos. Viso buvo atskleista 72,22% visų prasminių vienetų ir galima priimti išvadą, kad ši subkategorijos informacija buvo atskleista ir viršijanti minimalius reikalavimus, priskirtus pagrindinio tyrimo draudimo grupės veiklos palyginimo informacijos

subkategorijos atskleidimo įvertinimui.

Taigi, aptarus visus informacijos atskleidimo rezultatų nesutapimų atvejus, yra priimama išvada, kad tik trys papildomo tyrimo pagrįsti informacijos subkategorijų atskleidimo atvejų rezultatai skyrėsi nuo gautų atliekant pagrindinį tyrimą. Tačiau visais nesutapimų atvejais gauti rezultatai, informacijos subkategorijų atskleidimą įvertinantys kaip stipriau atskleistą, leidžia priimti išvadą, kad pagrindinio tyrimo rezultatai nėra pervertinti. Visų likusių subkategorijų atskleidimo rezultatai, gauti atliekant papildomą tyrimą, patvirtino pagrindinio tyrimo gautas išvadas ir nustatyti skirtingos informacijos atskleidimo lygiai suinteresuotosioms šalims laikomi patikimais ir patikrintais- bendras rezultatų vertinimų sutapimo lygis 80,00%. Todėl prieš formuojant pagrįstas ir patikrintas galutines tyrimo išvadas sekančioje darbo dalyje yra įvertinamas informacijos atskleidimo nepriklausomumo tyrimas.

4.3. Informacijos atskleidimo suinteresuotosioms šalims tyrimo rezultatų nepriklausomumo vertinimas

Atlikus turinio analizę ir gautus informacijos subkategorijų atskleidimo suinteresuotosioms šalims įvertinimus patikrinus papildomo tyrimo pagalba, buvo priimta išvada, kad gauti rezultatai yra patikimi. Todėl gauti duomenys yra panaudojami siekiant nustatyti, ar informacijos atskleidimas priklauso nuo įmonės tipo. Šiam tyrimui atlikti buvo naudojama statistinė programa SPSS. Buvo panaudoti 19 - tos ir 20 - tos lentelių gauti įvertinimų rezultatai ir suformuotos hipotezės:

H_0 - Informacijos atskleidimas nepriklauso nuo įmonės tipo;

H_1 - Informacijos atskleidimas priklauso nuo įmonės tipo.

Toliau naudojantis SPSS programa buvo sudaryta požymių dažnių lentelė (žr. 23 - ą lentelę).

23 lentelė. Informacijos atskleidimo požymių dažnių lentelė

Įmonės tipas		Visiškai neatskleista	Neatskleista	Minimalus atskleidimo lygis	Atskleista	Viso
Bankas	Stebėtų dažnių skaičius	<5	<5	10	15	28
	Tikėtinas dažnis	n<5	7,5	10,5	9,5	28,0
	% nuo atskleidimo lygio	n<5	n<5	43,47%	78,94%	50,00%
Draudimo bendrovė	Stebėtų dažnių skaičius	<5	10	13	<5	28
	Tikėtinas dažnis	n<5	7,5	10,5	9,5	28,0
	% nuo atskleidimo lygio	n<5	76,92%	56,52%	n<5	50,00%
Viso	Stebėtų dažnių skaičius	<5	13	23	19	56
	Tikėtinas dažnis	<5	13,0	23,0	19,0	56,0
	% nuo atskleidimo lygio	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Pagal 24 – oje lentelėje gautus duomenis galima nustatyti kriterijų, kurio rezultatai leis įvertinti informacijos atskleidimo nepriklausomumą. Yra įvertinami šie gautos dažnių lentelės aspektai:

1. Lentelės formatas - lentelė yra 2x4 (dvi eilutės ir keturi stulpeliai) ir nekvadratinė;
2. Duomenų skalė- nominalinė.

3. Daugiau kaip 20 % langelių tikėtinas dažnis <5 , todėl lentelėje duomenys yra apjungiami (sujungiami visiškai neatskleistų ir neatskleistų stulpelių reikšmės).

Pagal pateiktus kriterijus ir atliktus duomenų sujungimus nepriklausomumui nustatyti yra naudojami 24 – oje lentelėje pateikiami SPSS programa apskaičiuoti šių kriterijų rezultatai.

24 lentelė. Informacijos atskleidimo nepriklausomumo Chi - kvadrato rezultatai

Kriterijus	Reikšmė	df	Apytikslis reikšmingumas
Chi – kvadrato kriterijus (angl. <i>Pearson Chi – Square</i>)	11,331	2	0,003
Tikimybės koeficientas (angl. <i>Likelihood ratio</i>)			0,002
Tinkamų atvejų skaičius	56		

Rezultatų įvertinimui taikomas visuotinai naudojamas reikšmingumo lygmuo $\alpha = 0,05$ (Čekanavičius ir Murauskas, 2011). Šis parinktas lygmuo garantuoja, kad egzistuoja 95% tikimybė priimti teisingą hipotezę.

Pagal Chi – kvadrato (angl. *Pearson Chi – Square*) koeficiento reikšmę, pateiktą 24-oje lentelėje, matoma, kad tikimybės p yra lygi 0,003. Gauta reikšmė yra mažiau už reikšmingumo lygmenį ($0,003 < 0,05$), todėl nulinė hipotezė yra atmetama ir priimama alternatyvinė hipotezė (H_1), kuri teigia, informacijos atskleidimas priklauso nuo įmonės tipo.

Apibendrinant tyrimo rezultatus, galima teigti, kad informacijos atskleidimo lygis priklauso nu to, kokia įmonė integruotą ataskaitą rengia. Todėl ankstesnėse tyrimo dalyse gauti rezultatai apie tai, jog bankai atskleidžia daugiau informacijos savo suinteresuotosioms šalims yra patvirtinami.

4.4. Rezultatų apibendrinimas ir tolimesnio tyrimo prielaidų formavimas

Ankstesnėse darbo dalyse buvo atlikti trys tyrimai, kurių metu buvo tirtas bankų ir draudimo bendrovių parengtų IR informacijos atskleidimas suinteresuotosioms šalims. Du tyrimai buvo atliekami naudojant turinio analizę: pagrindinį tyrimą sudarė 8 IR, kurios tenkino imčiai taikytus kriterijus, ir papildomą tyrimą dar 2 IR, kurios buvo atrinktos siekiant patikrinti pagrindinio tyrimo gautus rezultatus ataskaitoms, kurios netenkino imties reikalavimo ataskaitą rengti du arba tris metus nuosekliai. Taip pat dar buvo atliktas informacijos atskleidimo nepriklausomumo nuo įmonės tipo nustatymo tyrimas. Remiantis visų trijų tyrimų gautais rezultatais apie integruotą ataskaitų informacijos atskleidimą bankų ir draudimo paslaugų įmonių suinteresuotosioms šalims yra suformuojamos išvados.

Bankų ir draudimo paslaugų bendrovių grupės atskleidžia akcininkams, vadovams, darbuotojams, konkurentams, valdžios institucijoms ir kreditoriams informaciją apie veiklos rezultatus, jų metinius pokyčius ir nurodo priežastis, kurios paaiškina pokyčius. Tačiau atskleidžiamos informacijos kiekis, remiantis turinio analize, yra ribotas ir minimalus. Įmonės nėra linkusios IR pateikti itin daug veiklos rezultatų. Draudimo įmonės pastebėta itin retai pateikia procentinius pokyčius. Svarbi informacija apie

akcijas ir dividendus akcininkams, vadovams bei kreditoriams abiejų grupių IR yra atskleidžiama ir suteikia informacijos pakankamai, kad susijusius su šia subkategorija sprendimus suinteresuotosios šalys galėtų priimti teisingus, tačiau bankai tai vykdo stipriau (atskleidžia vidutiniškai 16,92 % daugiau informacijos vienetų). Verslo modelio patikimumą vertinanti ir akcininkams, vadovams, tiekėjams ir partneriams, klientams, valdžios institucijoms bei kreditoriams svarbi informacija bankų IR iš viso yra atskleidžiama beveik 60%, o draudimo IR tik 29,14%. Toks draudimo grupės IR atskleidimo lygis vertinamas neigiamai ir suinteresuotosios šalys negauna net pagrindinių duomenų apie įmonę kaip patikimą verslo subjektą, todėl sprendimų šiais susijusiais klausimais jos teisingų ir objektyvių priimti neturi galimybes. Reikalingos informacijos apie ūkio subjektą, kaip darbo rinkoje veikiančią įmonę, vadovai ir darbuotojai integruotose ataskaitose gali gauti minimaliai, bet pakankamai teisingų sprendimų priėmimui. Socialinės/ ekologinės/ visuomeninės veiklų informacija, kuria domisi akcininkai, vadovai, tiekėjai ir partneriai, klientai, visuomenė, valdžios institucijos ir kreditoriai, bankų IR atskleidžiama minimaliai (51,11%), o draudimo bendrovės, kurios savo ataskaitose kalba apie šių veiklų vykdymą, visgi, objektyvios, išmatuotos ir sprendimų priėmimui reikalingos informacijos pateikia nepakankamai-minimalūs atskleidimo reikalavimai nebuvo įgyvendinti. Paslaugas ir jų kokybę atskleidžianti informacija, kuri yra svarbi akcininkams, klientams, konkurentams bei kreditoriams, abiejų grupių IR atskleidžiama tokiu lygiu, kuris teisingus sprendimus priimti leidžia, tačiau informacija yra ribota. Veiklos palyginimo informacija bankų ir draudimo bendrovių analizuotose ataskaitose atskleista itin panašiu rezultatu (beveik 60%) ir vertinama analogiškai - teisingus sprendimus, naudojantis IR atskleidžiama informacija, suinteresuotosios šalys priimti gali, tačiau jos kiekis nėra perteklinis.

Tačiau gautoms tyrimo išvadoms ir rezultatams yra keliami tam tikri apribojimai, kurie formuoja poreikį tolimesniam tyrimui. Pirmiausia, tyrimo rezultatams yra taikomas tyrimo imties apribojimas. Tyrimo metu iš viso buvo ištirta 10 skirtingų bankų ir draudimo paslaugų įmonių parengtų integruotų ataskaitų, kurios veikia finansų sektoriuje. Tačiau IIRC duomenų bazėje galima rasti iš viso 49-ias šio sektoriaus įmones. Dalis likusių į tyrimą nepatekusių ataskaitų gali būti draudimo arba banko įmonės, kurios IR teikė senesniais laikotarpiais arba nenuosekliai ir gali šį atliktą tyrimą praplėsti. Taip pat tyrimo laukas galima būti plečiamas įtraukiant ne tik bankus ar draudimo paslaugų įmones. Todėl teisingi ir pagrįsti rezultatai yra formuojami tik apie šio tyrimo imtį.

Atliekant tyrimą buvo pastebėti tam tikri aspektai, kurie rezultatų vertinimui ir suformuotoms išvadoms apie bankų ir draudimo paslaugų įmonių IR informacijos atskleidimą suinteresuotosioms šalims įtakos neturėjo, bet išryškino akivaizdų IR rengimo gairių skirtingą taikymą ir vienuo reikalavimų trūkumo problemą, galimai, dėl kurios informacija ir yra atskleidžiama nevienodai ir nepakankamai. Atliekant turinio analizę buvo pastebėta, kad įmonės labai skirtingai suvokia pokyčių atskleidimą laikotarpių atžvilgiu. Metų skaičius, už kurį įmonės pateikė rodiklių ar rezultatų reikšmes ir pokyčius, svyruoja nuo vienerių metų duomenų atskleidimo (metai, už kuriuos IR yra pateikiama) iki

net 4 ataskaitinių laikotarpių rezultatų pateikimo. Pavyzdžiui, Prancūzijos draudimo paslaugų bendrovės Axa IR už 2016m. atskleidžia tik tų ataskaitinių metų rezultatus, o Olandijos FMO ir ING bankų IR atskleidė ne tik paskutinio ataskaitinio laikotarpio rezultatus, bet papildomai dar trijų laikotarpių istorinius duomenis. Tačiau tokios pat praktikos nesilaikė kitas Olandijos analizuotas bankas ABN AMRO, kurio pateikta 2016m. IR atskleidžia duomenis už du paskutinius ataskaitinius metus. Kitas įmonių tarpusavio ataskaitų teikimo praktikų skirtumas - naudojama valiuta. Analizuotos įmonės priklauso skirtingiems regionams, kuriuose įmonės apskaitą veda skirtingomis valiutomis, tačiau būtent skirtingas jų naudojimas IR apunkina suinteresuotųjų šalių objektyvų atskleistos informacijos palyginimą. Japonijos MS&AD įmonė apskaitą vedama jenomis, tačiau IR piniginių rezultatų išraiškos pateikiamos taip pat ir JAV doleriais, kuris palengvina verčių suvokimą ir suteikia objektyvesnį palyginimą. Analizuotose ataskaitose taip pat pastebėtas itin platus IR apimčių tarpusavio skirtumas. Išryškėjo viena bendra tendencija, kad bankai rengia ilgesnes ataskaitas nei draudimo paslaugų įmonės. Tačiau tyrime ataskaitos apimtis nebuvo vertinama kaip kriterijus, atskleidžiantis geresnės kokybės informaciją, dėl rengimo gairėse nenurodyto jokio apimties reikalavimo ar ribojimo. Tačiau net tarp bankų grupės įmonių IR pastebimas itin didelis apimties skirtumas, kuris informacijos atskleidimo vertinimo metu pranašumo nesuteikė- Brazilijos banko Itau Unibanco 2016m. IR (apimtis 75psl.) ir Olandijos banko ING 2016m. IR (apimtis 459psl.) buvo įvertintos analogiškai. IR skiriasi ir įmonių požiūriu dėl finansinių ataskaitų rinkinio įterpimo į IR. Iš visų darbe analizuotų ataskaitų trys pateikė tik tam tikrų ataskaitų fragmentus ar vieną ataskaitą, tačiau atskiros dalies joms neskyrė (Itau Unibanco, Axa ir Barclays Africa Group ataskaitos). Todėl visi šie pastebėti IR skirtumai turėtų būti objektyviai apsvarstyti, siekiant ataskaitų rengimo praktikų suvienodinimo, kuris gali padėti geriau atskleisti informaciją suinteresuotosioms šalims.

Ateityje ši mokslinė problema turėtų būti toliau tiriama ne tik formuojant naują tyrimo imtį, bet taip pat taikant kitokius metodus IR informacijos atskleidimo suinteresuotosioms šalims tirti. Remiantis kitų metodų gautais rezultatais būtų galima daryti išvadų palyginimą, atrasti naujų problemos aspektų ir jais remiantis ieškoti būdų, kaip organizacijos, kurios rengia ar tik planuoja pradėti rengti IR, galėtų pagerinti informacijos atskleidimą savo suinteresuotosioms šalims.

IŠVADOS IR DISKUSIJOS

1. Integruota ataskaita, sujungianti finansinius ir nefinansinius įmonės rezultatus, siekia atskleisti, kaip organizacija pasinaudodama šešiais skirtingais kapitalo ištekliais kuria vertę trumpu, vidutiniu bei ilguoju laikotarpiais. Ataskaitos rengimo lengvinimui ir aiškumui IIRC sudarė rekomendacinio pobūdžio rengimo gaires, kurios ne suvienodino ataskaitos formatus tarp skirtinguose regionuose ar verslo sektoriuose veikiančių įmonių, o, priešingai, išplėtė jų įvairovę dėl tikslų, išbaigtų ir konkrečių nurodymų informacijos atskleidimui nebuvimo. Buvo nustatyta, kad dažniausiai integruotų ataskaitų taikymas susiduria su informacijos kokybės ir naudingumo problema. Ataskaitose pateikiama informacija yra atrenkama remiantis tik įmonių individualiais prioritetais, visiškai netaikant standartizuotų ir tikslų atrankos reikalavimų. Todėl nėra užtikrinama, kad organizacijų suinteresuotosios šalys, siekdamos gauti joms svarbią ir aktualią informaciją apie įmonę, integruota ataskaita gali naudotis kaip pagrindiniu informacijos šaltiniu.
2. Kiekviena įmonė ar organizacija turi suinteresuotąsias šalis, kurias su įmone sieja skirtingi interesai, formuojantys reikalingos atskleisti informacijos poreikius. Visoms suinteresuotosioms šalims svarbią atskleisti informaciją galima suskaidyti į 7 subkategorijas, atskleidžiančias tam tikrus įmonės veiklos ir rezultatų aspektus. Integruotoje ataskaitoje pateikiamą informaciją turėtų sudaryti aštuoni turinio elementai, kurie atskleidžia tam tikrus su gebėjimu kurti vertę susijusius rezultatus ir jų struktūrą, atsiradusius pokyčius bei paaiškinti jų priežastis ir pasekmes. Ataskaitų rengimo gairėse nesiūlant konkrečių veiklos vertinimo sistemų ar modelių, taip pat nenurodant privalomo atskleisti rodiklių sąrašo, kaip tai daro tvarumo ataskaitų rengėjai, tik pagal turinio elementų struktūrą paaiškinančius punktus buvo galima priskirti konkrečius informacijos vienetus: rezultatų rodikliai įvairiomis išraiškomis (piniginėmis, procentinėmis, natūrinėmis ir kt.), vaizdinė informacija (paveikslai, diagramos, grafikai) bei tekstinė medžiaga, kurie gali atskleisti tam tikrą informaciją ataskaita besinaudojančiai suinteresuotajai šaliai.
3. Turinio analizės (angl. *content analysis*) metodas leido išanalizuoti ataskaitų informacijos atskleidimo kokybę ir nustatyti subkategorijų atskleidimo lygius. Atliekant turinio analizę, subkategorijomis buvo laikomos 7-ios skirtingos informacijos grupės, o prasminiais vienetais nustatyti viso 285 informacijos indikatoriai. Suformuotą galutinę tyrimo imtį sudarė 10 integruotų ataskaitų, kurias 2 arba 3 metus iš eilės rengė bankų ir draudimo paslaugų įmonės. Gauti turinio analizės rezultatai apie informacijos atskleidimo lygį tarp bankų ir draudimo paslaugų bendrovių buvo patikrinti statistiškai įvertinant informacijos atskleidimo nepriklausomumą naudojant SPSS programą.
4. Atlikta turinio analizė atskleidė, kad įmonių integruotose ataskaitose esanti informacija nėra

pakankamai atskleista visų suinteresuotųjų šalių atžvilgiu ir dalis su įmone susijusių sprendimų negali būti priimami dėl tikslios ir objektyvios informacijos trūkumo.

- Bankų grupės integruotų ataskaitų visų informacijos subkategorijų atžvilgiu atskleidimo lygis tenkino minimalius reikalavimus ir suinteresuotųjų šalių sprendimai gali būti priimami remiantis pakankamu kiekiu objektyvios informacijos, tačiau ji nėra perteklinė ir itin plati - beveik visose subkategorijose prasminių vienetų atskleidimo lygis pateko į intervalą nuo 40% iki 60%. Vienintelė subkategorija atskleidžianti informaciją apie akcijas ir dividendus buvo įvertinta kaip viršijanti minimalius reikalavimus ir suteikianti platų reikalingos informacijos kontekstą su šia subkategorija susijusių klausimų atžvilgiu - atskleidimo lygis 64,82%.
- Draudimo paslaugų bendrovės neatskleidė net minimalaus informacijos kiekio apie veiklos patikimumą (vidutiniškai nurodė 29,14% visų prasminių vienetų) bei socialinę / ekologinę ir visuomeninę veiklas (ataskaitose vidutinis priskirtų prasminių vienetų atskleidimas lygus 35,00%). Suinteresuotųjų šalių sprendimai, susiję su šių subkategorijų informacijos atskleidimu, negali būti priimami teisingi ir pagrįsti. Kitos subkategorijos buvo atskleistos tenkinant minimalius reikalavimus ir suteikiant pagrindinę svarbiausią informaciją suinteresuotosiems šalims.
- Atliktas papildomas turinio analizės tyrimas naujai suformuotai imčiai visų subkategorijų atvejais patvirtino, kad pagrindinio tyrimo gauti vertinimų rezultatai yra nepervertinti ir suinteresuotosiems šalims dažniausiai integruotose ataskaitose informacijos atskleidimas yra tenkinantis minimalius reikalavimus išskyrus draudimo paslaugų įmonių itin žemą atskleidimą apie veiklos patikimumą ir socialinę / ekologinę bei visuomeninę veiklas.
- Statistiškai patikrinus informacijos atskleidimo nepriklausomumą nuo įmonės tipo buvo patvirtintas bankų didesnis nei draudimo paslaugų bendrovių informacijos atskleidimas ir juo remiantis suformuotos išvados yra vertinamos kaip patikimos ir pagrįstos.

Pastebėti tirtų integruotų ataskaitų rengimo skirtumai dėl nevienodos palyginamosios informacijos už buvusius metus pateikimo, naudojamų valiutų ir viso finansinių ataskaitų rinkinio įtraukimo turėtų būti apsvarstyti ir suvienodinti, siekiant pagerinti atskleidžiamos informacijos kokybę.

LITERATŪROS SĄRAŠAS

1. Abeysekera, I. (2013). A template for integrated reporting. *Journal of Intellectual Capital*, 14(2), 227-245p.
2. Accounts Commission for Scotland. (1999). *Getting to Know You: Building and Using an Information Portfolio – A Guide for Service Managers*. [žiūrėta 2017-12-15]. Prieiga per internetą http://www.audit-scotland.gov.uk/uploads/docs/report/1999/nr_990401_getting_to_know_you.pdf
3. Adams, C. A., Potter, B., Singh, P. J. & York, J. (2016). Exploring the implications of integrated reporting for social investment (disclosures). *The British Accounting Review*, 48(3), 283-296p.
4. Al-Awad, M. & Harb, N. (2005). Financial development and economic growth in the Middle East. *Applied Financial Economics*, 15(15), 1041-1051p.
5. Ang, J. B. & McKibbin, W. J. (2007). Financial liberalization, financial sector development and growth: evidence from Malaysia. *Journal of development economics*, 84(1), 215-233p.
6. Baboukardos, D. & Rimmel, G. (2016). Value relevance of accounting information under an integrated reporting approach: A research note. *J.Account.Public Policy*, 35(4), 437-452p.
7. Baron, D. (2009), “A positive theory of moral management, social pressure, and corporate social performance”. *Journal of Economics & Management Strategy*, 18(1), 7-43 p.
8. Basnan, N., Md Salleh, M. F., Ahmad, A., Upawi, I., & Mohd Harun, A. (2016). Information Needs for Accountability Reporting: Perspectives of Stakeholders of Malaysian Public Universities. *Acta Universitatis Danubius. Œconomica*, 12(3), 68-82p.
9. Bebchuk, L., Cohen, A., & Ferrell, A. (2008). What matters in corporate governance?. *The Review of financial studies*, 22(2), 783-827p.
10. Beringer, C., Jonas, D. & Kock, A. (2013). Behaviour of internal stakeholders in project portfolio management and its impact on success. *International Journal of Project Management*, 31(6), 830-846p.
11. Bernardi, C. & Stark, A., W. (2016). Environmental, social and governance disclosure, integrated reporting, and the accuracy of analyst forecasts. *The British Accounting Review*, 1-16p.
12. Becsi, Z., & Wang, P. (1997). Financial development and growth. *Economic Review-Federal Reserve Bank of Atlanta*, 82(4), 46-62p.
13. Boiral, O. (2013). Sustainability reports as simulacra? A counter-account of A and Aþ GRI reports. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 26(7), 1036-107p.
14. Bumann, S., Hermes, N., & Lensink, R. (2013). Financial liberalization and economic growth: A meta-analysis. *Journal of International Money and Finance*, 33, 255-281p.
15. Burke, J. J. & Clark, C.E. (2016). The business case for integrated reporting: Insights from leading practitioners, regulators, and academics. *Business Horizons*, 59(3), 273-283p.

16. Butkevičienė, E. ir Vaicekauskaitė, A. (2010). *Antrinė kiekybinių duomenų analizė. Mokymo medžiaga.* [žiūrėta 2018-04-31]. Prieiga per internetą: http://www.lidata.eu/index.php?file=files/mokymai/kiek2/kiek2.html&course_file=kiek2_3_4.html
17. Capital & conflict editor. (2017). *What is the cost-to-income ratio?*. Prieiga per internetą <https://www.capitalandconflict.com/financial-glossary/costincome-ratio/>
18. Carroll, A. B. (1991). The pyramid of corporate social responsibility: Toward the moral management of organizational stakeholders. *Business horizons*, 34(4), 39-48p.
19. Chen, A., Kao, L., Tsao, M., & Wu, C. (2007). Building a corporate governance index from the perspectives of ownership and leadership for firms in Taiwan. *Corporate Governance: An International Review*, 15(2), 251-261p.
20. Cheng, M., Green, W., Conradie, P., Konishi, N. & Romi, A. (2014). The international integrated reporting framework: key issues and future research opportunities. *Journal of International Financial Management & Accounting*, 25(1), 90-119p.
21. Christauskas, Č. ir Kazlauskienė, V. (2009). Modernių veiklos vertinimo sistemų įtaka įmonės valdymui globalizacijos laikotarpiu. *Economics & Management*.
22. Clark, C. (2003). The performance information needs of users of the annual reports of government departments. *In Accountability Symposium, Accounting and Finance Association of Australia and New Zealand*, 5.
23. Cooper, D.J. & Morgan, W. (2013). Meeting the evolving corporate reporting needs of government and society: arguments for a deliberative approach to accounting rule making. *Accounting and Business Research*, 43(4), 418-441p.
24. Coy, D. & Dixon, K. (2004). The public accountability index: crafting a parametric disclosure index for annual reports. *The British Accounting Review*, 36(1), 79-106p.
25. Coy, D., Fischer, M. & Gordon, T. (2001). Public accountability: A new paradigm for college and university annual reports. *Critical Perspectives on Accounting*, 12 (1), 1–31p.
26. Čekanavičius, L. (n.d). *Kaštų ir naudos analizė.* [žiūrėta 2017-07-25]. Prieiga per internetą http://www.ef.vu.lt/dokumentai/katedros/KMMK/Ka%C5%A1t%C5%B3_ir_naudos_analiz%C4%97.pdf
27. Čekanavičius, V., Murauskas, G. (2011). *Taikomoji regresinė analizė socialiniuose tyrimuose.* Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla.
28. Daniels, J. D. & Daniels, C. E. (1991). Municipal financial reports: What users want. *Journal of accounting and Public Policy*, 10(1), 15-38p.
29. Dansky, K. H., & Gamm, L. S. (2004). Accountability framework for managing stakeholders of health programs. *Journal of health organization and management*, 18(4), 290-304p.

30. Deloitte integruota ataskaita (IR). (2012). *Integrated Reporting Navigating your way to a truly Integrated Report*. [žiūrėta 2017-04-25]. Prieiga per internetą <https://www.iasplus.com/en/publications/south-africa/other/integrated-reporting-issue-3>
31. de Villiers, C., Rinaldi, L., & Unerman, J. (2014). Integrated Reporting: Insights, gaps and an agenda for future research. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 27(7), 1042-1067, doi:<http://dx.doi.org/10.1108/AAAJ-06-2014-1736>
32. Dikčius, V. (2011). *Anketos sudarymo principai*. Vilnius: Vilniaus universitetas.
33. Dragu, I. M., & Tiron-Tudor, A. (2013). The integrated reporting initiative from an institutional perspective: emergent factors. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 92, 275-279p.
34. Eccles, R. G., & Saltzman, D. (2011). Achieving sustainability through integrated reporting. *Stanford Social Innovation Review* ,59.
35. Eccles, R. G. & Krzus, M. P. (2009). *One Report: Integrated Reporting for a Sustainable Strategy*. Hoboken, NY: John Wiley & Sons. [žiūrėta 2017-03-16]. Prieiga per internetą [https://books.google.lt/books?hl=en&lr=&id=mEBE9MBOWn4C&oi=fnd&pg=PT9&dq=Eccles,+R.+and+Krzus,+M.+\(2010\),+%E2%80%9CIntegrated+reporting+for+a+sustainable+strategy%E2%80%9D,+Financial+Executive,+March,+pp.+2932.&ots=KwloQrNrfj&sig=R9QrEj3k4nD0PzR01jYNmXeJk_E&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false](https://books.google.lt/books?hl=en&lr=&id=mEBE9MBOWn4C&oi=fnd&pg=PT9&dq=Eccles,+R.+and+Krzus,+M.+(2010),+%E2%80%9CIntegrated+reporting+for+a+sustainable+strategy%E2%80%9D,+Financial+Executive,+March,+pp.+2932.&ots=KwloQrNrfj&sig=R9QrEj3k4nD0PzR01jYNmXeJk_E&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false)
36. Europos valdovų taryba. (2014). *Kapitalo reikalavimai banko sektoriui*. Prieiga per internetą <http://www.consilium.europa.eu/lt/policies/banking-union/single-rulebook/capital-requirements/>
37. Freeman, R.E. (1984). *Strategic management: a stakeholder approach*. Boston: Pitman Publishing.
38. Global Reporting Initiative (2017). [žiūrėta 2017-09-10]. Prieiga per internetą: <https://www.globalreporting.org/Information/about-gri/Pages/default.aspx>
39. Gray, R. (2006). Social, environmental and sustainability reporting and organisational value creation? Whose value? Whose creation?. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 19(6), 793-819p.
40. Gudonavičius, L., Savanevičienė, A. (2008). Vidinės ir išorinės aplinkos įtaka priimant strateginius sprendimus. *Economics & Management*, 362-367p.
41. Haller, A., & van Staden, C. (2014). The value added statement—an appropriate instrument for Integrated Reporting. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 27(7), 1190-1216, doi: <http://dx.doi.org/10.1108/AAAJ-04-2013-1307>
42. Hassan, M. & Bashir, A. (2003). Financial development and economic growth in the Middle East. In *The 6 th International Conference in Islamic Economics*. Manama: Bahrain.
43. Hassan, M. K., Sanchez, B., & Yu, J. S. (2011). Financial development and economic growth: New evidence from panel data. *The Quarterly Review of economics and finance*, 51(1), 88-104p.
44. Havlova, K. (2015). What Integrated Reporting Changed: The Case Study of Early Adopters.

- Procedia Economics and Finance*, 34, 231-237p.
45. Heemskerk, B., Pistorio, P. & Scicluna, M. (2002). Sustainable development reporting: Striking the balance. *World Business Council for Sustainable Development*.
  46. Howorth, C., Moro, A. (2012). Trustworthiness and interest rates: an empirical study of Italian SMEs. *Small Business Economics*, 39(1), 161-177p.
  47. Interpreta, C. N. A. (2011). Study on accounting requirements for SMEs: final report. *Brussels: European Commission*.
  48. Feketekuty, G., Procassini, A. (2002). *Commercial Diplomacy, the Private Sector and The Public Policy Process—An Interactive Relationship*. [žiūrėta 2017-12-15]. Prieiga per internetą http://www.commercialdiplomacy.org/manuals/manual_busgov1.htm
  49. Flower, J. (2014). The international integrated reporting council: a story of failure. *Critical Perspectives on Accounting*, 27, 1-17p.
  50. Frías-Aceituno, J., V., Rodríguez-Ariza, L. & García-Sánchez, I., M. (2013a). Is integrated reporting determined by a country's legal system? An exploratory study. *Journal of Cleaner Production*, 44, 45-55p.
  51. Frias-Aceituno, J. V., Rodriguez-Ariza, L., & Garcia-Sanchez, I. M. (2013b). The role of the board in the dissemination of integrated corporate social reporting. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*, 20(4), 219-233. doi: 10.1002/csr.1294
  52. García-Sánchez, I. M., Rodríguez-Ariza, L. & Frías-Aceituno, J. V. (2013). The cultural system and integrated reporting. *International Business Review*, 22(5), 828-838p.
  53. Ginevičius, R., Sudžius, V. (2008). *Organizacijų teorija: vadovėlis*. Vilnius: Technika.
  54. Global Reporting Initiative. (2012). *Integrated Reporting*. [žiūrėta 2017-03-10]. Prieiga per internetą <https://www.globalreporting.org/SiteCollectionDocuments/Integrated-reporting-monthly-report-October-to-December-2011.pdf>
  55. Jensen, J. C. & Berg, N. (2012). Determinants of traditional sustainability reporting versus integrated reporting. An institutionalist approach. *Business Strategy and the Environment*, 21(5), 299-316p.
  56. Kardelis, K. (2002). *Mokslinių tyrimų metodologija ir metodai*. Kaunas: Judex
  57. Kerzner, H. (2013). *Project management: a systems approach to planning, scheduling, and controlling*. John Wiley & Sons.
  58. Khan, M. S. & Senhadji, A. S. (2003). Financial development and economic growth: A review and new evidence. *Journal of African Economies*, 12(2), 89-110p.
  59. Kokemuller, N. (2016). *How Is a Competitor a Stakeholder?* [žiūrėta 2017-09-10]. Prieiga per internetą <https://yourbusiness.azcentral.com/competitor-stakeholder-24680.html>
  60. Kulkarni, G. (2017). *Applying the Goals Cascade to the COBIT 5 Principle Meeting Stakeholder*

Needs. [žiūrėta 2017-12-15]. Prieiga per internetą <http://www.isaca.org/COBIT/focus/Pages/applying-the-goals-cascade-to-the-cobit-5-principle-meeting-stakeholder-needs.aspx>

61. Kurochkina, I., Shuvalova, E. & Novozhilova, I. (2017). About Formation of the Integrated Reporting Performance in the Process of Building a Sustainable Business of Transport and Communication Companies. *Procedia Engineering*, 178, 267-277p.
62. Lee, J. (2008). Preparing performance information in the public sector: an Australian perspective. *Financial Accountability & Management*, 24(2), 117-149p.
63. Lee, K. W. & Yeo, G. H. H. (2016). The association between integrated reporting and firm valuation. *Review of Quantitative Finance and Accounting*, 47(4), 1221-1250p.
64. Levy, D.L., Brown, H.S. and de Jong, M. (2010), "The contested politics of corporate governance: the case of the global reporting initiative". *Business & Society*, 49(1), 88-115p.
65. Li, Y., O'Donnell, J., García-Castro, R. & Vega-Sánchez, S. (2017). Identifying stakeholders and key performance indicators for district and building energy performance analysis. *Energy and Buildings*, 155, 1-15p.
66. Mack, J. & Ryan, C. (2004) An Empirical Investigation of Users of the General Purpose Financial Reports Australian Government Departments. In *Parker, L & Meng, L (Eds.) Fourth Asia Pacific Interdisciplinary Research in Accounting Conference Proceedings*. Singapore.
67. Magnaghi, E., & Trébucq, S. (2017). Using the EFQM excellence model for integrated reporting: A qualitative exploration and evaluation. *Research in International Business and Finance*, 42, 522-531
68. Marr, B. (2016). *The 75 KPIs Every Manager Needs To Know*. Prieiga per internetą <http://www.eefam.gr/assets/files/library/libraryone/The%2025%20KPIs%20Every%20Manager%20Needs%20To%20Know09122014.pdf>
69. Mauricijenė, I., Paužuolienė, J. (2014). Įmonių socialinės atsakomybės svarba: visuomenės požiūris. *Regional Formation and Development Studies*, 10(2), 123-132p.
70. Mazur, A. K. & Pisarski, A. (2015). Major project managers' internal and external stakeholder relationships: The development and validation of measurement scales. *International Journal of Project Management*, 33(8), 1680-1691p.
71. Malvey, D., Fottler, M. D. & Slovensky, D. J. (2002). Evaluating stakeholder management performance using a stakeholder report card: the next step in theory and practice. *Health Care Management Review*, 27(2), 66-79p.
72. Meeks, G. and Meeks, J.G.T. (2001). *Towards a Cost-Benefit Analysis of Accounting Regulation*. Institute of Chartered Accountants in England and Wales.
73. Milne, M.J. & Gray, R. (2013). W(h)ither ecology? The triple bottom line, the Global Reporting

- Initiative, and corporate sustainability reporting. *Journal of Business Ethics*, 118(1), 13-29p
74. Mio, C., Marco, F. & Pauluzzo, R. (2016). Internal application of IR principles: Generali's Internal Integrated Reporting. *Journal of Cleaner Production*, 139, 204-218p.
  75. Morkevičius, V., Telešienė, A. ir Žvaliauskas, G. (2008). *Kompiuterizuota kokybinių duomenų analizė su NVivo ir Text Analysis Suite: Pavyzdinis metodologinis mokomasis studijų paketas*. Kauno technologijos universitetas. [žiūrėta 2018-04-09]. Prieiga per internetą http://www.lidata.eu/index.php?file=files/mokymai/NVivo/nvivo.html&course_file=nvivo_II_2_7.html
  76. Neely, A. D., Adams, C. & Kennerley, M. (2002). *The performance prism: The scorecard for measuring and managing business success*. London: Financial Times/Prentice Hall.
  77. Nice Satmetrix. (2017). *What Is Net Promoter?*. Prieiga per internet <https://www.netpromoter.com/know/>
  78. Oprisor, T. (2015). Auditing Integrated Reports: Are There Solutions to This Puzzle? *Procedia Economics and Finance*, 25, 87-95p.
  79. Özdemir, D. (2014). Economic growth and financial liberalization in the EU accession countries. *Applied Economics Letters*, 21(15), 1036-1044p.
  80. Parmenter, D. (2015). *Key performance indicators: developing, implementing, and using winning KPIs*. John Wiley & Sons.
  81. Pavlopoulos, A., Magnis, C., & Iatridis, G. E. (2017). Integrated reporting: Is it the last piece of the accounting disclosure puzzle?. *Journal of Multinational Financial Management*, 41, 23-46p.
  82. Perego, P., Kennedy, S. & Whiteman, G. (2016). A lot of icing but little cake? Taking integrated reporting forward. *Journal of Cleaner Production*, 136, 53-64p.
  83. Perrini, F. & Tencati, A. (2006). Sustainability and stakeholder management: the need for new corporate performance evaluation and reporting systems. *Business Strategy and the Environment*, 15(5), 296-308p.
  84. Prado-Lorenzo, J. M., Garcia-Sanchez, I. M. (2010). The role of the board of directors in disseminating relevant information on greenhouse gases. *Journal of Business Ethics*, 97 (3), 391–424p.
  85. Pope, P. F. & McLeay, S. J. (2011). The European IFRS experiment: Objectives, research challenges and some early evidence. *Accounting and Business Research*, 41(3), 233-266p.
  86. Post, J. E., Preston, L. E. & Sachs, S. (2002). Managing the extended enterprise: The new stakeholder view. *California management review*, 45(1), 6-28p.
  87. Ramírez Córcoles, Y., Santos Peñalver, J. F. & Tejada Ponce, Á. (2011). Intellectual capital in Spanish public universities: stakeholders' information needs. *Journal of Intellectual capital*, 12(3), 356-376p.

88. Rensburg, R. & Botha, E. (2014). Is Integrated Reporting the silver bullet of financial communication? A stakeholder perspective from South Africa. *Public Relations Review*, 40(2), 144-152p.
89. Riley, J. (2009). *Q&A - What are the main interests of business stakeholders?*. Prieiga per internetą <https://www.tutor2u.net/business/blog/qa-what-are-the-main-interests-of-business-stakeholders>
90. Rizzo, E., Pesce, M., Pizzol, L., Alexandrescu, F. M., Giubilato, E., Critto, A., ... & Bartke, S. (2015). Brownfield regeneration in Europe: Identifying stakeholder perceptions, concerns, attitudes and information needs. *Land Use Policy*, 48, 437-453p
91. Ruiz-Lozano, M., & Tirado-Valencia, P. (2016). Do industrial companies respond to the guiding principles of the Integrated Reporting framework? A preliminary study on the first companies joined to the initiative. *Revista de Contabilidad*, 19(2), 252-260p.
92. Ryan, C., Stanley, T., & Nelson, M. (2002). Accountability disclosures by Queensland local government councils: 1997–1999. *Financial Accountability & Management*, 18(3), 261-289p.
93. Schipper, K. (2010). How can we measure the costs and benefits of changes in financial reporting standards? *Accounting and Business Research*, 40(3), 309-327. doi:10.1080/00014788.2010.9663406
94. Şener, İ., Varoğlu, A. & Karapolatgil, A. A. (2016). Sustainability Reports Disclosures: Who are the Most Salient Stakeholders?. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 235, 84-92p.
95. Sigma project. (2001). *The Sigma guidelines: putting sustainable development into practice—a guide for organisations.* Prieiga per internetą <http://www.projectsigma.co.uk/Guidelines/SigmaGuidelines.pdf>
96. Slack, R., & Campbell, D. (2016). *Meeting users' information needs: the use and usefulness of Integrated Reporting.* [žiūrėta 2017-12-15]. Prieiga per internetą http://www.accaglobal.com/content/dam/ACCA_Global/Technical/integrate/pi-use-usefulness-ir.pdf
97. Stacchezzini, R., Melloni, G. & Lai, A. (2016). Sustainability management and reporting: the role of integrated reporting for communicating corporate sustainability management. *Journal of Cleaner Production*, 136, 102-110p.
98. Stiglitz, J. E. (2000). Capital market liberalization, economic growth, and instability. *World development*, 28(6), 1075-1086p.
99. Stubbs, W. & Higgins, C. (2014). Integrated Reporting and internal mechanisms of change. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 27(7), 1068-1089p.
100. Stubbs, W., Higgins, C. & Milne, M. (2016). *An exploration of the information needs of selected stakeholders of integrated reporting.* [žiūrėta 2017-12-15]. Prieiga per internetą

- <https://www.cpaaustralia.com.au/~media/corporate/allfiles/document/professional-resources/sustainability/report-exploration-stakeholder-needs-integrated-reporting.pdf?la=en>
101. Susnienė, D. & Vanagas, P. (2005). Integration of total quality management into stakeholder management policy and harmonization of their interests. *Engineering economics*, 44(4), 71-77p.
  102. Tarptautinė standartizacijos organizacija [ISO]. (2015). *Kokybės vadybos principai*. [žiūrėta 2017-12-20]. Prieiga per internetą <https://www.iso.org/files/live/sites/isoorg/files/archive/pdf/en/pub100080.pdf>
  103. Tarptautinė integruotos atskaitomybės taryba. (2013). *The International [IR] Framework*. [žiūrėta 2017-03-07]. Prieiga per internetą <http://integratedreporting.org/wp-content/uploads/2015/03/13-12-08-THE-INTERNATIONAL-IR-FRAMEWORK-2-1.pdf>
  104. The International Integrated Reporting Council. (2013). *Integrated Reporting examples database*. [žiūrėta 2018-04-05]. Prieiga per internetą <http://examples.integratedreporting.org/home>
  105. Tidikis, R. (2003). *Socialinių mokslų tyrimų metodologija*. Vilnius: LTU Leidybos centras.
  106. Tooley, S., Hooks, J. & Basnan, N. (2010). Stakeholders' perceptions on the accountability of Malaysian local authorities. *Advances in Public Interest Accounting*, 15, 161-193p.
  107. Vaškeliene, L. ir Šeļepen, J. (2008). Informacijos apie intelektualinį kapitalą atskleidimas Lietuvos akcinėse bendrovėse. *Economics & Management*.
  108. Vera, D. & Onji, K. (2010). Changes in the banking system and small business lending. *Small Business Economics*, 34(3), 293-308p.
  109. Vilniaus konferencijų centras. (2017). *Pagrindiniai veiklos rodikliai rezultatų matavimui*. [žiūrėta 2018-04-05]. Prieiga per internetą <http://www.vcc.lt/lt/tinklarastis/pagrindiniai-veiklos-rodikliai-rezultatu-matavimui/37/70>
  110. Wagner Mainardes, E., Alves, H. & Raposo, M. (2012). A model for stakeholder classification and stakeholder relationships. *Management Decision*, 50(10), 1861-1879p.
  111. Wild, S. & van Staden, C. (2013). Integrated reporting: initial analysis of early reporters—an institutional theory approach. In *7th Asia Pacific interdisciplinary accounting research conference*, (pp. 26-28). Kobe.
  112. Winch, G.M. (2004). Managing Project Stakeholders. Morris, P.W.G., Pinto, J.K. (Eds.), In *The Wiley Guide to Managing Projects*. (pp. 271–289). John Wiley and Sons, New Jersey.
  113. Wisniewski, M. & Dickson, A. (2001). Measuring performance in Dumfries and Galloway Constabulary with the balanced scorecard. *Journal of the Operational Research Society*, 52(10), 1057-66p.
  114. Wisniewski, M. & Stewart, D. (2004). Performance measurement for stakeholders: The case of Scottish local authorities. *International Journal of Public Sector Management*, 17(3), 222-233p.

PRIEDAI

1. PRIEDAS

			Brazilijos bankas	Olandijos bankas	Olandijos bankas	Olandijos bankas baigta 28psl	Olandijos draudimas	Prancūzijos draudimas	Italijos draudimas	Pietų Afrikos draudimas	Pietų Afrikos bankas (papildomas)	Japonijos draudimas (papildomas)
			Rezultatas (Itaunibanco holdings S.A.) 2016	ABN AMRO 2016	FM O 2016	ING 2016	AEG ON 2016	Axa 2016	Generali 2016	Liberty Holdings 2016	Barclays Africa Group Limited 2016	MS&AD Insurance Group Holdings, Inc 2015
Bendra ataskaitos apimtis			75psl	393psl	174psl	459psl	88psl	102psl	98psl	92psl	94psl	91psl
Nefinansinės informacijos apimtis			75	276	129	300	86	102	93	88,5	94	66psl.
Finansinės informacijos (metinės ataskaitos ir su jomis susijusi informacija) apimtis			0	117	45	159	2	0	5	3,5	0	25psl
Turio elementas	Nr. subkategorijos	Rodiklis										
Apžvalga ir išorinė aplinka	3, 4	Įmonės gyvavimo laikotarpis	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+
	1, 3, 7	Šalių, kurioje įmonė teikia savo paslaugas skaičius.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	1, 4	Generalinio direktoriaus pranešimas (CEO)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	1, 4	Darbuotojų skaičius	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	1, 4	Darbuotojų struktūros atskleidimas pagal veiklos sritis	-	+	-	+	-	-	-	-	-	-
	2	Išplatintų akcijų skaičius vnt:	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+
	2	Paprastosios akcijos	+	-	+	+	-	-	-	-	-	+
	2	Privilegijuotosios akcijos	+	-	+	+	-	-	-	-	-	-
	2	Metiniai dividendai vienai akcijai pinigine išraiška	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

2	Tarpiniai dividendai vienai akcijai pinigine išraiška	-	+	-	+	-	-	-	+	-	-
1	Rinkos kapitalizacija pinigine išraiška	-	+	-	-	+	-	+	-	+	-
2	Metinė akcininkų grąža	-	-	+	-	-	-	+	-	+	+
1, 7	Užimama rinkos dalis %	+	+	-	-	-	-	+	-	-	+
1	Rinkos augimo tempas %	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1, 3	Šalių, kurioje įmonė veikia, ekonominės situacijos atskleidimas	+	+	-	+	-	-	+	-	-	+
1, 4	Susijusių šalių GDP pokyčiai	+	+	-	-	-	-	+	-	+	+
1	Paskolų palūkanų normų pokyčių informacija (grafikas)	+	+	-	-	nevertinama	nevertinama	nevertinama	nevertinama	-	nevertinama
1	Šalies nedarbo lygio pokyčiai	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	Šalies nekilnojamojo turto rinkos pokyčiai	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-
	Pajamos:										
1, 2	Metinės pajamos pinigine išraiška	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
1, 2, 7	Pajamų augimo tempas %	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-
1, 7	Pajamų struktūra pagal veiklos sritis (paslaugas) pinigine išraiškėmis	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
1, 7	Pajamų struktūra pagal veiklos regionus (padalinius) pinigine išraiškėmis	-	+	+	+	+	+	+	-	-	+
1, 7	Veiklos apimtys ir jų struktūra pagal klientų apimčių pasiskirstymą:	+	-	-	-	-	+	-	-	+	+
1, 2	Veiklos pelnas prieš palūkanas ir mokesčius pinigine išraiška	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+
1, 2	Veiklos pelno prieš palūkanas ir mokesčius pokyčių priežastys	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-
1	Turto vertė pinigine išraiška	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+
1	Turto vertės pokyčių priežastys	-	+	-	+	+	-	+	-	+	-
1, 2, 7	Grynasis pelnas pinigine išraiška	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
1, 3	Tiekėjų skaičius vnt.	+	-	-	+	-	-	-	-	-	-
3	Tiekėjų pokytis %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Tiekėjų pokyčius lėmusios priežastys	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-

3	Tiekėjų geografinė struktūra	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1, 4, 7	Konkurentų skaičius;	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1, 4	Padalinių bendras skaičius vnt.	+	+	-	+	-	-	-	-	+	+
1,2	Prekės ženklo vertė pinigine išraiška	+	-	-	+	-	-	-	-	-	-
	Kredito reitingas:										
2, 3	Standard&Poor's	+	+	+	+	+	-	-	+	-	+
2, 3	Moody's	+	+	-	+	-	-	+	-	-	+
2, 3	Fitch	+	+	+	+	-	-	+	-	-	-
1, 2, 3	Grynasis pinigų srautas iš pagrindinės veiklos pinigine išraiška	+	+	+	+	-	+	-	+	-	+
1, 2, 3	Grynasis pinigų ir pinigų ekvivalentų (sumažėjimas) padidėjimas pinigine išraiška	+	+	+	+	-	-	-	+	-	+
1, 3, 4, 7	Organizacijos pozicionavimo rinkoje, pagal skirtingus kriterijus, metiniai rezultatai	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+
1, 2	Sukurta pridėtinė vertė pinigine išraiška	+	-	-	+	+	-	-	-	-	-
1, 3	Valstybės, kurioje įmonė veikia, biudžeto skolos pokyčiai	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1, 3, 5, 6	Įmonės nustatytų suinteresuotųjų šalių ir jų poreikių atskleidimas	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+
1, 3	Audito išvada	+	+	+	+	+	-	-	-	-	+
1, 4	Vadovų pagrindinio atlyginimo augimo tempas %	+	+	-	+	-	-	-	+	+	-
4	Vadovų pagrindinis atlyginimas pinigine išraiška	+	+	+	+	-	-	-	+	+	+
1, 4	Darbo apmokėjimo politika	-	+	+	+	-	-	+	+	+	+
4	Nustatytas minimalus darbuotojo atlyginimas pinigine išraiška	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-
1, 4	Valdybos nariams išmokėtų premijų suma pinigine išraiška	+	+	+	+	-	-	-	+	+	-
1, 4	Darbuotojams išmokėta metinė atlyginimų ir premijų suma pinigine išraiška	-	+	+	+	+	+	-	+	+	-
1, 4	Metinis darbuotojų atlyginimo augimas %	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-

4	Generalinio direktoriaus ir vidutinio darbuotojų darbo užmokesčių santykis	-	+	+	-	+	-	-	-	-	-
4	Gini koeficientas	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-
1, 4	Vadovų pensijų išmokos pinigine išraiška	+	+	+	+	-	-	-	+	+	-
4	Darbuotojų pensijų išmokos pinigine išraiška	-	-	+	+	-	-	-	-	-	-
2, 4	Nuosavybės (akcininkų ir valdomų akcijų) struktūra	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
4	Valdybos narių gyvenimo aprašymai	+	+	+	+	+	-	+	+	-	+
4	Moterys, užimančios aukščiausias vadovaujančias pozicijas, arba jų dalis %.	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+
4	Metinis vadovų susitikimų su savo darbuotojais skaičius	-	-	-	+	+	-	-	-	-	-
4	Metinis organizacijos komitetų susitikimų skaičius	+	+	-	+	-	-	+	+	-	-
2	Supirktų akcijų skaičius	+	-	-	-	+	-	-	+	-	+
1	Valdybos pirmininko pranešimas	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-
1, 4	Komitetų ir jų funkcijų atskleidimas	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+
4	Įvardytos organizacijoje veikiančios darbuotojų profesinės sąjungos	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-
1, 3	Valdybos ar tarybų nariams suteiktų paskolų atskleidimas	-	+	+	+	-	-	-	-	-	-
1, 2, 4	Metinė akcininkams priskirta išmokėti suma pinigine išraiška (dividendai, palūkanos, akcijų išpirkimas)	-	-	+	+	+	-	+	+	+	+
1, 4	Valdybos ir komitetų narių dalyvavimo susitikimuose metinė statistika	-	+	-	-	-	-	+	+	+	-
1	Valdybos numatyti veiklos prioritetai	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+
1	Valdybos ir komitetų susitikimų apžvalga	-	-	+	+	-	-	-	+	+	-
4	Organizacijos valdymo struktūra (paveikslas)	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+
Verslo modelis	Įeiga										
1, 7	IR kapitalo elementų atskleidimas	+	-	+	+	-	+	+	+		+

1	Indėlių struktūra pagal veiklos sritis	-	+	+	+	nevertinama	nevertinama	nevertinama	nevertinama	-	nevertinama
1, 3	Ilgalaikio finansavimo šaltinių procentinė struktūra	-	+	+	-	-	-	-	+	-	-
1, 3	Ilgalaikio finansavimo šaltinių struktūrų pokyčiai per ketvirčius piginėmis išraiškėmis	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-
1, 3	Finansavimo šaltinių struktūra laiko atžvilgiu pinigėmis išraiškėmis	-	+	+	-	-	-	-	-	-	-
1, 3	Finansinio kapitalo struktūra pinigine išraiška	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-
1	Intelektinio kapitalo vertė pinigine išraiška	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	Gamybinio kapitalo vertė pinigine išraiška	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	Informacija apie naujus administracijos ar technologijų centrus	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	Užsakomųjų paslaugų (<i>angl. outsourcing</i>) apimtis %	+	-	-	+	-	-	-	-	+	-
4	Darbuotojų struktūros atskleidimas pagal amžių	+	-	-	+	-	+	-	+	-	-
4, 5	Neįgalumą turinčių darbuotojų dalis %	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+
	Veikla										
1, 4, 5	Suma, investuota į darbuotojų mokymus pinigine išraiška	+	+	-	+	+	-	+	+	+	-
1	Žmogiškojo kapitalo investicijų grąža %	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-
1	Investicijų suma, investuota į procesų tobulinimus pinigine išraiška	+	-	-	+	-	+	-	-	+	-
1	Investicijų sumos, investuotos į procesų tobulinimus, paskirtis	-	-	-	+	-	+	+	+	+	-
1, 3	Įvykdytų sandorių su tiekėjais apimtis vnt.	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1, 2	Valdomas turtas pinigine išraiška (<i>angl. Assets under management</i>)	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-
1, 2, 3	Įvardyti apskaitos politikos pokyčiai	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+
4	Visų darbuotojų pasiskirstymas pagal lytį %	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-
6	Atskleista informacija apie organizacijos paslaugoms teikti sukurtas aplikacijas	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+

	Išiga										
1, 6, 7	Skaitmenizuotų paslaugų dalis %	+	+	-	+	+	-	-	-	+	-
3, 6	Paslaugų patikimumo lygis %	-	+	-	+	-	-	-	-	-	-
1, 3	Paskolų portfelio struktūros atskleidimas pagal sektorius pinigėmis išraiškėmis	+	+	+	+	nevertinama	nevertinama	nevertinama	nevertinama	-	nevertinama
1	Įvardytos suteiktų paskolų portfelio dedamųjų apimčių ir sumų priežastys	-	+	+	+	nevertinama	nevertinama	nevertinama	nevertinama	+	nevertinama
1, 2, 3	Pajamų struktūra pagal veiklos sritis (paslaugas) pinigėmis išraiškėmis	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
3	100 didžiausių suteiktų paskolų vertė mln. EUR	+	-	-	-	nevertinama	nevertinama	nevertinama	nevertinama	-	nevertinama
3	100 didžiausių skolininkų dalis visame suteiktų paskolų portfelyje % bei jų metinis pokytis %	+	-	-	-	nevertinama	nevertinama	nevertinama	nevertinama	-	nevertinama
5	Socialiai atsakingas investavimas % (angl. <i>Green investment</i>)	+	-	+	-	-	+	-	+	-	-
1, 5	Socialiai atsakingas investavimas pinigine išraiška	-	+	+	+	+	+	-	+	+	-
1, 5	Neperdirbamos atliekos svorio matais	+	-	-	+	-	-	-	-	-	-
1, 5	Perdirbtų atliekų dalis %	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-
	Rezultatai										
1, 3	Balanso procentinė struktūra %	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Balanso struktūra straipsnių laiko atžvilgiu	-	+	+	+	-	-	-	-	-	-
1, 3	Balanso struktūra pagal straipsnių paskirtis pinigėmis išraiškėmis	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-
1, 2	Metinis suteiktų paskolų ir indėlių pokytis pinigine išraiška	+	+	+	+	nevertinama	nevertinama	nevertinama	nevertinama	+	nevertinama
1, 6	Vizualinis produkto vertės kūrimo grandinės atskleidimas	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
1, 2, 3	Metinės pajamos pinigine išraiška	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
1, 2, 3	Pardavimų augimo tempas %	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-

1, 2, 3	Pajamų kitimo priežastys	-	+	-	+	-	-	+	+	+	+
1, 7	Pajamų struktūra pagal veiklos sritis (paslaugas) pinigine išraiška	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
1, 7	Pajamų struktūra pagal veiklos regionus (padalinius) pinigine išraiška	-	+	+	+	+	+	+	-	-	+
1, 6	Veiklos apimtys ir jų struktūra pagal klientų apimčių pasiskirstymą:	+	-	-	-	-	+	-	-	+	+
1, 2, 3	Veiklos pelnas prieš palūkanas ir mokesčius pinigine išraiška	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+
1, 2, 3	Įmonės prekinio ženklo vertė pinigine išraiška	+	-	-	+	-	-	-	-	-	-
1	Efektyvi pelno mokesčio norma %	-	+	+	+	-	-	-	-	+	-
1	Sumokėta pelno mokesčio suma pinigine išraiška	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
1	Sumokėtos pelno mokesčių sumos metinis pokytis %	+	+	-	-	-	-	-	-	+	-
1	Sumokėti mokesčiai pinigine išraiška	-	+	+	+	+	-	+	+	+	+
1, 5	Paaukota suma labdaraiškai pinigine išraiška	+	-	-	+	+	-	-	-	-	-
1, 5	Metinės suteiktos dotacijos/rėmimo suma pinigine išraiška	+	+	-	+	-	-	-	+	+	+
4,5	Paremtos inovatyvios iniciatyvos	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-
1, 5	Smulkaus ir vidutinio verslo palaikymui skirta finansinė parama	-	+	+	+	-	-	-	+	+	-
	Parama edukacinių programų įgyvendinimui:										
5	dalyvių skaičius	+	-	-	+	-	-	-	+	+	+
1, 5	Programų pavadinimai ir skirtos sumos	+	+	-	+	+	-	-	+	+	-
1, 3	Investicijos į susijusias įmones pinigine išraiška ir valdoma dalis %	+	+	+	+	+	-	+	+	-	+
3	Nurodytos susijusios įmonės, į kurias organizacija investavo	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+
1, 3	Atskleista susijusių įmonių valdomo turto įtaka įmonės finansinėms ataskaitoms	-	+	+	+	+	-	-	-	+	-
1	Investicijų grąža (ROI) %	-	-	-	-	+	-	+	-	-	-

	Taršos mažinimo rezultatai:											
5	Padalinių skaičius, veikiantis be atliekų, išvežamų į sąvartynus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
5	Šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisija, išreikšta svorio matais	+	-	+	+	+	+	-	+	+	+	
5	Į aplinką neišskirtas anglies dioksido kiekis, išreikštas svorio matais	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	
5	Vandens suvartojimas m ³	+	-	-	+	-	+	-	+	-	-	
1, 5	Vandens suvartojimo m ³ metinis pokytis %	+	-	-	-	-	+	-	-	+	-	
1, 5	Elektros suvartojimo metinis pokytis %	+	-	-	-	+	+	-	-	+	+	
5	Atliekų mažinimo metinis pokytis %	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
5	Popieriaus suvartojimas, išreikštas svorio matais	+	-	-	+	-	+	-	-	-	+	
5	Išskiriama anglies dioksidas kiekio pokytis %	-	+	-	+	-	-	-	-	+	+	
5	Dow Jones tvarumo indekso rezultatas (DJSI)	-	+	-	+	+	+	-	-	+	-	
5	FTSE4Good indekso rezultatas	-	+	-	+	+	+	-	-	+	-	
5	Vigeo indekso rezultatas	-	-	-	+	+	+	-	-	-	-	
5	Sustainability indekso rezultatas	-	-	+	+	+	+	-	-	-	-	
1, 3	Klientų augimo tempas %	+	-	-	+	-	-	-	-	-	-	
1, 3	Klientų išlaikymo rodiklis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Rizika ir galimybės	2, 3	Informacija, atskleidžianti informaciją apie rizikas ir galimybes	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
	3	Tiksliai įvardytos rizikos, su kuriomis įmonė susiduria	+	+	+	-	-	+	+	+	+	
	3	Turto ir įsipareigojimų straipsnių vertės, susijusios su tam tikra rizika, pinigine išraiška	-	+	+	-	-	-	-	-	-	-
	1, 3	Identifikuotų rizikų valdymui skirtų sumų atskleidimas pinigine išraiška	+	+	+	-	-	-	-	-	-	+
	1, 3	Įvardytos taikomos apsidraudimo priemonės ir pinigine išraiška	+	+	+	+	-	-	-	-	+	+

1, 3	Nurodytos apsidraudimo priemonių taikymo paskirtys	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-
1, 3	Nurodytos investicijų į apsidraudimo priemones pokyčių priežastys	-	+	+	-	-	-	-	-	-	-
1, 3	Apsidraudimo priemonių taikymo metinis rezultatas pinigine išraiška	-	+	+	-	-	-	-	-	-	-
3	Investicijos į valstybės vertybinius popierius pinigine išraiška	+	+	+	+	-	-	+	-	-	+
1, 3	Metinė mažiausiai rizikingų paskolų dalis bendroje paskolų struktūroje %	+	-	-	-	nevertinama	nevertinama	nevertinama	nevertinama	-	nevertinama
1, 3	Neveiksnių paskolų lygis (NPL) %	+	-	+	+	nevertinama	nevertinama	nevertinama	nevertinama	+ (nuo 2013 m.)	nevertinama
1, 3	Neveiksnių paskolų metinė vertė pinigine išraiška	+	+	-	+	nevertinama	nevertinama	nevertinama	nevertinama	+	nevertinama
1, 3	Peržiūrėtų paskolų dėl galimo nemokumo suma pinigine išraiška	+	+	+	-	nevertinama	nevertinama	nevertinama	nevertinama	-	nevertinama
1, 3	Metinis paskolų nurašymo dydis %	+	-	+	+	nevertinama	nevertinama	nevertinama	nevertinama	+	nevertinama
1	Metiniai suteiktų paskolų vertės koregavimai (nurašymai) piniginėmis išraiškomis	+	+	+	+	nevertinama	nevertinama	nevertinama	nevertinama	-	nevertinama
1	Metinis paskolų, nurašytų kaip nuostoliai, susigrąžinimas pinigine išraiška	+	+	-	+	nevertinama	nevertinama	nevertinama	nevertinama	-	nevertinama
1, 3	Pagal riziką įvertintas turto (RWA) pinigine išraiška	+	+	+	+	nevertinama	nevertinama	nevertinama	nevertinama	+ (nuo 2013 m.)	nevertinama
1, 3	Pagal riziką įvertinto turto (RWA) piniginių išraiškų suskirstymas pagal veiklos sritis	-	+	+	+	nevertinama	nevertinama	nevertinama	nevertinama	-	nevertinama
1, 3	Pagal riziką įvertinto turto (RWA) piniginių išraiškų suskirstymas pagal rizikas piniginėmis išraiškomis	-	+	+	+	nevertinama	nevertinama	nevertinama	nevertinama	+ (nuo 2013 m.)	nevertinama
1, 3	Pagal riziką įvertinto turto (RWA) dedamųjų verčių pokyčių priežastys	-	+	+	-	nevertinama	nevertinama	nevertinama	nevertinama	+	nevertinama
1, 3	Išvestinių finansinių priemonių balansinė vertė	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-

1, 3	Papildomo kapitalo dydis, laikomas nenumatytiems finansiniams nuostoliams padengti, %	-	-	+	-	nevertinama	nevertinama	nevertinama	nevertinama	-	nevertinama
3	Naujų paskolų finansavimas naujų klientų indėliais	-	-	-	-	nevertinama	nevertinama	nevertinama	nevertinama	-	nevertinama
1, 3	Rizikos kaštai baziniais punktais	-	+	+	+	nevertinama	nevertinama	nevertinama	nevertinama	-	nevertinama
3, 6	Įvardytos duomenų apsaugai ir internetinių įsilaužimų prevencijai įdiegtis priemonės	-	+	-	-	-	+	-	-	+	-
3	Įvardyta rizikos valdymo politikos esmė ir esminiai principai	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+
3	Rizikos taksonomija	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Atskleisti rizikos apetito politikos principai	+	+	+	+	-	-	-	+	+	+
3	Rizikos kultūros atskleidimas	+	+	-	+	-	-	-	-	-	-
3	Rizikos gynybinių linijų funkcionalumą atskleidimas	+	+	-	+	-	-	-	+	+	-
3	Įsipareigojimų neįvykdymo tikimybių įverčiai	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Sektorių, kuriuose veikia įmonės klientai, rizikų ir jų apsidraudimui naudojamų priemonių identifikavimas (klientų turto kainų jautrumo analizė)	-	+	+	+	-	-	-	-	-	-
1, 3	Paskolų portfelio dedamųjų leidžiamų netekimų ir nuostolių dydžiai pinigine išraiška arba %	+	+	+	+	nevertinama	nevertinama	nevertinama	nevertinama	+	nevertinama
1, 3	Paskolų, susijusių su skirtingų valiutų kursų pasikeitimo rizika, vertės pinigine išraiška	+	-	+	-	nevertinama	nevertinama	nevertinama	nevertinama	-	nevertinama
1, 3	Rizikos valdymo rezultatas pinigine išraiška	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-
1, 3	Likvidumo trūkumo rezultatas pinigine išraiška	-	+	+	-	nevertinama	nevertinama	nevertinama	nevertinama	-	nevertinama
1, 3	Ekonominis kapitalas pinigine išraiška	-	+	+	+	-	-	-	-	-	+
1, 3	Metiniai diversifikuotos rizikos vertės pokyčiai	-	+	-	-	nevertinama	nevertinama	nevertinama	nevertinama	-	nevertinama

1, 3	Metiniai nediversifikuotos rizikos vertės pokyčiai	-	+	-	-	nevertinama	nevertinama	nevertinama	nevertinama	-	nevertinama
1, 3	1 pakopos bendrojo kapitalo santykis % (CET1)	-	+	+	+	nevertinama	nevertinama	nevertinama	nevertinama	+	nevertinama
1, 2, 3	Basel III privalomų rodiklių įgyvendinimas %	+	+	-	-	nevertinama	nevertinama	nevertinama	nevertinama	-	nevertinama
1, 3	Basel III privalomų kapitalo lygių vertės pinigine išraiška	+	+	+	+	nevertinama	nevertinama	nevertinama	nevertinama	-	nevertinama
1, 3	Sverto koeficientas (bus privalomas pateikti nuo 2018m.)	-	+	+	+	nevertinama	nevertinama	nevertinama	nevertinama	+	nevertinama
1, 3	Centriniame banke laikomos lėšos pinigine išraiška	+	+	+	+	nevertinama	nevertinama	nevertinama	nevertinama	-	nevertinama
1, 2, 3	Mokumo II rodiklis (angl. <i>Solvency ratio</i>)	nevertinama	nevertinama	nevertinama	nevertinama	+	+	+	-	nevertinama	+
1, 3	MSCI indekso rezultatas	-	-	-	-	+	+	-	-	-	-
	Kredito reitingas										
2, 3	Standard&Poor's	+	+	+	+	+	-	-	+	-	+
2, 3	Moody's	+	+	-	+	-	-	+	-	-	+
2, 3	Fitch	+	+	+	+	-	-	+	-	-	-
	Ataskaitoje pateikta informacija apie:										
1, 3	Kredito riziką	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-
1, 3	Veiklos riziką	+	+	-	+	-	-	-	-	+	-
1, 3	Rinkos riziką	+	+	-	+	-	-	-	-	+	-
1, 3	Palūkanų normos riziką	+	+	+	-	+	-	-	-	-	-
1, 3	Likvidumo riziką	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-
2, 3, 4	Prognozuojamas pajamų augimo tempas %	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-
3	Išlaidų ir pajamų santykis %	-	+	-	+	nevertinama	nevertinama	nevertinama	nevertinama	+	nevertinama
1, 3	Intelektinio kapitalo vertė pinigine išraiška	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1, 3	Likvidumo padengimo koeficientas (angl. <i>Liquidity Coverage Ratio</i>) %	+	+	+	-	nevertinama	nevertinama	nevertinama	nevertinama	+	nevertinama
1, 3	Efektyvumo rodiklis %	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Strategija ir išteklių paskirstymas											

1, 3	Padengimo rodiklis %	+	+	-	-	nevertinama	nevertinama	nevertinama	nevertinama	+	nevertinama
1, 3	Paskolų ir indėlių santykis	-	+	+	+	nevertinama	nevertinama	nevertinama	nevertinama	+	nevertinama
1, 5	Į inovacijas investuota suma pinigine išraiška	+	+	+	-	-	+	-	-	+	-
1	Inovacijų investicijų grąža (ROI2)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Paremti FinTech atvejai vnt		+	-	+	+	-	-	-	-	-
4	Informacija apie darbuotojų gerovės gerinimui naudojamus įrankius	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+
1, 2, 3	Pajamos vienam darbuotojui	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-
1, 5	Šiltnamio efekto mažinimui skirta suma pinigine išraiška	+	-	+	-	+	+	-	+	+	-
5	Paremtos taršos mažinimo iniciatyvos (vnt.)	+	-	-	+	-	-	-	+	+	+
5	Metinis darbuotojų laikas, praleistas savanoriškose veiklose	+	-	-	+	+	+	-	-	+	-
5	Nurodyta apimtis savanoriškų dalyvavimų organizacijų bei projektų/iniciatyvų veiklose	+	-	+	-	+	+	-	+	+	+
Įmonės veiklos rezultatai	2	Akcijos kaina pinigine išraiška	+	+	-	+	+	-	+	+	+
	2, 3	Akcijos kainos kitimo pokyčiai paveiksle	+	+	-	+	-	-	+	+	+
	2, 3	Aukščiausia ir žemiausia akcijos kaina per ataskaitinį laikotarpį	-	+	-	+	-	-	+	-	-
	2, 3	Akcijos tikrosios vertės koeficientas	-	-	-	+	-	-	-	-	+
	1, 2, 3	Metinis pelno pokytis %	-	+	-	+	-	+	+	+	+
	1, 2, 3	Pelno pokyčio priežastys	-	+	+	+	-	+	+	+	+
	1, 3	Nuosavo kapitalo grąža (ROE) %	+	+	+	+	+	-	+	+	+
	1, 7	Nuosavo kapitalo pelningumo (ROE) % siektas rezultatas	-	-	-	-	-	-	+	+	+
	1, 3	Turto grąža (ROA) %	+	+	-	-	-	-	-	-	+
	1, 7	Metinės draudimo išmokų sumos pagal vykdomas veiklas pinigine išraiška	nevertinama	nevertinama	nevertinama	nevertinama	+	+	+	+	nevertinama

1, 3	Grynosios pajamos po mokesčių ir atskaitymų, tenkančios vienam klientui pinigine išraiška	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1, 4	Metinis darbuotojų skaičiaus pokytis %	+	-	-	-	+	+	-	-	+	-
5	Metinis darbuotojų atleidimų skaičius	+	+	-	+	+	-	-	-	-	-
1, 2, 3	Metinių veiklos sąnaudų pokytis %	-	+	-	+	-	-	-	-	+	-
1	Įvardytos metinių veiklos sąnaudų pokyčių priežastys										
4	Metinis sukurtų naujų darbo vietų skaičius	-	-	+	-	+	+	-	-	+	-
	Taršos mažinimo rezultatai:										
5	Padalinių skaičius, veikiančio be atliekų, išvežamų į sąvartynus, pokytis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisija, išreikšta svorio matais	+	-	+	+	+	+	-	+	+	+
5	Į aplinką neišskirtas anglies dioksido kiekis, išreikštas svorio matais	+	-	+	-	-	-	-	-	+	-
1, 5	Naudojama energijos dalis iš atsinaujinančių šaltinių %	+	-	+	+	-	+	-	-	-	-
5	Vandens suvartojimas m ³	+	-	-	+	-	+	-	+	-	-
1, 5	Vandens suvartojimo m ³ metinis pokytis %	+	-	-	-	-	+	-	-	+	-
1, 5	Elektros suvartojimo metinis pokytis %	+	-	-	-	+	+	-	-	+	+
5	Atliekų mažinimo metinis pokytis %	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Popieriaus suvartojimas, išreikštas svorio matais	+	-	-	+	-	+	-	-	-	+
5	Išskiriamo anglies dioksidas kiekio pokytis %	-	-	-	+	-	+	-	-	+	+
1, 7	Pajamų struktūra pagal veiklos regionus (padalinius) pinigine išraiška	-	+	+	+	+	+	+	-	-	+
1, 3	Metinis klientų skaičius	+	+	-	+	+	+	+	-	+	-
1, 3	Metinis naujų klientų skaičiaus	-	-	+	+	-	+	-	-	-	-
1, 3	Klientų augimo tempas %	+	-	-	+	-	-	-	+	-	-
1, 4	Padalinių bendras skaičius vnt.	+	+	-	-	-	-	-	-	+	+

	2, 4, 5, 6	Suteikti apdovanojimai kiekis (vnt.)	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+
	2	Nustatyta grynujų pajamų dalis, privaloma išmokėti dividendais	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-
	2	Metinė dividendais išmokėta suma pinigine išraiška	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
	2	Dividendų išmokėjimo koeficientas	+	+	-	-	-	+	+	-	-	+
	2	Dividendais išmokėtos sumos metinis pokytis %	+	+	-	-	-	-	+	-	+	-
	2	Pelnas vienai akcijai pinigine išraiška	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
	1	Metinis gautų skundų skaičius vnt	+	-	-	-	+	-	+	+	+	-
	4	Metinis darbuotojų skaičius, kuriems buvo skirtas kvalifikacijos tobulinimo finansavimas	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+
		Metinė darbuotojų mokymams skirta:										
	4	apimtis (val.)	+	-	-	-	+	+	+	+	-	-
	4	Naujo darbuotojo apmokymui (val)	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	1, 4	suma pinigine išraiška	+	+	-	+	+	-	+	+	+	-
	4, 5	Darbuotojų skaičius arba dalis %, dalyvavęs įvairiuose mokymuose	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	4	Darbuotojų įsitraukimo organizacijoje įgyvendinimo lygis %	+	+	-	+	+	+	-	-	+	-
	6	Klientų pasitenkinimo paslaugomis rodiklis %	+	-	+	-	-	-	-	-	-	+
	6	Palankių klientų rodiklis (angl. <i>Net promoter score</i>)	-	+	-	+	+	+	-	-	+	-
	3	Paskolų, susijusių su valiutų kursų pasikeitimo rizika, proc. dalis bendroje paskolų struktūroje (%)	+	-	-	-	nevertina	nevertina	nevertina	nevertina	-	nevertina
	1, 6	Metinis apsilankymų internetinėje skaičius (angl. <i>Click-through rate</i>)	-	-	-	-	+	-	-	-	-	+
Perspektyvos	1, 3	Strateginio plano informacijos apimtis psl.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	1, 3	Nurodytas laikotarpis strateginių tikslų įgyvendinimui	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	3	Nurodyti tikslūs rodiklių prognozuojami dydžiai	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+

3	Nurodyta planuojama išlaidų mažinimo suma pinigine išraiška	-	+	-	+	+	-	-	-	-	+
3	Planuojamų sąnaudų pokyčių priežastys	-	+	-	+	-	-	-	-	-	-
1	Informacijos apimtis, kurioje įvardijamos priemonė ir procesai, leisiantys pasiekti numatytus rezultatus	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
1	Įvardytos priemonė ir procesai, leisiantys pasiekti numatytus rezultatus	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
1, 2, 3, 4	Prognozuojamas pajamų augimo tempas %	-	-	-	-	+	+	-	-	-	-
1, 3	Rinkos augimo prognozės	+	+	-	-	+	-	-	-	-	-
2, 4	Prognozuojama dividendais išmokėti suma pinigine išraiška	-	-	-	+	+	-	+	-	-	-
2, 4	Numatytas dividendų išmokėjimo koeficientas	-	+	-	-	+	-	-	-	-	-
3	Identifikuotų rizikų valdymui skirta suma pinigine išraiška	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1, 3, 4, 7	Numatytas klientų augimas	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-
1	Numatomas turto vertės augimas pinigine išraiška	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1, 2, 4, 7	Numatomas sekančio laikotarpio pelnas pinigine išraiška	+	-	-	-	-	-	+	-	-	+
1, 3	Prognozuojamas paskolų portfelio vertės augimas %	+	-	+	-	nevertinama	nevertinama	nevertinama	nevertinama	-	nevertinama
3	Numatytas sverto koeficientas (bus privalomas pateikti nuo 2018m.)	-	-	-	+	nevertinama	nevertinama	nevertinama	nevertinama	-	nevertinama
3	I pakopos bendrojo kapitalo santykio % (CET1) numatytas rezultatas	-	+	-	+	nevertinama	nevertinama	nevertinama	nevertinama	+	nevertinama
1, 3	Nuosavo kapitalo gražos (ROE) % numatytas rezultatas	-	+	-	-	+	+	+	+	+	+
1, 3	Išlaidų ir pajamų santykio numatytas	-	+	-	+	nevertinama	nevertinama	nevertinama	nevertinama	+	nevertinama
1	Mokumo II rodiklis (angl. <i>Solvency ratio</i>)	nevertinama	nevertinama	nevertinama	nevertinama	+	+	-	-	-	+

Rodiklis	Apibrėžimas
Metinė akcininkų grąža (angl. <i>Total Shareholder Return</i>)	Parodo, kokį pelną uždirbo įmonės akcininkų kapitalas
Kredito reitingas (Standard&Poor's , Moody's, Fitch)	Įvertina įmonės gebėjimą įvykdyti savo prisiimtus įsiskolinimo įsipareigojimus.
Sukurta pridėtinė vertė pinigine išraiška	Parodo įmonės viduje dėl vykdomos veiklos sukurtą vertę
Darbo apmokėjimo politika	Atskleidžia, kokiais principais įmonė formuoja darbuotojų atlyginimą.
Gini koeficientas įmonėje	Įvertina atlygimų ir pajamų pasiskirstymą tarp darbuotojų
Žmogiškojo kapitalo investicijų grąža %	Matuoja, kokią grąžą suteikė įmonės įvykdytos investicijos į darbuotojų mokymus, kvalifikacijos kėlimus ir tobulinimus.
Efektyvi pelno mokesčio norma %	Išmatuoja, kokia uždirbto pelno dalis yra valstybei atitenkantis pelno mokestis.
Investicijų grąža (Return on Investment (ROI) %	Vertina pelningumą, kuris atsirado dėl įmonės patirtų investavimo sąnaudų. Jis matuoja grynąjį pelną, kuris atsirado dėl atliktų investicijų.
Dow Jones tvarumo indekso rezultatas (DJSI)	Tai rodiklių suma, kuri įvertina įmonės veiklos tvarumą tarp daugelio kitų įmonių ir strateginių partnerių, kurie dalyvauja palaiko Dow Jones indekso iniciatyvą
FTSE4Good indekso rezultatas	Įvertina įmonės aplinkosauginės, socialinės ir valdymo veiklų rezultatus.
Vigeo indekso rezultatas	Jį sudaro sąrašas įmonių, kurioms buvo suteikti aukščiausi atsakingos įmonės įvertinimai
Sustainalytics indekso rezultatas	Įvertina įmonės poziciją tarp 100 pasaulinių įmonių, kurios vykdė geriausią aplinkosauginę, socialinę ir valdymo veiklas regionų ir sektorių atžvilgiu.
Klientų išlaikymo rodiklis (Customer Retention Rate)	Matuoja procentinį klientų skaičių, kuris buvo išlaikytas per ta tikrą laiką periodą.
Neveiksnių paskolų lygis (NPL) %	Paskolų dalis, kurios įsipareigojimai yra nevykdomi ir vėluoja dažniausiai 90 dienų.
Pagal riziką įvertintas turtas (RWA) pinigine išraiška	Turto vertės suma, kuri yra susijusi su tam tikru rizikos lygiu.
Rizikos taksonomija	Išsamiai ir aiškiai atskleistos rizikų kategorijos, su kuriomis įmonė susiduria savo veikloje.
Likvidumo trūkumo rezultatas pinigine išraiška	Likvidaus turto trūkumo suma, kurią įmonė turėtų panaudoti susiklosčius nepalankiai situacijai ir juo naudojantis galėtų padengti savo gryną išlaidų srautą (Europos vadovų taryba, 2014)
1 pakopos bendrojo kapitalo santykis % (CET1)	Bankų kapitalui taikomas reikalavimas, kuriuo remiantis kapitalo dalis turi sudaryti 4,5% pagal riziką įvertinto turto (Europos vadovų taryba, 2014)
Basel III privalomų rodiklių įgyvendinimas %	Bankų kapitalui taikomų rodiklių įgyvendinimo rezultatas (Europos vadovų taryba, 2014)
Sverto koeficientas (bus privalomas pateikti nuo 2018m.)	Santykis matuojantis banko kapitalo bazę ir viso jo turto (Europos vadovų taryba, 2014)

Mokumo II rodiklis (angl. Solvency ratio)	Įvertina banko ilgalaikių įsipareigojimų įvykdymo galimybes.
MSCI indekso rezultatas	Vertina akcijų rinkų veiklą besivystančiose rinkose.
Likvidumo padengimo koeficientas (Liquidity Coverage Ratio) %	Neįkeisto aukštos kokybės turto vertė santykiyje su grynujų išlaidų susidariusiu srautu per nepalankių sąlygų 30-imt dienų.
Efektyvumo rodiklis %	Įvertina, kuri išlaidų dalis buvo patirta uždirbant pajamas.
Padengimo rodiklis %	Vertina įmonės gebėjimą padengti savo įsipareigojimus
Nuosavo kapitalo grąža (ROE) %	Parodo, kokį pelną uždirbo vienas nuosavybės vienetas
Palankių klientų rodiklis (angl. Net promoter score)	Matuoja klientų patirtį įmonės atžvilgiu bei vertina įmonės augimo galimybes (Nice Satmetrix, 2017).
Išlaidų ir pajamų santykio (angl. <i>cost-to-income ratio</i>) rezultatas %	Matuoja, kurią banko pajamų dalį sudaro jos patirtos veiklos sąnaudos (Capital and Conflict editor, 2017)

3. PRIEDAS

Itau Unibanco holdings S.A. 2016								
Informacijos subkategorija	Prasminio elemento būseną	Apžvalga ir išorinė aplinka	Valdymas	Verslo modelis	Rizika ir galimybės	Strategija ir išteklių paskirstymas	Įmonės veiklos rezultatai	Perspektyvos
1	Nevertinti	-	-	-	1	-	1	1
	Atskleisti	26	6	30	23	6	11	7
	Neatskleisti	7	7	21	14	3	9	5
2	Nevertinti	-	-	-	1	-	-	-
	Atskleisti	15	2	6	5	-	8	1
	Neatskleisti	3	1	3	-	2	5	3
3	Nevertinti	-	-	-	1	-	-	-
	Atskleisti	15	-	12	31	4	6	6
	Neatskleisti	1	1	12	20	4	7	8
4	Nevertinti	-	-	-	-	-	-	0
	Atskleisti	6	10	5	-	1	9	1
	Neatskleisti	2	11	-	-	1	1	4
5	Nevertinti	-	-	-	-	-	-	-
	Atskleisti	1	-	16	-	5	11	-
	Neatskleisti	-	-	9	-	1	2	-
6	Nevertinti	-	-	-	-	-	-	-
	Atskleisti	1	-	4	-	-	2	-
	Neatskleisti	-	-	1	1	-	2	-
7	Nevertinti	-	-	-	-	-	1	-
	Atskleisti	6	-	3	-	-	-	1
	Neatskleisti	3	-	1	-	-	2	1

4. PRIEDAS

ABN AMRO 2016								
Informacijos subkategorija	Prasminio elemento būseną	Apžvalga ir išorinė aplinka	Valdymas	Verslo modelis	Rizika ir galimybės	Strategija ir išteklių paskirstymas	Įmonės veiklos rezultatai	Perspektyvos
1	Nevertinti	-	-	-	1	-	1	1
	Atskleisti	24	10	28	31	4	10	7
	Neatskleisti	9	3	23	6	5	10	5
2	Nevertinti	-	-	-	1	-	-	-
	Atskleisti	12	1	6	5	-	12	1
	Neatskleisti	6	2	3	-	2	1	3
3	Nevertinti	-	-	-	1	-	-	-
	Atskleisti	10	1	15	44	4	8	8
	Neatskleisti	6	-	9	7	4	5	6
4	Nevertinti	-	-	-	-	-	-	-
	Atskleisti	6	15	2	-	1	6	1
	Neatskleisti	8	6	3	-	1	4	4
5	Nevertinti	-	-	-	-	-	-	-
	Atskleisti	1	-	9	-	2	3	-
	Neatskleisti	-	-	16	-	4	10	-
6	Nevertinti	-	-	-	-	-	-	-
	Atskleisti	1	-	4	1	-	2	-
	Neatskleisti	-	-	1	-	-	2	-
7	Nevertinti	-	-	-	-	-	1	-
	Atskleisti	6	-	3	-	-	1	-
	Neatskleisti	3	-	1	-	-	1	2

FMO 2016								
Informacijos subkategorija	Prasminio elemento būseną	Apžvalga ir išorinė aplinka	Valdymas	Verslo modelis	Rizika ir galimybės	Strategija ir išteklių paskirstymas	Įmonės veiklos rezultatai	Perspektyvos
1	Nevertinti	-	-	-	1	-	1	1
	Atskleisti	15	9	22	28	4	4	5
	Neatskleisti	18	4	29	9	5	16	7
2	Nevertinti	-	-	-	1	-	-	-
	Atskleisti	13	2	5	3	-	3	-
	Neatskleisti	5	1	4	2	2	10	4
3	Nevertinti	-	-	-	1	-	-	-
	Atskleisti	9	1	11	36	2	2	4
	Neatskleisti	7	-	13	15	6	11	10
4	Nevertinti	-	-	-	-	-	-	-
	Atskleisti	4	13	2	-	1	3	-
	Neatskleisti	4	8	3	-	1	7	5
5	Nevertinti	-	-	-	-	-	-	-
	Atskleisti	1	-	7	-	3	5	-
	Neatskleisti	-	-	18	-	3	8	-
6	Nevertinti	-	-	-	-	-	-	-
	Atskleisti	1	-	1	-	-	2	-
	Neatskleisti	-	-	4	1	-	2	-
7	Nevertinti	-	-	-	-	-	1	-
	Atskleisti	5	-	3	-	-	1	-
	Neatskleisti	4	-	1	-	-	1	2

ING 2016								
Informacijos subkategorija	Prasminio elemento būseną	Apžvalga ir išorinė aplinka	Valdymas	Verslo modelis	Rizika ir galimybės	Strategija ir išteklių paskirstymas	Įmonės veiklos rezultatai	Perspektyvos
1	Nevertinti	-	-	-	1	-	1	1
	Atskleisti	22	11	32	22	1	11	6
	Neatskleisti	11	2	19	15	8	9	6
2	Nevertinti	-	-	-	1	-	-	-
	Atskleisti	16	2	7	4	-	10	1
	Neatskleisti	2	1	2	1	2	3	3
3	Nevertinti	-	-	-	1	-	-	-
	Atskleisti	11	1	12	30	2	10	9
	Neatskleisti	5	-	12	21	6	3	5
4	Nevertinti	-	-	-	-	-	-	-
	Atskleisti	5	14	3	-	1	4	2
	Neatskleisti	3	7	2	-	1	6	3
5	Nevertinti	-	-	-	-	-	-	-
	Atskleisti	1	-	16	-	3	8	-
	Neatskleisti	-	-	6	-	3	5	-
6	Nevertinti	-	-	-	-	-	-	-
	Atskleisti	1	-	4	-	-	2	-
	Neatskleisti	-	-	1	1	-	2	-
7	Nevertinti	-	-	-	-	-	1	-
	Atskleisti	5	-	4	-	-	1	1
	Neatskleisti	4	-	-	-	-	1	1

AEGON 2016								
Informacijos subkategorija	Prasminio elemento būseną	Apžvalga ir išorinė aplinka	Valdymas	Verslo modelis	Rizika ir galimybės	Strategija ir išteklių paskirstymas	Įmonės veiklos rezultatai	Perspektyvos
1	Nevertinti	1	1	4	24	3	-	2
	Atskleisti	17	4	19	4	1	9	8
	Neatskleisti	13	8	26	14	5	12	3
2	Nevertinti	-	-	1	-	-	-	-
	Atskleisti	8	2	5	3	1	3	3
	Neatskleisti	10	1	3	3	1	10	1
3	Nevertinti	-	1	3	17	4	1	4
	Atskleisti	6	-	7	6	1	2	7
	Neatskleisti	10	0	14	29	3	10	3
4	Nevertinti	-	-	-	-	-	-	-
	Atskleisti	4	7	2	-	2	6	3
	Neatskleisti	4	14	3	-	-	4	2
5	Nevertinti	-	-	-	-	-	-	-
	Atskleisti	1	-	10	-	-	4	-
	Neatskleisti	-	-	15	-	2	9	-
6	Nevertinti	-	-	-	-	-	-	-
	Atskleisti	1	-	3	-	-	2	-
	Neatskleisti	-	-	2	1	-	2	-
7	Nevertinti	-	-	-	-	-	-	-
	Atskleisti	6	-	3	-	-	2	-
	Neatskleisti	3	-	1	-	-	1	2

Axa 2016								
Informacijos subkategorija	Prasminio elemento būseną	Apžvalga ir išorinė aplinka	Valdymas	Verslo modelis	Rizika ir galimybės	Strategija ir išteklių paskirstymas	Įmonės veiklos rezultatai	Perspektyvos
1	Nevertinti	1	1	4	24	3	-	2
	Atskleisti	12	5	19	2	3	10	7
	Neatskleisti	20	7	28	12	3	11	4
2	Nevertinti	-	-	1	1	-	-	-
	Atskleisti	5	1	4	2	1	5	1
	Neatskleisti	13	2	4	3	1	8	3
3	Nevertinti	-	1	3	23	4	1	4
	Atskleisti	3	-	3	5	1	4	5
	Neatskleisti	13	0	18	24	3	8	5
4	Nevertinti	-	-	-	-	-	-	-
	Atskleisti	3	5	3	-	1	6	1
	Neatskleisti	5	16	2	-	1	4	4
5	Nevertinti	-	-	-	-	-	-	-
	Atskleisti	-	-	12	-	4	9	-
	Neatskleisti	1	-	13	-	2	4	-
6	Nevertinti	-	-	-	-	-	-	-
	Atskleisti	-	-	3	1	-	2	-
	Neatskleisti	1	-	2	-	-	2	-
7	Nevertinti	-	-	-	-	-	-	-
	Atskleisti	7	-	3	-	-	2	-
	Neatskleisti	2	-	1	-	-	1	2

Generali 2016								
Informacijos subkategorija	Prasminio elemento būseną	Apžvalga ir išorinė aplinka	Valdymas	Verslo modelis	Rizika ir galimybės	Strategija ir išteklių paskirstymas	Įmonės veiklos rezultatai	Perspektyvos
1	Nevertinti	1	1	4	24	3	-	2
	Atskleisti	15	7	19	1	-	9	7
	Neatskleisti	17	5	28	13	6	12	4
2	Nevertinti	-	-	1	1	-	-	-
	Atskleisti	9	2	5	4	-	10	2
	Neatskleisti	9	1	3	1	2	3	2
3	Nevertinti	-	1	3	23	4	1	4
	Atskleisti	6	-	6	7	-	6	4
	Neatskleisti	10	0	15	22	4	6	6
4	Nevertinti	-	-	-	-	-	-	-
	Atskleisti	5	9	3	-	1	4	2
	Neatskleisti	3	12	2	-	1	6	3
5	Nevertinti	-	-	-	-	-	-	-
	Atskleisti	-	-	2	-	-	2	-
	Neatskleisti	1	-	23	-	6	11	-
6	Nevertinti	-	-	-	-	-	-	-
	Atskleisti	-	-	2	-	-	1	-
	Neatskleisti	1	-	3	1	-	3	-
7	Nevertinti	-	-	-	-	-	-	-
	Atskleisti	6	-	3	-	-	3	1
	Neatskleisti	3	-	1	-	-	-	1

Liberty Holdings 2016								
Informacijos subkategorija	Prasminio elemento būseną	Apžvalga ir išorinė aplinka	Valdymas	Verslo modelis	Rizika ir galimybės	Strategija ir išteklių paskirstymas	Įmonės veiklos rezultatai	Perspektyvos
1	Nevertinti	1	1	4	24	3	-	2
	Atskleisti	12	12	21	-	1	8	5
	Neatskleisti	20	0	26	14	5	13	6
2	Nevertinti	-	-	1	1	-	-	-
	Atskleisti	10	2	6	2	-	6	-
	Neatskleisti	8	1	2	3	2	7	4
3	Nevertinti	-	1	3	23	4	1	4
	Atskleisti	6	-	9	6	-	5	4
	Neatskleisti	10	0	12	23	4	7	6
4	Nevertinti	-	-	-	-	-	-	-
	Atskleisti	3	15	4	-	1	5	-
	Neatskleisti	5	6	1	-	1	5	5
5	Nevertinti	-	-	-	-	-	-	-
	Atskleisti	1	-	11	-	3	4	-
	Neatskleisti	-	-	14	-	3	9	-
6	Nevertinti	-	-	-	-	-	-	-
	Atskleisti	1	-	2	-	-	1	-
	Neatskleisti	-	-	3	1	-	3	-
7	Nevertinti	-	-	-	-	-	-	-
	Atskleisti	3	-	2	-	-	2	-
	Neatskleisti	6	-	2	-	-	1	2

11. PRIEDAS

	1. Veiklos rezultatai, jų pokyčiai ir susijusi informacija		2. Su akcijomis ir dividendais susijusi informacija		3. Verslo modelio patikimumas		4. Įmonės kaip darbdavio statuso informacija		5. Socialinės/ ekologinės/ visuomeninės veiklų informacija		6. Paslaugos ir jų kokybė		7. Veiklos palyginimas	
Vidutinis informacijos subkategorijos atskleidimas %	59,29%	41,00%	64,82%	47,90%	59,85%	29,14%	56,37%	46,57%	51,11%	35,00%	59,09%	43,18%	58,82%	59,72%
	Bankų IR	Draudimo bendrovių IR	Bankų IR	Draudimo bendrovių IR	Bankų IR	Draudimo bendrovių IR	Bankų IR	Draudimo bendrovių IR	Bankų IR	Draudimo bendrovių IR	Bankų IR	Draudimo bendrovių IR	Bankų IR	Draudimo bendrovių IR
1.Akcioninkai	Minimalus atskleidimo lygis	Minimalus atskleidimo lygis	Atskleista	Minimalus atskleidimo lygis	Minimalus atskleidimo lygis	Neatskleista	Nevertinama	Nevertinama	Minimalus atskleidimo lygis	Neatskleista	Minimalus atskleidimo lygis	Minimalus atskleidimo lygis	Minimalus atskleidimo lygis	Minimalus atskleidimo lygis
2.Vadovai	Minimalus atskleidimo lygis	Minimalus atskleidimo lygis	Atskleista	Minimalus atskleidimo lygis	Minimalus atskleidimo lygis	Neatskleista	Minimalus atskleidimo lygis	Minimalus atskleidimo lygis	Minimalus atskleidimo lygis	Neatskleista	Nevertinama	Nevertinama	Nevertinama	Nevertinama
3.Darbuotojai	Minimalus atskleidimo lygis	Minimalus atskleidimo lygis	Nevertinama	Nevertinama	Nevertinama	Nevertinama	Minimalus atskleidimo lygis	Minimalus atskleidimo lygis	Nevertinama	Nevertinama	Nevertinama	Nevertinama	Minimalus atskleidimo lygis	Minimalus atskleidimo lygis
4.Tiekėjai ir partneriai	Nevertinama	Nevertinama	Nevertinama	Nevertinama	Minimalus atskleidimo lygis	Neatskleista	Nevertinama	Nevertinama	Minimalus atskleidimo lygis	Neatskleista	Nevertinama	Nevertinama	Minimalus atskleidimo lygis	Minimalus atskleidimo lygis

5.Klientai	Neverti nama	Neverti nama	Neverti nama	Neverti nama	Minima lus atskleidi mo lygis	Neatskl eista	Neverti nama	Neverti nama	Minima lus atskleidi mo lygis	Neatskl eista	Minima lus atskleidi mo lygis	Minima lus atskleidi mo lygis	Neverti nama	Neverti nama
6.Konkur entai	Minima lus atskleidi mo lygis	Minima lus atskleidi mo lygis	Neverti nama	Neverti nama	Neverti nama	Neverti nama	Neverti nama	Neverti nama	Neverti nama	Neverti nama	Minima lus atskleidi mo lygis	Minima lus atskleidi mo lygis	Minima lus atskleidi mo lygis	Minima lus atskleidi mo lygis
7.Visuo menė	Neverti nama	Neverti nama	Neverti nama	Neverti nama	Neverti nama	Neverti nama	Neverti nama	Neverti nama	Minima lus atskleidi mo lygis	Neatskl eista	Neverti nama	Neverti nama	Neverti nama	Neverti nama
8.Valdži os institucij os	Minima lus atskleidi mo lygis	Minima lus atskleidi mo lygis	Neverti nama	Neverti nama	Minima lus atskleidi mo lygis	Neatskl eista	Neverti nama	Neverti nama	Minima lus atskleidi mo lygis	Neatskl eista	Neverti nama	Neverti nama	Neverti nama	Neverti nama
9.Kredito riai	Minima lus atskleidi mo lygis	Minima lus atskleidi mo lygis	Atskleis ta	Minima lus atskleidi mo lygis	Minima lus atskleidi mo lygis	Neatskl eista	Neverti nama	Neverti nama	Minima lus atskleidi mo lygis	Neatskl eista	Minima lus atskleidi mo lygis	Minima lus atskleidi mo lygis	Minima lus atskleidi mo lygis	Minima lus atskleidi mo lygis

Barclays Africa Group Limited 2016								
Informacijos subkategorija	Prasminio elemento būseną	Apžvalga ir išorinė aplinka	Valdymas	Verslo modelis	Rizika ir galimybės	Strategija ir išteklių paskirstymas	Įmonės veiklos rezultatai	Perspektyvos
1	Nevertinti	-	-	-	1	-	1	-
	Atskleisti	17	12	30	16	5	14	6
	Neatskleisti	16	1	21	21	4	6	7
2	Nevertinti	-	-	-	1	-	-	-
	Atskleisti	10	2	8	1	-	11	-
	Neatskleisti	8	1	1	4	2	4	4
3	Nevertinti	-	-	-	1	-	-	-
	Atskleisti	4	-	10	23	4	8	6
	Neatskleisti	12	1	14	28	4	5	8
4	Nevertinti	-	-	-	-	-	-	-
	Atskleisti	6	13	4	-	-	7	-
	Neatskleisti	2	8	1	-	2	3	5
5	Nevertinti	-	-	-	-	-	-	-
	Atskleisti	1	-	13	-	5	7	-
	Neatskleisti	-	-	12	-	1	6	-
6	Nevertinti	-	-	-	-	-	-	-
	Atskleisti	1	-	4	1	-	2	-
	Neatskleisti	-	-	1	-	-	2	-
7	Nevertinti	-	-	-	-	-	1	-
	Atskleisti	6	-	3	-	-	1	-
	Neatskleisti	3	-	1	-	-	1	2

MS&AD Insurance Group Holdings, Inc 2014								
Informacijos subkategorija	Prasminio elemento būseną	Apžvalga ir išorinė aplinka	Valdymas	Verslo modelis	Rizika ir galimybės	Strategija ir išteklių paskirstymas	Įmonės veiklos rezultatai	Perspektyvos
1	Nevertinti	1	1	4	24	3	-	2
	Atskleisti	19	5	15	4	-	8	7
	Neatskleisti	13	7	32	11	6	13	4
2	Nevertinti	-	-	1	1	-	-	-
	Atskleisti	11	2	5	4	-	8	1
	Neatskleisti	7	1	3	1	2	5	3
3	Nevertinti	-	1	3	23	4	1	4
	Atskleisti	10	-	7	11	-	4	4
	Neatskleisti	6	0	14	18	4	8	6
4	Nevertinti	-	-	-	-	-	-	-
	Atskleisti	6	8	1	-	1	4	1
	Neatskleisti	2	13	4	-	1	6	4
5	Nevertinti	-	-	-	-	-	-	-
	Atskleisti	1	-	7	-	2	6	-
	Neatskleisti	-	-	18	-	4	7	-
6	Nevertinti	-	-	-	-	-	-	-
	Atskleisti	1	-	3	-	-	3	-
	Neatskleisti	-	-	2	1	-	1	-
7	Nevertinti	-	-	-	-	-	-	-
	Atskleisti	7	-	3	-	-	2	1
	Neatskleisti	2	-	1	-	-	1	1